Bundel - Gemeenteraad van 4 juli 2024

Agenda bijlagen

Vastgestelde besluitenlijst raadsvergadering 3 juli 2024 - voortgezette behandeling op 4 juli 2024

14 Koers Duurzaamheid 2050 Gemeente Roerdalen

Oplegvel Koersbepaling Duurzaamheid 2050 gemeente Roerdalen
Raadsvoorstel - Koers Duurzaamheid 2050 gemeente Roerdalen
Raadsbesluit Koersbepaling Duurzaamheid 2050 gemeente Roerdalen
Bijlage 1: Koers Duurzaamheid 2050 Gemeente Roerdalen

15 Toestemming deelname centrumregeling RES Noord- en Midden-Limburg

Oplegvel deelname centrumregeleing RES NML
Raadsvoorstel - Deelname centrumregeling RES Noord- en Midden-Limburg
Raadsbesluit - Deelname centrumregeling RES NML
Bijlage 1: Ontwerpbesluit Centrumregeling RES Noord- en Midden-Limburg
Bijlage 2: Reactie op zienswijzen
Bijlage 3: Toelichting Centrumregeling RES NML
Bijlage 4: Raadsvoorstel behandeld in de raad op 2 november 2023

16 Modulaire GR Sociaal Domein LN Ontwerpbegroting 2025-2028 en begrotingswijziging 2024

Voorgesteld besluit:
1. kennis te nemen van de begrotingswijziging 2024 van de MGR Sociaal Domein Limburg-Noord;
2. kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2025-2028 van de MGR Sociaal Domein Limburg-Noord;

00 Oplegvel begrotingswijziging 2024 en ontwerpbegroting 2025-2028 van de MGR Sociaal Domein
01 RV - Ontwerpbegroting 2025-2028 en begrotingswijziging 2024 MGR Sociaal Domein Limburg-Noord
02 Raadsbesluit - BW2024 en Ontwerpbegroting 2025-2028 MGR SD LN
03 Aanbiedingsbrief jaarstukken MGR sociaal domein Limburg-Noord
04 Begroting MGR SDLN 2025-2028_incl gewijzigde begroting 2024_small
05 Verzoek advies College 20240429 Ontwerpbegroting 2025-2028 en begrotingswijziging 2024 MGR SD LN
06 Advies College 28 mei 2024

gemeente roerdalen

Besluitenlijst vergadering van 3 juli 2024 gemeenteraad Roerdalen

op donderdag 4 juli 2024 (voortgezette behandeling van de raadsvergadering van woensdag 3 juli 2024)

Aanwezig

Voorzitter:	mw. mr. M.D. de Boer-Beerta
Griffier:	mw. mr. M. Heijnens-Coenjaerts

Leden:

J. Roubroeks, CDA
J. Vogels, CDA
R.J.H. Vrinzen, CDA
L.M.E.G.M. Wolters, CDA
mw. G.J.C.M. van Elmpt, Democraten Roerdalen
R.A.L.J. Joosten, Democraten Roerdalen
F.C. Peeters, Democraten Roerdalen
C.P.E. Thoolen, Democraten Roerdalen
H.M.V. van der Linden, Ons Roerdalen
mw. M.J.A. Thevissen, Ons Roerdalen
P.G.A. Joris, PvdA-GroenLinks
C.H.A. Moorman, PvdA-GroenLinks
mw. A.M.W. Schotemeijer, PvdA-GroenLinks
mw. A. Eichholtz, Roerstreek Lokaal!
mw. K. Hermans-Roelofs, Roerstreek Lokaal!
W.L.C. Van Pol, Roerstreek Lokaal!
R.P.T. van den Waardenberg, Roerstreek Lokaal!
mw. E.M.J. Willems, Roerstreek Lokaal!
A.G.M. Wolters, Roerstreek Lokaal!

Tevens aanwezig

Wethouder(s):	F.C.J. Demarteau
	R.H.G. Slangen
	A.C.A.G. Smits
	mw. L. Vestjens
Gemeentesecretaris:	J.J.W.M. L'Ortije
Verslaglegging:	mw. M. Heijnens-Coenjaerts

Verhinderd

Leden: -

Heropening

De vergadering wordt heropend op donderdag 4 juli 2024 om 22.26 uur. Het getrokken volgnummer, dat bepaalt bij welk lid ingeval van hoofdelijke stemming de stemming begint, blijft nummer 8, de heer F. Peeters.

14. Koers Duurzaamheid 2050 Gemeente Roerdalen

De gemeenteraad besluit, na stemming per fractie, unaniem overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, de Koers Duurzaamheid 2050 Gemeente Roerdalen vast te stellen.

15. Toestemming deelname centrumregeling RES Noord- en Midden-Limburg

Met de aantekening dat de fractie van Ons Roerdalen heeft tegengestemd, besluit de gemeenteraad, overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, overeenkomstig artikel 73, vierde en vijfde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen toestemming te verlenen tot het besluiten tot het treffen van de Gemeenschappelijke regeling Centrumregeling RES NML overeenkomstig het aan de raad gezonden ontwerpbesluit.

16. Modulaire GR Sociaal Domein LN Ontwerpbegroting 2025-2028 en begrotingswijziging 2024

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders,
1. kennis te nemen van de begrotingswijziging 2024 van de MGR Sociaal Domein Limburg-Noord
2. kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2025-2028 van de MGR Sociaal Domein Limburg-Noord.

De voorzitter sluit de vergadering om 23.18 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 19 september 2024.

De griffier, De voorzitter,

mr. M. Heijnens-Coenjaerts mr. M.D. de Boer-Beerta

g r i f f i e

OPLEGVEL RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering **:** 3 juli 2024

Agendapunt **:** **14**

Onderwerp **:** **Koersbepaling Duurzaamheid 2050 gemeente Roerdalen**

Commissiebehandeling

Raadsadviescommissie **:** 18 juni 2024

Fracties afwezig bij commissiebehandeling: n.v.t.

Advies commissie:

1. Onderwerp rijp voor behandeling in gemeenteraad **Ja**

2. Wijze van agendering voor de raad **Bespreekstuk**

Inhoudelijk commissieadvies:

Blijkens het raadsvoorstel stelt het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad voor:

1. De Koers Duurzaamheid 2050 Gemeente Roerdalen vast te stellen.

De fracties van het CDA, Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PvdA-GroenLinks en Roerstreek Lokaal! adviseren positief over het raadsvoorstel.

Bijzonderheden (indien van toepassing):

--

gemeente roerdalen

Raadsvoorstel

Zaaknummer	Z24-041821
Onderwerp:	Koers Duurzaamheid 2050 Gemeente Roerdalen
Datum:	7 mei 2024
Indiener agendapunt:	College van Burgemeester en wethouders Roerdalen
Portefeuillehouder:	R.H.G. Slangen
Gevraagd besluit:	1. De Koers Duurzaamheid 2050 Gemeente Roerdalen vast te stellen
Bijlage(n):	Bijlage 1: Koers Duurzaamheid Gemeente Roerdalen 2050 Bijlage 2: Concept Raadsbesluit

Toelichting bij het raadsvoorstel

1. Onderwerp

Koers Duurzaamheid Gemeente Roerdalen 2050.

2. Inleiding

De afgelopen 5 jaar hebben we de eerste stappen gezet in de verduurzaming van onze gemeente. We hebben beleid en projecten ontwikkeld en onze inwoners en andere stakeholders geholpen bij de verduurzaming van woningen en ander vastgoed. De afgelopen jaren is de situatie op gebied van klimaat en energie sterk veranderd. Deze ontwikkelingen hebben invloed op de manier waarop we in Roerdalen aan duurzaamheid werken. Daarom hebben we deze nieuwe koers voor duurzaamheid ontwikkeld. Hierin werken we met een scherpere focus naar onze doelen voor 2030 en 2050 toe. We borduren voort op het Actieplan Duurzame Energie Gemeente Roerdalen 2019-2022. Hierbij verbreden we van energie naar klimaat. We koppelen de onderwerpen natuur, biodiversiteit en water aan onze ambities op het gebied van duurzame energie.

Met de Koers werken we aan onze kerndoelen:
1. In 2050 is alle energie die we gebruiken duurzaam.
2. In 2030 besparen we 20% aardgas ten opzichte van 2021.
3. Uiterlijk in 2030 hebben we voor alle woningen in beeld wat de mogelijkheden zijn om aardgasvrij te worden.
4. We beginnen in Vlodrop met een gebiedsaanpak rondom het verminderen van het aardgasverbruik en schalen daarna op.
5. We werken een koers uit voor de klimaataanpak voor natuur en water.
6. We zetten in op het besparen van 55% CO2 in 2030 en 100% in 2050.

Onze kerndoelen hebben we uitgewerkt in vijf thema's:

A. Duurzame opwek: we maken het mogelijk dat de vier zonneparken die in de planning staan, worden gerealiseerd Het zonnepanelenproject voor inwoners ronden we af.
B. Warmtetransitie: we helpen onze inwoners energie te besparen en stappen richting aardgasvrije woningen te zetten.
C. Duurzame natuur en biodiversiteit: we stimuleren groenere gebieden die voor meer biodiversiteit zorgen en hittestress tegengaan.
D. Duurzame waterhuishouding: we zetten in op robuuste waterstructuren en maatregelen bij onze inwoners, zodat we bestand zijn tegen de extremere weersomstandigheden.
E. Maatschappelijk vastgoed en openbare ruimte: we werken aan de verduurzaming van al het maatschappelijk vastgoed. In de openbare ruimte gaan we verder met het aanbrengen van ledverlichting en het uitbreiden van het aantal laadpalen.

Aan ieder thema hebben we projecten verbonden. Met de koers kijken we strategisch en qua ambities naar 2050. Voor de uitvoeringssporen en projecten houden we de periode 2025 tot en met 2030 aan.

De koers hebben we in een intensieve samenwerking met onze inwoners en andere belanghebbenden en belangstellenden ontwikkeld. We hebben bewonersavonden georganiseerd, het inwonerspanel bevraagd en we zijn bij de supermarkten in de zes dorpen met onze inwoners in gesprek gegaan. Op de vijf bewonersavonden is de Raadswerkgroep Duurzame Energie aanwezig geweest als toehoorder. Daarnaast hebben we drie aparte sessies met de Raadswerkgroep georganiseerd, waarin we gezamenlijk de voortgang en aandachtspunten voor de koers hebben afgestemd.

3. Beslispunten

De raad besluit:

1. De Koers Duurzaamheid 2050 Gemeente Roerdalen vast te stellen

4. Argumenten

1.1 <u>We kunnen verder met ons duurzaamheidsbeleid</u>
De Koers borgt dat we volgende stappen kunnen zetten in ons duurzaamheidsbeleid. Daarbij borgen we een strategische agenda en bijbehorende capaciteit en middelen voor de langere termijn.

1.2 <u>We zetten prioriteiten</u>
We maken keuzes in de Koers 2050 en daarmee zetten we prioriteiten. Dit helpt ons bij het behalen van onze doelen en ambities. Daarmee kunnen we koersvast zijn. Uiteraard is er ruimte voor flexibiliteit als het nodig is of als kansen zich voordoen.

1.3 We werken verder aan Samen Doen in de klimaatopgaven
De Koers 2050 gaat ook over samen verantwoordelijkheid nemen in de duurzaamheidsopgave. Samen Doen is één van de speerpunten binnen de gemeente. Duurzaamheid is een thema dat alle inwoners raakt en veel inwoners boeit. We hebben dan ook intensief met onze inwoners samengewerkt aan de Koers 2050. We willen de uitvoering ook samen oppakken

1.4 We nemen onze verantwoordelijkheid en leveren onze bijdrage
Met de Koers 2050 dragen we bij aan de afspraken vanuit de klimaatopgave zoals die (inter)nationaal zijn afgesproken. We nemen onze verantwoordelijkheid door binnen onze gemeente energie te bespraken, duurzame energie op te wekken en aan duurzame warmte te werken. Met de verbreding naar natuur en biodiversiteit en water verbreden we de thema's die een bijdrage kunnen leveren aan de klimaatopgaven.

5. Kanttekeningen

1.1 Dragen we voldoende bij?
Ons doel is om in 2030 de CO2-uitstoot in Roerdalen t.o.v. 1990 (dit is het algemeen gebruikte referentiejaar zoals aangewezen in het Kyoto Protocol) ruimschoots te halveren (55% minder uitstoot). In 2050 willen we CO2-neutraal zijn en netto dus geen CO2 meer uitstoten. In 1990 was de uitstoot in Roerdalen 106 kiloton. De 55% reductie in 2030 ten opzichte van 1990, betekent dat we in 2030 nog 48 kiloton mogen uitstoten.

We hebben tot nu toe een derde van de opgave tot 2030 gerealiseerd. Tot 2030 moeten we nog twee derde van de opgave uitvoeren. Dat komt neer op 39 kiloton. Voor ongeveer de helft daarvan hebben we al concreet in beeld hoe we die reductie kunnen bereiken. Onder andere door zonne-energie, energie te besparen en duurzame warmte. Voor de andere helft hebben we in deze koers een richting opgenomen hoe we die reductie kunnen bereiken, waarbij ook sectoren zelfstandig een aandeel zullen hebben en waaraan ook duurzaam opgewekte energie van buiten Roerdalen zal bijdragen.

We hebben tot 2030 nog een restopgave van 5 kiloton. Die kunnen we realiseren doordat binnen de hiervoor genoemde sectoren extra inzet wordt gepleegd. Ook de nieuw opgenomen thema's zoals natuurontwikkeling en waterhuishouding kunnen bijdragen. De invulling van de restopgave werken we de komende jaren uit.

1.2 Blijven we voldoende flexibel?
Met de koers voor duurzaamheid bepalen we de richting waarin we willen ontwikkelen. Het jaar 2050 is nog ver weg en het verduurzamingsvraagstuk blijft in beweging. Bijvoorbeeld door innovaties, nieuwe technieken, nieuwe inzichten in de klimaatverandering, wetten en regels die veranderen of veranderingen in het netwerk van partijen die een rol spelen. Voortdurende verandering kenmerkt een transitie. Daarom maken we elk jaar de balans op

en bekijken we of we nog op de goede weg zijn. Waar nodig passen we onze aanpak aan. Hierbij trekken we samen op met inwoners en organisaties die betrokken zijn bij de verduurzaming van Roerdalen

1.3 Liggen de ambities in 2050 niet te ver weg?

Voor de Koers Duurzaamheid richten we ons op het jaar 2050. Dat is het jaar waarin Nederland klimaatneutraal moet zijn en we van het aardgas af moeten zijn. Met dat voor ogen hebben we focus aangebracht en doelstellingen benoemd. Die hebben we omgezet in actielijnen en projecten die we de komende jaren gaan uitvoeren. Voor de strategie en actie kijken we vooruit tot 2030. Dit is een belangrijk jaar, we meten dan de stand van zaken binnen het klimaatakkoord.

6. Financiën

Voor de uitvoering van de Koers 2050 is er per jaar € 350.000,- nodig. Dit bedrag is nodig voor het opzetten van projecten. Veel inzet is nodig voor het wijk- en doelgroepgericht aanpakken van de isolatie en duurzame verwarming van alle woningen in de gemeente. De huidige 5 fte is de minimale capaciteit die nodig is om de uitvoering van de koers te realiseren. Er is geen extra personele capaciteit geraamd. Naast de € 350.000,- hebben we meerjarige verplichtingen aan de RES Noord- en Midden-Limburg van € 75.000,- (onder voorbehoud van besluitvorming). Daarmee is een totaalbedrag van € 425.000,- nodig. Dit bedrag wordt gedekt vanuit de beschikbare budgetten uit de meerjarenbegroting. Voor nieuwe grotere projecten die niet in de Koers 2050 zijn opgenomen, zal aanvullend budget nodig zijn.

7. Communicatie

1. Terugkijken

Tussen halverwege 2023 en 2024 hebben we samen met zo'n 40 geïnteresseerde inwoners gewerkt aan een duurzamer Roerdalen. Dat gebeurde tijdens vijf bewonersavonden. Ook heeft een klankbordgroep van vier inwoners met (technische) kennis op het gebied van duurzaamheid meegedacht. Dat gebeurde tijdens vijf bijeenkomsten tussen het najaar van 2023 en voorjaar van 2024. We hebben samen de opgave in beeld gebracht wat betreft energie opwekken en besparen én de warmtetransitie. We keken hierbij naar de langere termijn. We wilden ook de mening over duurzaamheid van een bredere groep inwoners in beeld brengen. In december 2023 hebben we een onderzoek uitgevoerd onder het Inwonerspanel Roerdalen. De leden van dit panel ontvangen een paar keer per jaar een uitnodiging om een digitale vragenlijst in te vullen. De onderzoeken gaan over diverse onderwerpen die in Roerdalen spelen. In totaal vulden 334 inwoners het onderzoek over duurzaamheid in. Tot slot hebben we ook nog een actie gehouden om overige inwoners te betrekken bij de nieuwe koers voor duurzaamheid. Medewerkers van de gemeente zijn op 5 maart 2024 in de verschillende kernen met inwoners in gesprek gegaan over duurzaamheid. Dit gebeurde bij de

supermarkten. Aan de hand van een aantal vragen gingen we het gesprek aan. We gebruikten de input om de koers verder aan te scherpen.

2. **Vooruitkijken**
   We zetten het ingezette proces van samenwerken met onze inwoners (en de Raadswerkgroep Duurzame Energie) voort. We willen samen de uitvoering oppakken. Uiteraard communiceren we over de vastgestelde koers. De verbinding met de inwoners en stakeholders hebben we de afgelopen periode al stevig gelegd. De komende periode zullen we met een aantal interviews met betrokkenen bij de totstandkoming van de Koers 2050 extra aandacht geven voor het proces en de uitvoering die we nu samen verder vorm gaan geven.

8. Planning en uitvoering

Na besluitvorming gaan we aan de slag met de uitvoering van de projecten. Natuurlijk is een deel van de projecten al in uitvoering en werken we daarop door. Het perspectief verschuift wel nog duidelijker naar besparen, warmte en onze inwoners.

We monitoren op inhoud en op financiële voortgang. We rapporteren hier jaarlijks over. Over de financiën rapporteren we al in de P&C-cyclus. We zullen de financiën uiteraard koppelen aan de bereikte inhoudelijke resultaten. We bouwen een dashboard waarin we de voortgang optimaal bij kunnen houden.

9. Privacy

Niet van toepassing.

10. (Wettelijk en/of beleidsmatig) kader

De Koers 2050 sluit qua doelstelling aan op en draagt bij aan het internationale Klimaatakkoord van Parijs en het Nationale Klimaatakkoord. Ons CO2-reductiedoel van 55% in 2030 en 100% (netto) reductie in 2050. De Koers 2050 sluit ook aan op en draagt bij aan de RES doelstelling. Die richt zich primair op een gezamenlijke opwek van duurzame energie in de regio Met onze doelstelling van 75 GWh dragen we hier aan bij.

11. Bijlagen

Bijlage 1: Koers Duurzaamheid Gemeente Roerdalen 2050
Bijlage 2: Concept Raadsbesluit

Sint Odiliënberg, 7 mei 2024

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,	De burgemeester,
J.J.W.M. L'Ortije	mr. M.D. de Boer-Beerta

gemeente roerdalen

Raadsbesluit **Jaar 2024/07/03/14**

Zaaknummer: Z24-041821
Onderwerp: Koers Duurzaamheid 2050 Gemeente Roerdalen

De raad van de gemeente Roerdalen heeft;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 7 mei 2024,

het volgende besluit genomen:

Besluit:

1. De Koers Duurzaamheid 2050 Gemeente Roerdalen vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 3 juli 2024.

De gemeenteraad van Roerdalen,

De griffier, De voorzitter,

mr. M. Heijnens-Coenjaerts mr. M.D. de Boer-Beerta

SAMEN DOEN!

samen duurzaam

Koers Duurzaamheid 2050
Gemeente Roerdalen

gemeente roerdalen

Voorwoord

Enthousiast, dat word ik van deze nieuwe koers voor duurzaamheid. We hebben hierin niet alleen een duidelijke richting uitgezet voor de komende jaren. We hebben dat vooral sámen gedaan, met hulp van vele inwoners.

In onze duurzaamheidskoers kijken we vooruit naar het jaar 2050. Maar we werken in eerste instantie naar 2030 toe. Dat gebeurt via allerlei projecten en nieuwe ontwikkelingen. Tot nu toe stond onze duurzaamheidsaanpak vooral in het teken van energie. We hebben op dat gebied al veel bereikt. Zo is er een zonnepanelenproject voor inwoners, hebben we inwoners geïnformeerd over isolatie, is er een mogelijkheid gevonden om duurzame maatregelen via de gemeentelijke verduurzaamingsregeling te financieren en zijn er plannen voor zonnevelden.

In de toekomst komt de nadruk steeds meer op isolatie en energiebesparing te liggen en minder op het opwekken van duurzame energie. Maar in de nieuwe duurzaamheidskoers kijken we breder. We willen naast energie ook met de thema's water en natuur aan de slag. Daarvoor moeten we nog veel uitwerken, maar de eerste stappen zijn gezet.

Inwoners staan centraal staan in onze duurzaamheidsaanpak. Iedereen moet mee kunnen doen. Ook voor vrijwilligersorganisaties en ondernemers willen we er zijn. Bovendien willen we zelf graag het goede voorbeeld geven. De komende jaren pakken we ons daarom ons eigen vastgoed aan, dat gedeeltelijk nog niet verduurzaamd is. Ook daar liggen, net als in de openbare ruimte, nog voldoende kansen om te verduurzamen.

Samen met inwoners, vrijwilligersorganisaties en ondernemers werken we aan een groener, schoner en duurzamer Roerdalen. Samen Doen, Samen Duurzaam!

Roland Slangen
Wethouder duurzaamheid

SAMEN DOEN!
samen duurzaam

Inhoudsopgave

1. Nieuwe koers met scherpere focus 05
- 1.1 Verder bouwen aan duurzaamheid 05
- 1.2 Waar gaat de Koers 2050 over 05
- 1.3 Opbouw rapport 06
- 1.4 Wat hebben we de afgelopen jaren bereikt 07
- 1.5 Samen Doen, Samen Duurzaam 08
- 1.6 Samen het verschil maken 09

2. Kaders, uitgangspunten en doelen 10
- 2.1 Kaders 10
- 2.2 Uitgangspunten bij onze duurzaamheidsambities 11
- 2.3 Ontwikkeling van ons energieverbruik 11
- 2.4 Ontwikkeling CO2 uitstoot 13
- 2.5 Doelstellingen Koers 2050 14
- 2.6 Invloeden van buitenaf 15

3. Ambities per thema 16
- 3.1 Focus op energie en klimaat 16
- 3.2 Duurzame opwek 18
- 3.3 Warmtetransitie 19
- 3.4 Natuur en biodiversiteit 20
- 3.5 Duurzame waterhuishouding 21
- 3.6 Maatschappelijk vastgoed en openbare ruimte 22
- 3.7 Regionale en landelijke ontwikkelingen 23
- 3.8 Iedereen doet mee 24

4. Projecten per thema 25
- 4.1 Duurzame opwek 25
- 4.2 Warmtetransitie 25
- 4.3 Natuur en biodiversiteit 26
- 4.4 Duurzame waterhuishouding 27
- 4.5 Maatschappelijk vastgoed en openbare ruimte 27

5. Organisatie en uitvoering 28
- 5.1 Uitvoering projecten 28
- 5.2 Monitoring en ontwikkelingen 29

Bijlage 1 Evaluatie zon- en windbeleid 30

Samenvatting

We hebben de afgelopen jaren in Roerdalen hard gewerkt aan de energietransitie. De wereld heeft in die tijd niet stil gestaan. Daarom hebben we deze nieuwe koers voor duurzaamheid ontwikkeld. Hierin werken we met een scherpere focus naar onze doelen voor 2030 en 2050 toe. We borduren voort op het Actieplan Duurzame Energie Gemeente Roerdalen 2019-2022. Hierbij verbreden we van energie naar klimaat. We koppelen de onderwerpen natuur, biodiversiteit en water aan onze ambities op het gebied van duurzame energie.

Duurzame energie

Op het gebied van duurzame energie zijn we al het langst bezig. We werken toe naar een energieneutraal Roerdalen. Daarvoor willen we in 2050 van het aardgas af zijn en alle energie die we gebruiken, duurzaam opwekken. Met deze plannen dragen we serieus bij aan de landelijke en regionale opgaven. Daarnaast zetten we in op het besparen van energie. Want wat we niet gebruiken, hoeven we ook niet op te wekken of te betalen. We helpen onze inwoners met het isoleren van hun woning. Ook zetten we vervolgstappen naar een duurzame vorm van warmte en ondersteunen we bij de financiering van de maatregelen.

We doen het samen

De duurzaamheidskoers gaat over samen verantwoordelijkheid nemen in de duurzaamheidsopgave. Inwoners hebben dan ook actief meegewerkt aan de nieuwe koers. We willen de uitvoering ook samen oppakken. In de komende jaren zetten we onze inwoners nog centraler.

Onze kerndoelen

1. In 2050 is alle energie die we gebruiken duurzaam.
2. In 2030 besparen we 20% aardgas ten opzichte van 2021.
3. Uiterlijk in 2030 hebben we voor alle woningen in beeld wat de mogelijkheden zijn om aardgasvrij te worden.
4. We beginnen in Vlodrop met een gebiedsaanpak rondom het verminderen van het aardgasverbruik en schalen daarna op.
5. We werken een koers uit voor de klimaataanpak voor natuur en water.
6. We zetten in op het besparen van 55% CO2 in 2030 en 100% in 2050.

Vijf thema's

Onze kerndoelen hebben we uitgewerkt in vijf thema's:

A. Duurzame opwek: we maken het mogelijk dat de vier zonneparken die in de planning staan, worden gerealiseerd. Het zonnepanelenproject voor inwoners ronden we af.
B. Warmtetransitie: we helpen onze inwoners energie te besparen en stappen richting aardgasvrije woningen te zetten.
C. Duurzame natuur en biodiversiteit: we stimuleren groenere gebieden die voor meer biodiversiteit zorgen en hittestress tegengaan.
D. Duurzame waterhuishouding: we zetten in op robuuste waterstructuren en maatregelen bij onze inwoners, zodat we bestand zijn tegen de extremere weersomstandigheden.
E. Maatschappelijk vastgoed en openbare ruimte: we werken aan de verduurzaming van al het maatschappelijk vastgoed. In de openbare ruimte gaan we verder met het aanbrengen van ledverlichting en het uitbreiden van het aantal laadpalen.

Vinger aan de pols

We monitoren op inhoud en op financiële voortgang. We hebben oog voor nieuwe ontwikkelingen en voor de manier waarop samenwerkingen met inwoners en andere partijen zich ontwikkelen. Het is nodig om hierop in te kunnen spelen en de koers bij te kunnen stellen als de situatie daarom vraagt. We rapporteren jaarlijks over de stand van zaken.

SAMEN DOEN!
samen duurzaam

1. Nieuwe koers met scherpere focus

1.1 Verder bouwen aan duurzaamheid

We hebben de afgelopen jaren in Roerdalen hard gewerkt aan de energietransitie. We hebben stappen gezet in beleid en in uitvoering. De wereld heeft in die tijd niet stil gestaan. De techniek, wetgeving en geopolitiek zijn drastisch veranderd. Daarom is het tijd voor de Koers Duurzaamheid Roerdalen 2050. Een nieuwe beleids- en ontwikkelrichting met duurzame doelen voor Roerdalen. Die willen we samen met onze inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners gaan behalen.

De Koers 2050 bouwt voort op het Actieplan 2019-2022. Dat was het eerste beleidsstuk op het gebied van duurzaamheid in Roerdalen. Het Actieplan 2019-2022 is de basis voor beleid én uitvoering. Bij het opstellen van het Actieplan was het duurzaamheidsblad in Roerdalen nog onbeschreven. Alles wat we toen deden was een stap vooruit. Dat is nu anders. Voor een optimaal resultaat en impact moeten we keuzes maken en focus aanbrengen. Dat hebben we de afgelopen jaren gemerkt. Daarom hebben we deze nieuwe koers ontwikkeld. Hierin werken we met een scherpere focus naar onze doelen voor 2030 en 2050 toe.

1.2 Waar gaat de Koers 2050 over?

Duurzame energie als vertrekpunt

Als we het over duurzaamheid hebben, dan gaat het binnen de overheid al snel over duurzame energie. Dat is verklaarbaar doordat gemeenten en regio's veel verantwoordelijkheden hebben gekregen binnen de energietransitie. De afgelopen vijf jaar hebben we in Roerdalen ook veel aan de energietransitie gewerkt. De Koers 2050 legt dan ook een accent op de energietransitie.

Van energie naar klimaat

Verder willen we verbreden in de thema's die we binnen de duurzaamheidsopgave en onder de Koers 2050 aan gaan pakken. Bij het tot stand komen van de Koers 2050 hebben we gekeken naar allerlei onderwerpen. Bijvoorbeeld natuurontwikkeling, biodiversiteit, water, voedsel, afval en hergebruik. Op veel van die onderwerpen gebeurt al van alles. Niet alleen de gemeente is hierbij actief, maar ook onze inwoners, bedrijven en anderen. Een aantal onderwerpen verbinden we nadrukkelijker met de Koers 2050. Daarmee zorgen we voor een bredere en meer integrale aanpak van duurzaamheid. Zo kunnen we meer impact en resultaat bereiken.

Waar gaat de koers niet over?

Duurzaamheid is breder dan de thema's die we hiervoor noemden. Het gaat ook over kleding, het ruilen, delen en repareren van spullen, minder spullen gebruiken, duurzamer bouwen, minder vlees eten, minder verpakkingsmateriaal zoals plastic gebruiken, meer bewegen en gezondheid. Al deze thema's vragen en verdienen aandacht. We zien de gemeente niet als trekker van al dit soort initiatieven. Door de toenemende kennis en maatschappelijke veranderingen is er ongetwijfeld ruimte voor verbetering. We stellen ons daarvoor open en dragen ook nu al graag ons steentje bij. Dat doen we bijvoorbeeld via onze dorpscontactpersonen die initiatieven op weg helpen en verbindingen leggen. Verder steunen we op kleine schaal initiatieven financieel via het Experimenteerbudget. Ook dragen we bij aan het levend houden van de discussie, bijvoorbeeld door thema-avonden te organiseren. Zo blijven we bij in een veranderende wereld en worden we in de transitie stap voor stap wijzer. Op die manier kunnen we als gemeente vorm geven aan een rol als verbinder en stimulator.

Afval is een taak van de gemeente. Dit ontwikkelt zich van de traditionele inzameling naar een toekomst waarin afval niet meer bestaat. De economie moet circulair worden. Voor de Koers 2050 blijft afval haar eigen spoor volgen omdat het voornamelijk operationeel van aard is. De komende jaren gaan we wel aan de slag met de verbinding tussen afval, circulaire economie en klimaat.

Samen doen

De Koers 2050 gaat ook over samen verantwoordelijkheid nemen in de duurzaamheidsopgave. Samen Doen is één van de speerpunten binnen de gemeente. Duurzaamheid is een thema dat alle inwoners raakt en veel inwoners boeit. We hebben dan ook intensief met onze inwoners samengewerkt aan de Koers 2050. We willen de uitvoering ook samen oppakken. Ieder vanuit een eigen rol. Zo veel mogelijk samen en altijd in verbinding met elkaar.

Middellange en lange termijn

Voor de Koers Duurzaamheid richten we ons op het jaar 2050. Dat is het jaar waarin Nederland klimaatneutraal moet zijn en we van het aardgas af moeten zijn. Met dat voor ogen hebben we focus aangebracht en doelstellingen benoemd. Die hebben we omgezet in actielijnen en projecten die we de komende jaren gaan uitvoeren. Voor de strategie en actie kijken we vooruit tot 2030. Dit is een belangrijk jaar, we meten dan de stand van zaken binnen het klimaatakkoord.

Duurzaamheid als maatschappelijke opgave

Een duurzaam Roerdalen is een niet alleen een opgave voor de gemeente. Het is ook een taak voor inwoners, ondernemers en alle (maatschappelijke) organisaties in Roerdalen. Met de koers voor duurzaamheid bepalen we de richting waarin we willen ontwikkelen. Het jaar 2050 is nog ver weg en het verduurzamingsvraagstuk blijft in beweging. Bijvoorbeeld door innovaties, nieuwe technieken, nieuwe inzichten in de klimaatverandering, wetten en regels die veranderen of veranderingen in het netwerk van partijen die een rol spelen. Voortdurende verandering kenmerkt een transitie. Daarom maken we elk jaar de balans op en bekijken we of we nog op de goede weg zijn. Waar nodig passen we onze aanpak aan. Hierbij trekken we samen op met inwoners en organisaties die betrokken zijn bij de verduurzaming van Roerdalen. We stemmen af over ieders inzicht en inzet. Onze bijdrage stemmen we hierop af. Dat doen we binnen de (financiële) kaders die de gemeenteraad heeft vastgesteld.

1.3 Opbouw rapport

De rest van dit hoofdstuk gaat over wat we de afgelopen jaren bereikt hebben en hoe we de Koers 2025 hebben gemaakt. Hoofdstuk 2 gaat over de opgave die we als gemeente en als samenleving hebben tot 2030 en 2050. We geven hier ook aan hoever we zijn met het realiseren daarvan. In hoofdstuk 3 presenteren we de thema's waar we de komende jaren aan werken. In hoofdstuk 4 gaan we in op de projecten die daaruit volgen. In hoofdstuk 5 leest u over de organisatie en de middelen die we nodig hebben voor de uitvoering.

SAMEN DOEN!
samen duurzaam

1.4 Wat hebben we de afgelopen jaren bereikt?

In Roerdalen werken we al zo'n 5 jaar aan duurzaamheid en vooral aan duurzame energie. In 2019 stelden we het Actieplan Duurzame Energie op. Op basis daarvan kwam er een aantal praktische uitvoeringsprojecten. Denk aan het isoleren van woningen, zonnepanelen op woningen en het verduurzamen van openbare verlichting. Verder werken we aan het informeren van onze inwoners en het stimuleren om mee te doen. Naast de uitvoering van projecten werkten we aan beleidsrichtingen voor de middellange termijn.

Opwekken duurzame energie

Voor het opwekken van duurzame energie hebben we een ambitie vastgesteld. We zijn begonnen met die te vertalen naar de praktijk. Uit onderzoek blijkt dat het opwekken van windenergie niet past in Roerdalen. Wel willen we voor 2030 ongeveer 75 hectare aan zonne-energie ontwikkelen. We zijn bezig met de voorbereiding van vier zonnevelden. Eén daarvan ontwikkelen we zelf. Externe partijen ontwikkelen de andere drie. Verder staat Roerdalen in de top 10 van de gemeenten met de meeste zonnepanelen. Dit gaat over gemeenten waar Enexis het net beheert. Bijna 50% van alle huishoudens heeft zonnepanelen[1].

Gebouwen verduurzamen en besparen

We hebben een ambitie bepaald om van het aardgas af te komen. Die zet vooral in op besparen. Het is nog te vroeg om hele buurten van het aardgas af te halen. Wel zijn we al langere tijd bezig onze inwoners te informeren over energiebesparing. Verder werken we aan plannen om het gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed te verduurzamen. Bijvoorbeeld door zonnepanelen op de daken te leggen, te isoleren en installaties te verbeteren. Door het volle stroom-netwerk zijn er geen grote nieuwe aansluitingen meer te krijgen. Dat is een flink knelpunt. Niet alleen voor ons, maar ook voor andere gebruikers die een grotere aansluiting nodig hebben.

Bron: Enexis en Solarmagazine, gegevens 2023

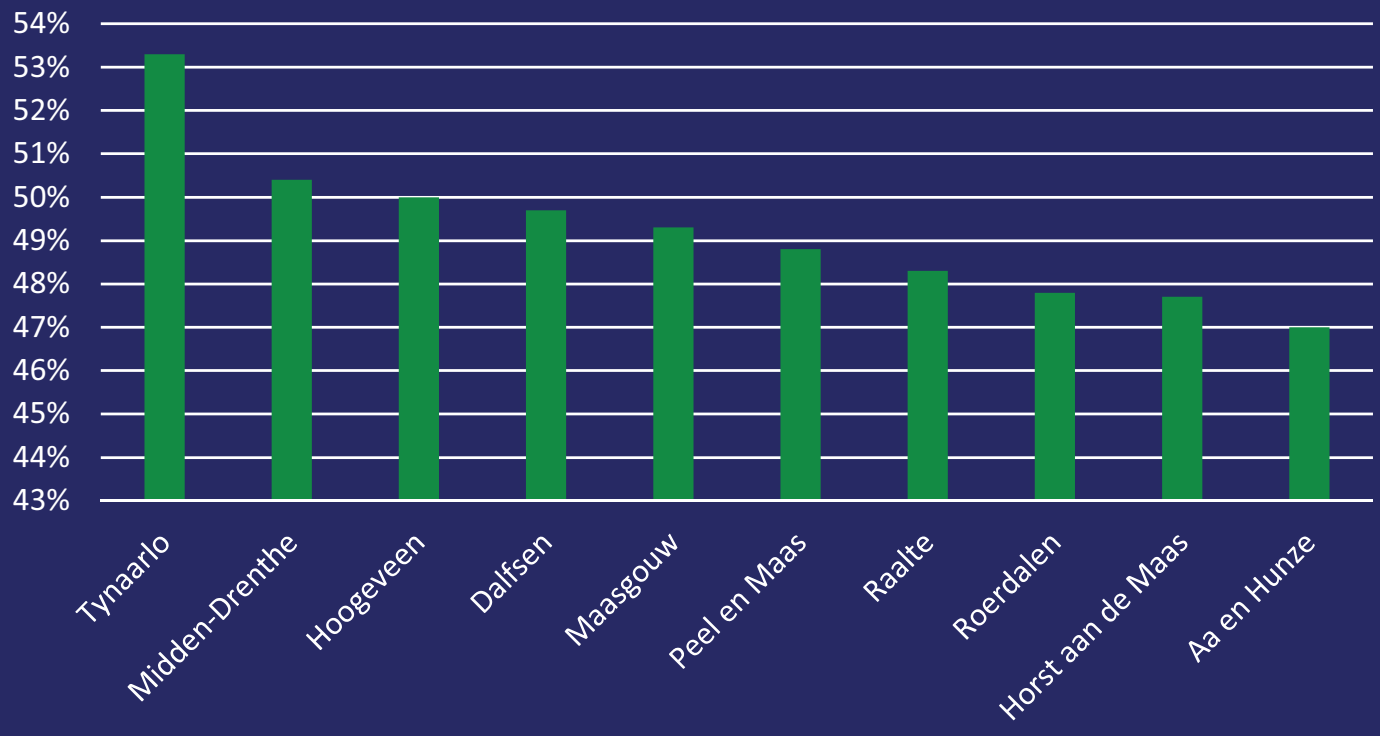

[1] *www.solarmagazine.nl/nieuws-zonne-energie/i36124/de-harde-cijfers-enexis-consumenten-installeren-878-7-megawattpiek-zonnepanelen*

1.5 Samen Doen, Samen Duurzaam

Er gebeurt in Roerdalen van alles op het gebied van duurzaamheid. Inwoners, ondernemers, verenigingen én de gemeente werken samen aan een duurzame, groene en schone gemeente. De keuzes die we als gemeente maken, hebben gevolgen voor iedereen. Daarom vinden we het belangrijk om ook de koers samen uit te stippelen. Samen Doen, Samen Duurzaam!

Inwoners met interesse in duurzaamheid

Tussen halverwege 2023 en 2024 hebben we samen met zo'n 40 geïnteresseerde inwoners gewerkt aan een duurzamer Roerdalen. Dat gebeurde tijdens vijf bewonersavonden. Daarvan was er één bij de Groene Transformator in Roermond. Tijdens deze avonden hebben we input opgehaald voor een duurzamer Roerdalen. Het accent lag op duurzame thema's en ideeën voor concrete projecten. We zijn al begonnen met de uitvoering.

Inwoners met (technische) kennis over duurzaamheid

Een onderdeel van deze nieuwe koers is een doel voor de verdere toekomst. Waar willen we waartoe? Daarover heeft een klankbordgroep van vier inwoners met (technische) kennis op het gebied van duurzaamheid meegedacht. Dat gebeurde tijdens vijf bijeenkomsten tussen het najaar van 2023 en voorjaar van 2024. We hebben samen de opgave in beeld gebracht wat betreft energie opwekken en besparen én de warmtetransitie. We keken hierbij naar de langere termijn.

Inwoners die meedenken via Inwonerspanel

We wilden de mening over duurzaamheid van een bredere groep inwoners in beeld brengen. In december 2023 hebben we daarom een onderzoek uitgevoerd onder het Inwonerspanel Roerdalen. De leden van dit panel ontvangen een paar keer per jaar een uitnodiging om een digitale vragenlijst in te vullen. De onderzoeken gaan over diverse onderwerpen die in Roerdalen spelen. In totaal vulden 334 inwoners het onderzoek over duurzaamheid in.

Overige inwoners

Tot slot hebben we ook nog een actie gehouden om overige inwoners te betrekken bij de nieuwe koers voor duurzaamheid. Medewerkers van de gemeente zijn op 5 maart 2024 in de verschillende kernen met inwoners in gesprek gegaan over duurzaamheid. Dit gebeurde bij de supermarkten. Aan de hand van een aantal vragen gingen we het gesprek aan. We gebruikten de input om de koers verder aan te scherpen.

Raadswerkgroep
Ook de Raadswerkgroep Duurzame Energie was betrokken bij het opstellen van de koers. Tijdens een aantal bijeenkomsten hebben we gesproken over zaken als duurzaamheidsbeleid en mogelijke ontwikkelingen. Ook woonden de leden van de raadswerkgroep de bewonersavonden over duurzaamheid bij.

1.6 Samen het verschil maken

Het gaat in de klimaatdiscussie vaak over veranderende wetgeving of ontwikkelingen in bijvoorbeeld het energienetwerk. Die veranderen het speelveld waarbinnen we als gemeente werken. Dat geldt voor iedereen: inwoners, ondernemers, vrijwilligersorganisaties en de gemeente. Die veranderingen zorgen voor onzekerheid en irritatie. Plannen moeten opeens veranderen en investeringen renderen anders. We hebben er echter weinig invloed op. Als we wél invloed hebben, maken we daar gebruik van. Bijvoorbeeld in de regionale overleggen van de Regionale Energie Strategie (RES) of via de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG).

In deze koers zetten we in op onderwerpen en acties waar we wél invloed op hebben. En waarbij we in Roerdalen het verschil kunnen maken. Natuurlijk is de koers van Europa, Nederland en de provincie van groot belang voor Roerdalen. Maar we zijn ervan overtuigd dat we binnen onze gemeente ook zelf een groot verschil kunnen maken. Door energie te besparen of onze eigen energie op te wekken. Of door te zorgen voor meer en betere natuur. En voor water dat we beter kunnen vasthouden en afvoeren.

We kijken in de koers daarom vooral naar Roerdalen. We kunnen samen het verschil maken. Samen Doen, Samen Duurzaam.

2. Kaders, uitgangspunten en doelen

2.1 Kaders

In 2015 werd het Klimaatakkoord van Parijs gesloten. Het doel van het Klimaatakkoord is om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 tot 2 graden. De Europese Unie ondertekende het in 2016. In 2019 ondertekende de VNG het Klimaatakkoord namens alle Nederlandse gemeenten. In 2023 is het doel voor 2030 aangescherpt: de uitstoot van CO2 moet dan 55% lager zijn dan in 1990. In 2050 zijn we klimaatneutraal[2]. Het Klimaatakkoord gaat over vijf klimaattafels. Dat zijn de gebouwde omgeving (woningen en dienstverlening), industrie, landbouw, mobiliteit en elektriciteit. Iedere tafel heeft eigen doelen en acties:

- In 2050 moeten 7 miljoen woningen en 1 miljoen gebouwen van het aardgas af. In Roerdalen gaat het om een kleine 10.000 woningen en ongeveer 1.500 overige gebouwen.
- In 2050 is de industrie circulair en stoot vrijwel geen broeikasgas meer uit.
- In 2050 moeten de landbouw en het landgebruik klimaatneutraal zijn.
- Mobiliteit in 2050 is emissieloos en van hoge kwaliteit.
- In 2030 komt 70 procent van alle elektriciteit uit hernieuwbare bronnen.

In Roerdalen richten we ons op 2030. We willen dan 55% minder CO2 uitstoten dan in 1990. Dit doen we door minder energie te gebruiken. Ook willen we dat de energie die we gebruiken zo veel mogelijk duurzaam is. Minder energie en schone energie gebruiken is de tussenstap naar 2050. In dat jaar willen we van het aardgas af zijn en willen we alle energie duurzaam opwekken. De vertaling naar concrete en meetbare doelstellingen komt in paragraaf 2.5 aan bod.

Andere relevante wetten en regelingen

Naast de hoofddoelen uit het klimaatakkoord zijn er veel regels en wetten die moeten helpen om de doelen te bereiken. Een aantal daarvan:

- Vanaf 2026 moet bij het vervangen van de CV overgestapt worden op een duurzaam alternatief zoals de (hybride) warmtepomp. Er zijn uitzonderingen op deze regel.
- Woningcorporaties en particuliere verhuurders mogen vanaf 2030 geen woningen meer verhuren met een energielabel E, F, of G. Vanaf eind 2028 mogen er al geen sociale huurwoningen meer zijn met een E, F of G-label.
- De overheid verplicht bedrijven en instellingen per 1 juli 2023 om alle energiebesparende maatregelen te nemen die ze in vijf jaar of minder kunnen terugverdienen. Dit heet de energiebesparingsplicht.
- Een energielabel is verplicht bij de verkoop, de verhuur en de oplevering van een bedrijfspand.
- Energielabel A geldt niet voor kantoorgebouwen. Vanaf 2023 moeten kantoorgebouwen een C label of beter hebben.
- In 2030 is alle openbare verlichting voorzien van LED-lampen.
- Vanaf 2035 mogen geen nieuwe auto's met een benzine- of dieselmotor of hybride voertuigen worden verkocht.
- Het gebruik van F-gassen als koudemiddel met een Global Warming Potential (GWP) groter dan 150 zijn vanaf 2027 in nieuwe split-unit warmtepompen en airco's niet meer toegestaan. Voor nieuwe monoblock warmtepompen en mobiele airco's gaat het verbod al in 2026 in.

[2] *We gaan uit van netto CO2 neutraal. Dit betekent dat de uitstoot van broeikasgassen wordt teruggebracht tot zo dicht mogelijk bij nul. De resterende uitstoot wordt gecompenseerd, bijvoorbeeld door het afvangen van CO2 of het planten van bossen.*

SAMEN DOEN!
samen duurzaam

2.2 Uitgangspunten bij onze duurzaamheidsambities

Onze uitgangspunten voor het samen werken aan de duurzaamheidsambities zijn de volgende:

1. We nemen onze verantwoordelijkheid en dragen bij aan het verminderen van de CO2-uitstoot en andere broeikasgassen.
2. Duurzaamheid raakt ons allemaal. Iedereen moet mee kunnen doen. Iedere inwoner, iedere ondernemer, iedere vrijwilligersorganisatie. Iedereen moet dus ook zelf maatregelen kunnen treffen in en om de woning, het bedrijf of binnen de vereniging.
3. We zijn al jaren bezig met verduurzaming. Vooral op gebied van duurzame energie. Zoals met de Coöperatie Duurzaam Roerdalen en met de Energiecoaches. We bouwen hierop verder.
4. We kunnen niet alles zelf. Als we al onze energie zelf duurzaam opwekken, heeft dat grote gevolgen voor de financiën en de inzet van het personeel in de gemeente. Die energie kan ook van een andere plek komen. Denk aan windenergie die op zee wordt opgewekt of duurzame opwekprojecten op andere plaatsen in de regio.
5. We staan open voor samenwerking in en met de regio. De duurzaamheidstransitie houdt niet op bij onze gemeentegrens. Samen met andere gemeenten en stakeholders kunnen we meer bereiken. Bijvoorbeeld in de Samenwerking Midden-Limburg (SML) en de Regionale Energie Strategie Noord- en Midden-Limburg (RES NML).
6. De Koers 2050 zet een stip op de horizon. De weg er naartoe zal niet recht zijn, maar zal flexibiliteit moeten bieden om zo rekening te houden met nieuwe ontwikkelingen en inzichten die we nu nog niet kennen.
7. In dit koersdocument benoemen we de doelen op hoofdlijnen. In de verdere uitwerking werken we aan de plannen voor de uitvoering en de details daarvan.
8. De duurzaamheidstransitie vraagt om vernieuwing en innovatie. Als gemeente willen we een bijdrage hieraan leveren. Ook dat doen we samen. We bieden ruimte voor experiment(en)[3].
9. We monitoren de jaarlijkse voortgang via een eigen meetinstrument. Hiermee kunnen we op tijd bijsturen.

2.3 Ontwikkeling van ons energieverbruik

We streven naar een energieneutraal Roerdalen in 2050. Sinds 2019 hebben we hiervoor met ons Actieplan een richting ingezet. Ten opzichte van 2019 hebben we het energieverbruik verminderd met ongeveer 7,5% in 2021. Complete cijfers van latere jaren zijn niet beschikbaar. Wel weten we dat in 2022 het energieverbruik in woningen 10% lager lag dan in 2021. De oorlog in Oekraïne en de gasprijs hadden hier sterk mee te maken. We zien in ieder geval dat we in de breedte een vermindering van het energieverbruik hebben ingezet. Ook de omvang van hernieuwbare energie neemt toe. Tussen 2019 en 2021 was dit nog beperkt.

In de toekomst zal het energieverbruik verder afnemen door energiebesparingen. Isoleren zal daar een forse bijdrage aan leveren. Ook zullen woningen steeds minder verwarmd worden met aardgas en steeds meer elektrisch. Dit is een efficiëntere vorm van warmte waardoor ook het energieverbruik afneemt. De verwachting is dat het verbruik van energie de komende jaren verder afneemt. Volgens schattingen gebruiken we in 2030 in Roerdalen ruim 1.250 TJ. In 2050 zal dit ongeveer 1.000 TJ zijn. In 2019 was dit bijna 1.500 TJ.

[3] *We letten erop dat we geen dingen dubbel doen, of juist samen kunnen werken met gemeenten die al ervaring hebben. We houden subsidiekansen in de gaten.*

Ontwikkeling energieverbruik Roerdalen 2019-2021 en prognoses 2030-2050 (in TJ)

	Energieverbruik		*Prognoses*	
Sectoren	**2019**	**2021**	**2030**	**2050**
Wonen	600	572	521	388
Dienstverlening	186	168	130	71
Industrie	239	234	229	203
Landbouw	35	31	25	15
Verkeer en vervoer	379	314	307	284
Netto verbruik	**1.439**	**1.320**	**1.212**	**961**
Hernieuwbare energie	47	59		
Totaal verbruik	**1.486**	**1.379**		

N.B. Verkeer en vervoer is exclusief snelwegen

Naast het besparen van energie gaan we onze energie ook steeds meer duurzaam opwekken. Dat betekent dat het energieverbruik voor een steeds groter deel schoon zal zijn. In 2030 zal een groot deel van wat we gebruiken al duurzaam opgewekt zijn. De komende jaren komen er bijvoorbeeld diverse zonnevelden in Roerdalen. Dat zorgt voor een flinke groei in de hoeveelheid hernieuwbare energie. In 2050 is alles wat we gebruiken duurzaam opgewekt. Een deel daarvan wekken we niet in Roerdalen op. Dat komt bijvoorbeeld van de Noordzee of via kernenergie.

Energiemix

Het overgrote deel van de energiemix in 2021 bestond uit aardgas. Elektriciteit en benzine en diesel zorgden samen voor ongeveer een derde van de totale energiebehoefte. Naar 2030 toe zal het aandeel aardgas stevig verminderen. Ook het gebruik van diesel en benzine wordt kleiner omdat we meer elektrisch gaan rijden. Het aandeel elektriciteit neemt toe. Dit komt door elektrisch rijden, verwarmen en koken. De energieleveranciers zijn verplicht om aardgas te vervangen door groen gas. Het doel om 20% van het aardgas te vervangen door groen gas moet in 2030 gerealiseerd zijn.

Energiemix (in TJ)

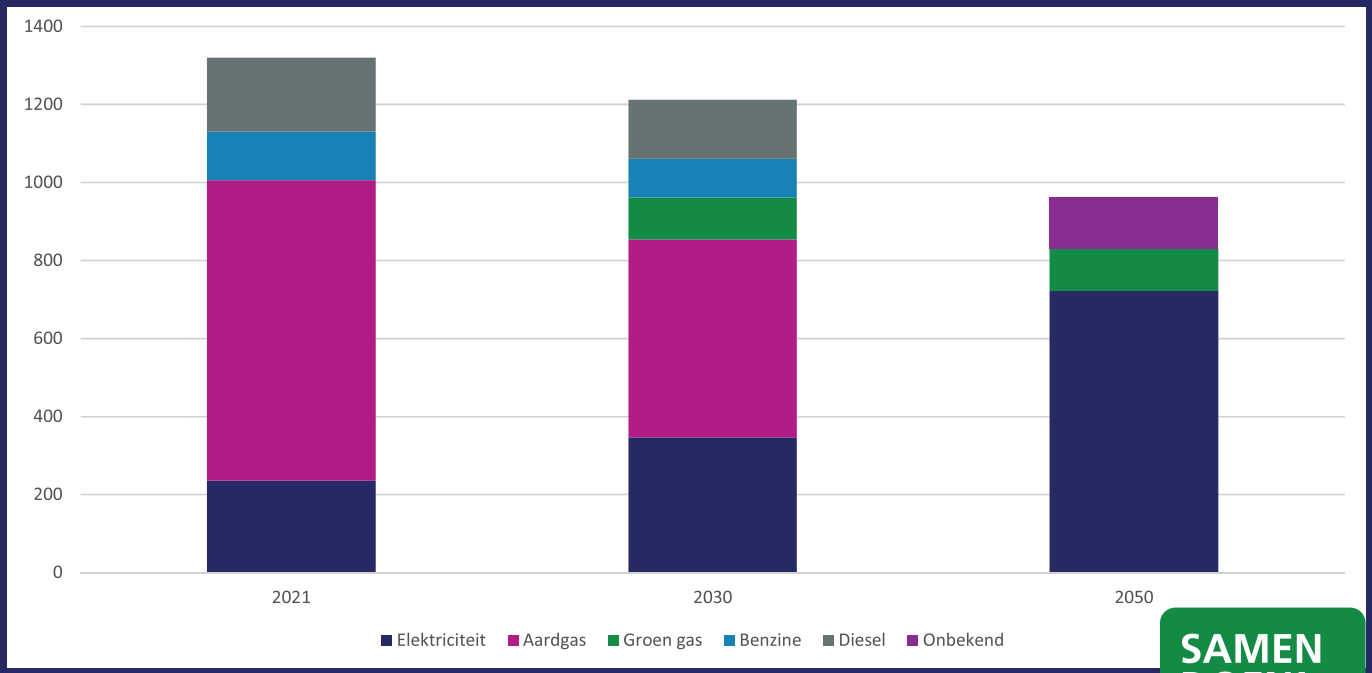

Bronnen: Klimaatdashboard, Energiebureau, Klimaat- en Energieverkenning PBL

SAMEN DOEN!
samen duurzaam

Ontwikkeling CO2-uitstoot sinds 1990 (exclusief snelwegen)

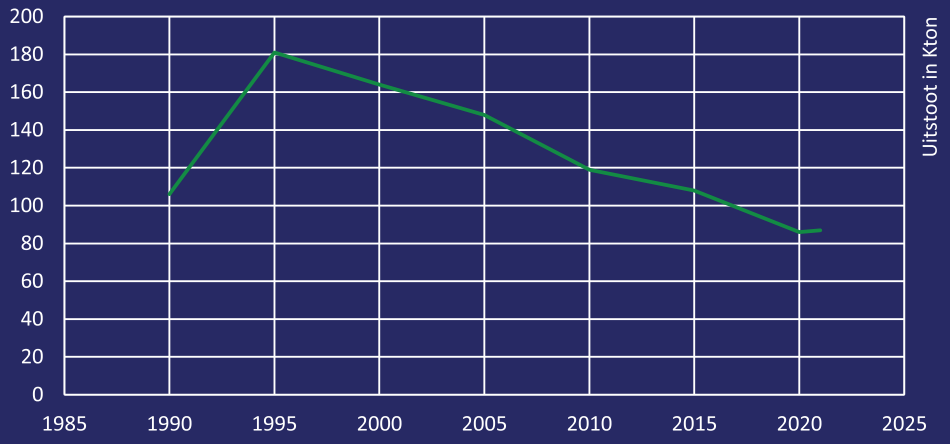

Naar 2050 toe mag er geen aardgas meer gebruikt worden. Ook het gebruik van diesel en benzine zal naar verwachting minimaal zijn. Het lijkt erop dat we in Roerdalen voornamelijk elektriciteit zullen gaan gebruiken, mogelijk aangevuld met groen gas en eventuele andere bronnen. Die zijn nu nog niet te benoemen. Op bronnen zoals waterstof in nu nog geen zicht.

2.4 Ontwikkeling CO2 uitstoot

Ons doel is om in 2030 de CO2-uitstoot in Roerdalen t.o.v. 1990 (dit is het algemeen gebruikte referentiejaar zoals aangewezen in het Kyoto Protocol) ruimschoots te halveren (55% minder uitstoot). In 2050 willen we CO2-neutraal zijn en netto dus geen CO2 meer uitstoten. In 1990 was de uitstoot in Roerdalen 106 kiloton. De 55% reductie in 2030 ten opzichte van 1990, betekent dat we in 2030 nog 48 kiloton mogen uitstoten. In 2021 betrof de uitstoot 87 kiloton. We hebben daarmee een derde van de opgave tot 2030 gerealiseerd.

Tot 2030 moeten we nog twee derde van de opgave uitvoeren. Dat komt neer op 39 kiloton. Dat lijkt een zware opgave. Echter de reductie van CO2 is vanaf 2005 echt op stoom gekomen. Roerdalen heeft vier zonnevelden gepland. Ook het aantal zonnepanelen op daken groeit nog. We verwachten dat we via zonne-energie tot 2030 ongeveer 7 kiloton verminderen (4 kiloton door zonnevelden en 3 kiloton door zonnepanelen op daken). Door te isoleren en CV-ketels te vervangen denken we 6 kiloton te verminderen. Door groen gas bij te mengen verminderen we ongeveer 4 kiloton. Samen is dit goed voor 17 kiloton.

Van de overige 22 kiloton denken we 17 kiloton te reduceren via maatregelen bij woningen en dienstverlenende bedrijven (3 kiloton), de industrie (3 kiloton), verkeer en vervoer (3 kiloton) en duurzame opwek (8 kiloton). Het grootste deel van de duurzame stroom zal buiten Roerdalen worden opgewekt, door bijvoorbeeld wind op zee.
Daarmee hebben we nog een restopgave van 5 kiloton. Die kunnen we realiseren doordat binnen de hiervoor genoemde sectoren extra inzet wordt gepleegd. Ook via andere sporen zoals natuurontwikkeling en waterhuishouding kunnen mogelijk bijdragen worden geleverd. De invulling van de restopgave werken we de komende jaren uit.

Gerealiseerde CO2-reductie tussen 2010 en 2021

Er zijn geen gedetailleerde cijfers over de reductie van de CO2-uitstoot die teruggaan tot 1990. Vanaf 2010 zijn er meer gegevens beschikbaar. De CO2-uitstoot was in 1990 nog 106 kiloton, maar groeide naar een omvang van 119 kiloton in 2010. In 2021 was de uitstoot 87 kiloton. Dat betekent dat we tussen 2010 en 2021 een reductie van 32 kiloton hebben gerealiseerd in Roerdalen. Dit hebben we bereikt door:

- Minder gas te verbruiken: 9 kiloton
- Minder en schonere elektriciteit te gebruiken: 12 kiloton
- Zuiniger en meer elektrisch te rijden: 8 kiloton
- Overig: 3 kiloton

Opgave tot 2030

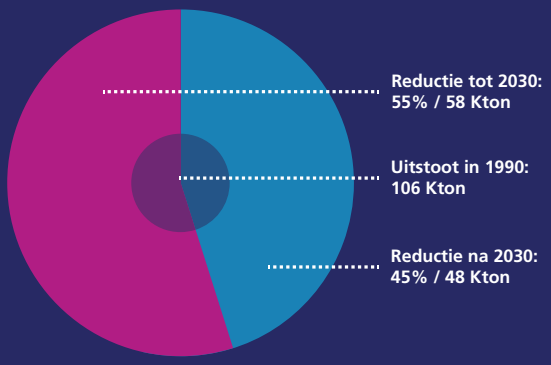

Stand van zaken

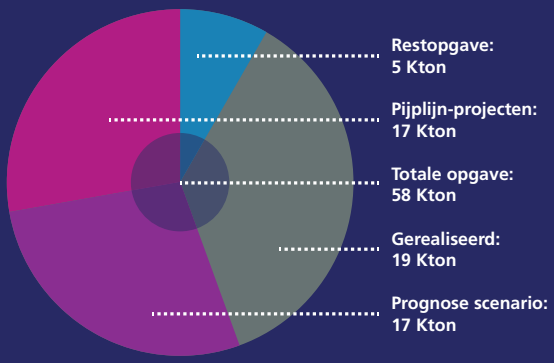

Projecten in de pijplijn

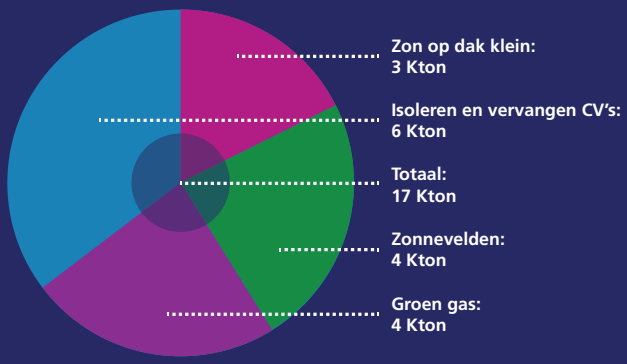

Prognose

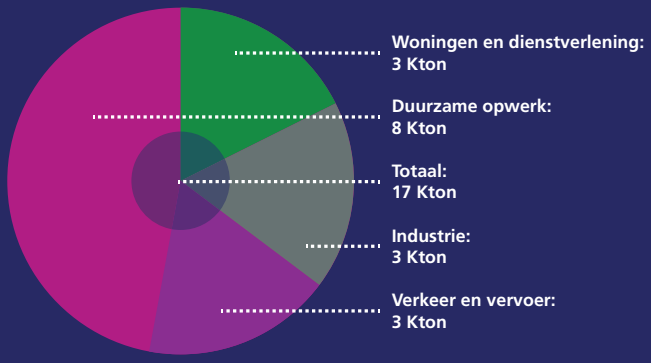

Tussen 2030 en 2050 zullen we de overige 48 kiloton moeten verminderen. Dat zal voor een belangrijk deel tot stand komen door het gebruik van duurzame energie. Dat geldt voor alle sectoren: wonen, dienstverlening, industrie, landbouw en verkeer en vervoer. Ook zullen we nog voor een deel energie besparen. Andere aanvullende reductie via natuur en water verkennen we de komende periode.

2.5 Doelstellingen Koers 2050

Op de vorige bladzijden las u dat we al hard werken aan het verminderen en verduurzamen van onze energie en het verminderen van de CO2-uitstoot in onze gemeente. Daar gaan we de komende jaren mee verder. We houden vast aan het grote doel om in 2050 energieneutraal te zijn. Daarvoor moeten we doelen stellen die passen bij onze gemeente. Dat betekent dat we duidelijk moeten zijn in wat we willen bereiken en dat we dit kunnen meten en bijsturen. We moeten daarbij verder kijken dan 2030. Het moet duidelijk zijn dat we de route tot 2050 moeten blijven volgen. De route eindigt zeker niet in 2030.

Kerndoelen

1. **In 2050 is alle energie die we gebruiken duurzaam.**
   Roerdalen zal daar haar steentje aan bijdragen. We maken de vier geplande zonnevelden af en blijven zonnepanelen op daken stimuleren. We blijven tot 2050 uitgaan van 75 GWh aan duurzame opwek in Roerdalen. De rest komt van buiten de gemeente.
2. **In 2030 besparen we 20% aardgas ten opzichte van 2021**
   In 2050 gebruiken we geen aardgas meer. We zetten in op besparing bij onze inwoners. We willen in 2030 ongeveer 20% minder aardgas gebruiken dan in 2021. Dit bouwt voort op besparingen die al gerealiseerd zijn in de periode voor 2021. Inwoners die hun energierekening niet kunnen betalen (dat noemen we energiearmoede) en slecht geïsoleerde woningen krijgen voorrang.
3. **Uiterlijk in 2030 hebben we voor alle woningen het aardgasvrij perspectief in beeld**
   Elke woning moet op termijn aardgasvrij zijn. Uiterlijk 2030 willen we dat voor alle woningen in Roerdalen het meest kansrijke[4] perspectief om van het aardgas af te komen klaar is. We beginnen in 2024 met de eerste buurten en doelgroepen.
4. **We beginnen met gebiedsaanpak aardgasvrij in Vlodrop en schalen daarna op**
   We gaan de komende jaren al een begin maken met het stimuleren van aardgasvrije woningen. We zijn onlangs in Vlodrop begonnen met de eerste gebiedsaanpak. Na Vlodrop rollen we de aanpak uit in andere dorpen en buurten.
5. **We werken een koers uit voor de klimaataanpak voor natuur en water**
   Natuur en water maken onderdeel uit van deze koers. We willen voor beide thema's concrete doelen en projecten formuleren die bijdragen aan de duurzaamheidsambities. Samenhang tussen energie, natuur en water is daarbij aandachtspunt.
6. **We zetten in op het 55% reductiedoel CO2-uitstoot in 2030 en 100% reductiedoel in 2050**
   De kerndoelen 1 tot en met 5 dragen bij aan deze doelstelling. We zijn mede afhankelijk van andere partijen om de doelen te bereiken. We hebben het resultaat dus niet volledig zelf in de hand. We monitoren de voortgang. Daardoor houden we inzicht en kunnen we waar nodig bijsturen.

2.6 Invloeden van buitenaf

We willen verantwoordelijkheid nemen. Dat betekent ook dat we optimale invloed willen hebben op de doelen die we ons stellen. We kunnen in de gemeente zelf energie opwekken, duurzame energie gebruiken en energie besparen. We kunnen zelf zorgen voor meer en betere natuur en we kunnen zelf onze waterhuishouding verbeteren. Op die opgaven richten we onze aandacht. We willen daarbij vooral naar Roerdalen zelf kijken.

Er zullen altijd invloeden van buitenaf zijn. Soms kunnen we daar rekening mee houden. Zoals met de locaties waar het energienetwerk wordt opgewaardeerd en er sneller op grotere schaal warmtepompen en andere warmteoplossingen geïnstalleerd kunnen worden. Op andere zaken hebben we maar weinig invloed. Denk aan het wijzigen van de energiebelasting, aanpassen van de salderingsregeling voor zonnepanelen of beschikbaarheid van voldoende materialen en personeel om aanpassingen in woningen te realiseren.

Natuurlijk houden we daar rekening mee en zullen we ons aanpassen als dat nodig is. Maar we staren ons niet blind op externe effecten. We blijven focussen op de mogelijkheden die er wel zijn en waarbij we niet of minimaal afhankelijk zijn van invloeden van buiten.

[4] *Kansrijk gaat over de manier die voor de consument het meest ideaal is. Dat hoeft niet altijd de goedkoopste techniek te zijn. Een consument kan ook kiezen voor een duurdere techniek, die individueel toepasbaar is op het moment dat de consument zelf wil.*

3. Ambities per thema

3.1 Focus op energie en klimaat

We hebben de afgelopen jaren gewerkt aan het Actieplan Duurzame Energie. Het accent lag hierbij op energie. Maar er was ook aandacht voor andere onderwerpen van duurzaamheid. In het plan zelf en ook bij projecten die we hebben uitgevoerd. Denk aan natuur, water en afval. Bij het opstellen van de Koers 2050 hebben we samen met inwoners breed verkend welke thema's de meeste aandacht vragen. Dat waren duurzame energie, natuur en biodiversiteit en water. Op deze drie thema's kunnen de gemeente en de samenleving binnen Roerdalen direct invloed uitoefenen op duurzaamheid en de klimaatverandering. Invloed die we binnen onze gemeentegrenzen kunnen realiseren. De thema's zijn onderdeel van klimaatverandering. Mitigatie en adaptatie zijn twee richtingen:

1. Mitigatie gaat over het aanpakken van klimaatverandering bij de bron door het tegengaan van klimaatverandering. Het verminderen van broeikasgasemissies naar klimaatneutraal in 2050 is daarbij de route. Minder energie verbruiken, energie duurzaam produceren en CO2 opvangen in de natuur zijn daar voorbeelden van.
2. Naast klimaatmitigatie is klimaatadaptatie noodzakelijk: maatregelen waarmee we ons land aanpassen aan het veranderende klimaat. We ervaren al de gevolgen van de opwarming van de aarde. Denk aan de overstromingen, hoog water en bosbranden in Roerdalen.

Adaptatie en mitigatie als onderdeel van klimaatverandering

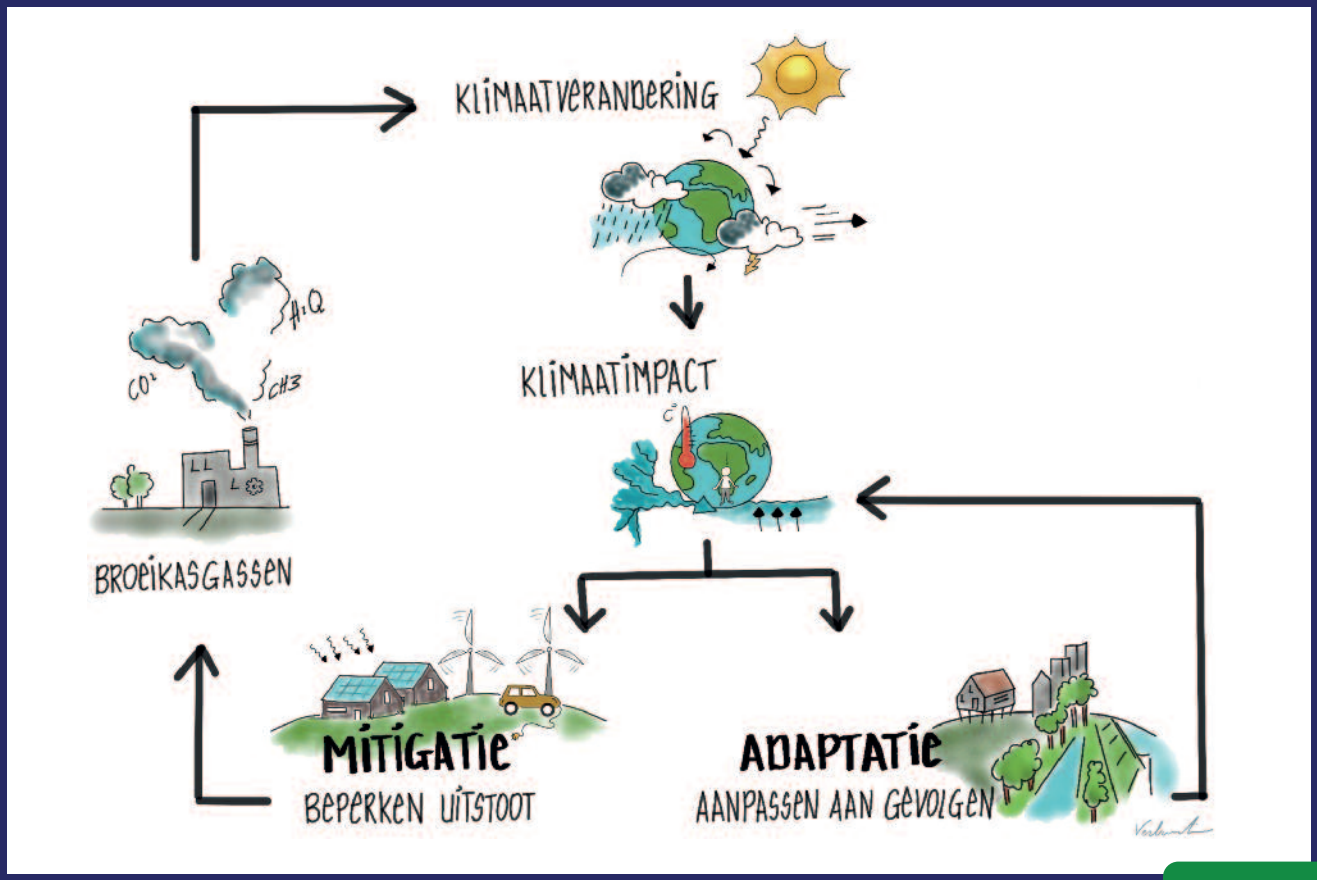

Bron: https://wibio.be/dossier-klimaatadaptatie/ | verbeeld door Verbunt

Mitigatie en adaptatie kunnen elkaar versterken. Bijvoorbeeld door te werken aan een ruimte waarbij water en bodem bepalend zijn in wat er wel en niet kan op die plek. En die ook rekening houdt met een warmer, droger en natter Nederland. Het vasthouden van broeikasgassen kan klimaatverandering beperken. Bijvoorbeeld met het vernatten van gebieden en het ontwikkelen van meer natuur. Meer ruimte voor water en aandacht voor het vasthouden van water dragen hieraan bij. Water en natuur gaan daarbij vaak hand in hand. De keuze voor soorten en materialen zijn daarbij van groot belang. Dat geldt ook nog breder, zoals de materiaalkeuze voor bijvoorbeeld infrastructuur.

Ook andere thema's geven we ruimte binnen de Koers 2050. Denk aan het delen en repareren van spullen en kleding, minder spullen gebruiken en gezonder eten. Deze onderwerpen hebben we (deels) uitgewerkt. In de koers is ook ruimte voor initiatieven op nieuwe thema's. We reserveren ook financiële experimenteerruimte.

Enquête Inwonerspanel Roerdalen

In december 2023 hebben we ons Inwonerspanel Roerdalen gevraagd wat ze van duurzaamheid vinden. Bijna de helft (334 inwoners) vulde de enquête in. Driekwart van onze inwoners vindt het onderwerp duurzaamheid (heel) belangrijk.

Volgens de deelnemers aan het onderzoek moet de gemeente zich vooral bezighouden met het thema duurzame energie. En daarnaast ook met natuurontwikkeling en biodiversiteit. De gemeente zou het verduurzamen van woningen moeten betalen of hiervoor subsidie moeten geven (53%). Ook zou de gemeente lokale duurzame initiatieven moeten ondersteunen met kennis of geld (50%). Volgens 48% zou de gemeente zelf aan de slag moeten met duurzame ontwikkelingen (48%). Tot slot vindt 48% dat de gemeente advies moet geven aan inwoners over hoe ze hun woning kunnen verduurzamen.

De meeste deelnemers vinden dat Roerdalen in 2050 energieneutraal moet zijn (39%). Volgens 36% mag dit al eerder zijn en volgens 25% mag dit ook later. Het opwekken van duurzame energie moet volgens de meeste mensen (47%) via zonnepanelen op daken gebeuren. Als de gemeente op grote schaal duurzame energie wil opwekken, dan moet de gemeenschap kunnen profiteren van de opbrengst (71%). Ook vinden inwoners het belangrijk dat de natuur wordt beschermd (62%). Volgens 60% moet de ruimte op meer manieren worden gebruikt.

Maar liefst 81% van de deelnemers geeft aan dat ze hun woning (verder) willen verduurzamen. Van de mensen die dit niet willen, hebben de meesten al een woning die zo duurzaam mogelijk is. Als geld geen rol zou spelen, hebben de inwoners vooral interesse in een warmtepomp (70%). Ook hebben veel mensen interesse in isolatie (40%) en het afkoppelen van regenwater (33%). Tot nu toe heeft de gemeente zich met duurzame projecten vooral gericht op álle inwoners. Dit mag volgens de meeste mensen (67%) zo blijven.

3.2 Duurzame opwek

Wat we al bereikten

In ons zon- en windbeleid staat dat we in 2030 ongeveer 75 megawatt vermogen aan duurzame energie willen hebben gerealiseerd in Roerdalen. Dat staat ongeveer gelijk aan 75 hectare aan zonnepanelen. We willen geen windenergie in Roerdalen. We werken nu aan de uitvoering van de opgave van 75 hectare aan zonnepanelen. Dat doen we met de ontwikkeling van vier zonnevelden (ruim 45 hectare). Eén zonneveld is hierbij van de gemeente zelf. Daarnaast wekken we zonne-energie op daken op. Dit gaat om grotere daken (meer dan 40 panelen) en kleinere daken (tot 40 panelen). Voor kleinere daken kunnen inwoners gebruik maken van een aparte regeling. Hiermee gaan we 300 extra zonnedaken realiseren. Met het totaal aan plannen die klaar zijn en die nog in de planning zitten, gaan we de opgave van 75 gigawatuur (GWh) per jaar halen.

Energieverbruik in Roerdalen in 2050

Het energieverbruik in Roerdalen in 2050 wordt ingeschat op ruim 950 TJ. 722 TJ daarvan betreft elektriciteit. Onze doelstelling van 75 hectare of GWh staat ongeveer gelijk aan 270 TJ. Daarmee wekken we 37,5% lokaal op. Dat is ruim meer dan de 28% doelstelling om op land op te wekken ten opzichte van de opwek op zee (90 TWh op zee, 35 TWh op land). Dat vinden we in Roerdalen voor nu voldoende. We geven voor nu dan ook prioriteit aan besparing en duurzame warmte boven duurzame opwek.

Stand van zaken gerealiseerde zon-projecten

	Gerealiseerd GWh	*Gepland GWh*	*Totaal GWh*
Zonnevelden	0,0	47,5	47,5
Zonnepanelen op daken groot	5,5	0,5	6,0
Zonnepanelen op daken klein (vanaf juli 2021)	22,2		22,2
Totaal	**27,7**	**48,0**	**75,7**

Bron: RVO en gemeente Roerdalen

Waar we naartoe willen

We willen ons doel van 2030 halen en we hebben er vertrouwen in dat dit lukt met de plannen die we nu hebben. Dat betekent dat we vier zonnevelden gaan realiseren. We gaan geen nieuwe zonnevelden ontwikkelen. Met de 75 hectare wekken we zelf ongeveer 40% van onze energiebehoefte op. Dat is ruim meer dan de kleine 30% die er in heel Nederland op land wordt opgewekt[5]. Als we geen nieuwe zonnevelden meer gaan realiseren, dan is het ook niet nodig om nieuwe voorwaarden aan de kwaliteit van de zonneparken te stellen. Een eerdere gedachte om een nieuwe zonne-matrix te ontwikkelen laten we daarmee los.

Kleinschalig zonnepanelen op daken blijven we stimuleren, maar minder actief dan dat we nu doen. Grootschalig worden zonnepanelen vooral bij bedrijven gerealiseerd. Zij blijven dit zelfstandig oppakken. Als er zonneveld-projecten afvallen, dan zullen we extra inzetten op zonnepanelen op daken om onze opgave van 75 hectare te bereiken.

[5] *Verhouding duurzame energie op land versus wind op zee: https://windopzee.nl/onderwerpen/wind-zee/waarom/*

SAMEN DOEN!
samen duurzaam

3.3 Warmtetransitie

Wat we al bereikten

We hebben in de Transitievisie Warmte (TVW) aangegeven dat we in stappen naar een aardgasvrij Roerdalen in 2050 toe willen werken. Het concrete doel is een reductie van het aardgasverbruik van 20% in 2030. Dit betekent een vermindering van ongeveer 3 miljoen m3. We hebben al forse besparingen gerealiseerd. In 2021 gebruikten we 19% minder aardgas dan in 2008[6].

We hebben de afgelopen jaren gewerkt aan het stimuleren van onze inwoners om te besparen en te isoleren. Via de campagne 'Samen Doen, Samen Duurzaam' informeerden we hen over manieren om energie te besparen en duurzame energie op te wekken. Centraal middel in deze campagne is de website www.samendoensamenduurzaam.nl. Daarnaast communiceerden we via de andere communicatiekanalen van de gemeente over duurzaamheid.

We hebben met het Duurzaam Bouwloket een informatiepunt ingericht. Daar kunnen inwoners terecht voor informatie en met vragen over het verduurzamen van hun woning. Inwoners kunnen er een energiescan voor hun woning doen. Ook staat er informatie over subsidieregelingen is er de mogelijkheid om offertes op te vragen bij regionale ondernemers voor het verduurzamen van de woning. Inwoners kunnen de informatie digitaal vinden of bellen. Sinds de zomer van 2023 werken we samen met de Groene Transformator in Roermond. Inwoners kunnen hier vragen stellen over duurzaamheid, waaronder de verduurzaming van de woning. Verder kunnen ze er inspiratie opdoen over de werking van materialen en installaties.

Via subsidieregelingen hebben we ruim 1.000 woningeigenaren en huurders geholpen met kleine concrete maatregelen om hun woning te verduurzamen. De Coöperatie Duurzaam Roerdalen heeft deze regeling uitgevoerd. We hebben 15 energiecoaches opgeleid. Zij hebben samen ongeveer 275 energiescans bij onze inwoners gedaan.

Waar we naartoe willen

Het doel is te komen tot aardgasloze gebouwen in 2050. Daarvoor moet enorm veel gebeuren. De focus ligt op isoleren; dat is voor ieder gebouw een goed idee. Bovenop het doel van 20% besparing dat we ons eerder stelden in de TVW, willen we 20% extra aardgas besparen tussen 2021 en 2030. In 2023 hebben we al gewerkt aan het ontwikkelen van een aanpak om de doelstelling van 20% minder aardgasverbruik in 2030 te gaan behalen.

Iedere inwoner die aan de slag wil, moet daarmee aan de slag kunnen. In de komende jaren moet het duurzaamheidsloket doorontwikkeld worden. Daar hoort ook een doorontwikkeling van het advies aan inwoners bij.

[6] *In 2008 begon de cijferreeks over verbruikt aardgas via RVO te lopen*

Daarnaast werken we aan gebiedsgerichte- en doelgroepgerichte aanpakken. Zo hebben we Vlodrop als eerste gebied geselecteerd en hier een plan voor opgesteld. Ook hebben we een Gemeentelijke VerduurzamingsRegeling (GVR) ingericht. Met deze regeling is het voor iedere woningeigenaar mogelijk om verduurzaming te betalen. We voeren de aanpak in Vlodrop uit en rollen die verder uit naar andere delen in de gemeente.

Doelgroepgericht werken we aan de isolatie en ventilatie-aanpak bij inwoners met een kleinere beurs of slecht geïsoleerde woningen. We willen resultaatgerichte afspraken maken over het aantal woningen dat we verduurzamen. Dat willen we ook met de woningcoöperatie doen. Ook richting commerciële huurders en verhuurders willen we een proactieve aanpak opzetten. In de warmte-aanpak willen we innovatie en experimenten extra ruimte geven. Daar kunnen technische, financiële of sociaal-maatschappelijke accenten in zitten.

Ambitie vermindering aardgas in 2030

Het verbruik van aardgas loopt al een flink aantal jaren terug. Maar er is nog veel te besparen. In de periode met zeer hoge gasprijzen verminderde het verbruik zeer sterk. We hebben als nieuw doel gesteld om in 2030 een besparing van 20% van het aardgasverbruik ten opzichte van 2021 te bereiken. 2021 als bronjaar komt overeen met het jaar waarin we onze Transitievisie Warmte vaststelden en waarin we ook een besparing van 20% opnamen. Het verbruik in 2021 lag op 14,8 miljoen m3 aardgas. 20% besparing komt dus ongeveer overeen met 3 miljoen m3 aardgas.
We zetten in op besparen door isolatie en gedrag waarmee we in een derde van de woningvoorraad nog 20% willen besparen. Dit is goed voor een besparing op het totaal van 7%. Aanvullend streven we ernaar dat in één op de vier woningen een warmtepomp of andere warmte-oplossing is gerealiseerd in 2030. Dat zorgt voor 16% aardgasbesparing. Gezamenlijk hebben we daarmee een potentiële besparing van 23%. Het gaat in absolute zin om 3.200 woningen die geïsoleerd (en geventileerd) moeten worden. En om ongeveer 2.000 warmtepompen of andere (elektrische) warmte-installaties. Uiteraard monitoren we de voortgang en sturen we bij waar nodig.

3.4 Natuur en biodiversiteit

Wat we al bereikten

We hebben de druk op de ruimte sterk zien toenemen de afgelopen jaren. Dat ging soms ten koste van de hoeveelheid, de kwaliteit en de beleefbaarheid van het groen en de biodiversiteit. Omdat groen belangrijk is voor een gezonde leefomgeving moet er meer aandacht komen voor onze groene ruimte en de kwaliteit daarvan. We hebben afgesproken dat we meer groen en meer soortenrijkdom (biodiversiteit) willen ontwikkelen. We willen het bestaande groen beter benutten. Daarmee zorgen we voor meer opvang van CO2 en voor behoud en vergroting van de biodiversiteit.

De afgelopen jaren hebben we de ontwikkeling van nieuwe natuur ondersteund zoals in het Reigersbroek en het Herkenboscherbroek. We hebben hier maatregelen getroffen om het leefgebied van het donker pimpernelblauwtje te vergroten. Ook hebben we aanpassingen gedaan in onze dorpen en ons landelijk gebied om beter bestand te zijn tegen de klimaatverandering. Denk aan het realiseren van wateropvangbassins en preventieve maatregelen in onze natuurgebieden ter voorkoming van natuur- en bosbranden. Verder hebben we ons maaibeleid aangepast om te zorgen voor meer biodiversiteit in de gemeentelijke bermen. We hebben bos verjongd en maatregelen uitgevoerd in het beheer om zo de leefgebieden van de kamsalamander, boomleeuwerik en het donker pimpernelblauwtje te verbeteren. We hebben schapenbegrazing ingezet om te zorgen voor meer biodiversiteit in de natuurterreinen en insectenhotels geplaatst voor onder andere de wilde bij. Ten slotte hebben we samen met de partners het ambitiedocument voor het transitieproces Nationaal Park afgerond.

Waar we naartoe willen

We willen de richting die we de afgelopen jaren hebben ingezet verder doorontwikkelen. We staan voor grote Rijksopgaven voor natuurontwikkeling binnen de Natura 2000 gebieden (Meinweg en Roerdal). Ook

SAMEN DOEN!
samen duurzaam

de opgaven vanuit de kaderrichtlijn water bevorderen natuurontwikkeling. De provincie Limburg en het Waterschap Limburg zijn hoofdverantwoordelijk voor deze opgaven. We zijn hier wel nauw bij betrokken.

Buiten de Natura 2000 gebieden vindt ook veel natuurontwikkeling plaats. Dat stimuleren we onder andere met Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer. Natuur en landbouw blijven natuurlijk belangrijke uithangborden in het Roerdalen van de toekomst. We willen meer en betere natuur en biodiversiteit. Daarbij willen we ook zicht krijgen op de bijdrage die daarmee geleverd kan worden aan de CO2-reductie.

We willen ons inzetten om intensiever op te trekken met inwoners, ondernemers en natuurbeheerders. Bij het tot opstellen van de koers hebben we inspirerende voorbeelden verzameld. Zoals het samen stimuleren van meer soorten en biodiversiteit en het vergroenen van de openbare ruimte en tuinen. Daar kunnen we samen mee verder.

Verder gaan we samen met de partners werken aan het grotere Nationaal Park waarbinnen de gehele gemeente Roerdalen valt. We willen ervoor zorgen dat het Nationaal Park groeit tot een park dat behoort tot de topcollectie van de Nederlandse natuur en landschap. We werken aan een sterkere verbinding van de doelen op gebied van energie en natuur en biodiversiteit.

3.5 Duurzame waterhuishouding

Wat we al bereikten

Afkoppelen van hemelwater is steeds vaker een vast onderdeel geworden binnen de projecten. Afkoppelen zorgt ervoor dat we de riolering ontlasten, de kans op wateroverlast verkleinen en de grondwatervoorraad aanvullen. Verder zorgt het voor minder verdunning van het afvalwater en minder water naar de zuivering. Afhankelijk van de mogelijkheden koppelen we jaarlijks minimaal 5.000 m2 verhard oppervlak af.

In de openbare ruimte benutten we zoveel mogelijk kansen om ruimte te creëren voor water. Dit doen we door plantsoenen om te vormen of grasvelden te verlagen. Zo kunnen we meer water vasthouden en in de bodem laten zakken. Hiermee verkleinen we ook de kans op wateroverlast. Ook kiezen we vaker voor materialen die water kunnen opvangen. Een goed voorbeeld hiervan zijn parkeerplaatsen van grasbetontegels.

Waar we naartoe willen

Tijdens de droge zomers van 2018 en 2019 en het droge voorjaar van 2020 daalden de grondwaterstanden. Dat heeft effect op de waterhuishouding. Tegelijk hebben we te maken met zware buien die op sommige plaatsen voor overlast hebben gezorgd. Vanwege deze omstandigheden moeten we onze leefomgeving en het watersysteem aanpassen. De uitganspunten zijn scheiden van schoon en vuil water en het zoveel mogelijk vasthouden van schoon water op de plaats waar het valt. Daarbij leggen we de relatie tussen waterketen, ruimtelijke inrichting en watersysteem. Samen zorgen we voor een goede borging van waterkwaliteit- en waterkwantiteitsaspecten in boven- en ondergrondse ruimtelijke plannen.

Het ondergrondse rioolstelsel heeft een beperkte capaciteit. Het stelsel kan geen grote hoeveelheden neerslag in een korte periode aan. Uitbreiding van het

stelsel ondergronds is kostbaar en de ruimte is beperkt. Daarom hebben we ook bovengronds ruimte voor water nodig. We moeten de ruimte, openbaar en particulier, zo inrichten dat extreme buien tot zo min mogelijk overlast en schade leiden. Droogte gaan we tegen door water zo veel mogelijk vast te houden waar het valt.

De overheden kunnen niet alles oplossen. Grondeigenaren hebben een belangrijke rol in de verwerking van hemelwater dat op hun eigen terrein valt. In de Waterwet is deze eigen verantwoordelijkheid wettelijk geregeld. Om deze richting vorm te geven brengen we per dorp in beeld hoe we willen dat de (hemel)waterstructuren in 2050 eruit zien. Dit doen we samen met onze inwoners.

3.6 Maatschappelijk vastgoed en openbare ruimte

Wat we al bereikten

We zijn al langere tijd bezig ons vastgoed en de openbare ruimte te verduurzamen. Het gemeentehuis en sporthal De Roerparel waren het eerst aan de beurt. Ook een aantal scholen heeft zonnepanelen of zijn nog verder verduurzaamd. Begin 2024 verduurzamen we de gemeenteloods in Melick. Eén voetbalvereniging heeft al LED-lampen als veldverlichting. Andere verenigingen volgen de komende tijd meer. Ook hebben veel verenigingen de binnenverlichting aangepast naar LED. Dit geldt ook voor het gemeentehuis.

We maken al jaren een slag om de openbare verlichting om te vormen naar LED. Elk jaar worden nieuwe lampen en armaturen vervangen. In 2023 waren dat ruim 300 armaturen. Ondanks een groei in het aantal armaturen, verbruikten we daardoor in 2023 ongeveer 35.000 kWh minder dan in 2022. De afgelopen jaren hebben we in alle dorpen laadpalen geplaatst voor het laden van elektrische voertuigen. Bij aanpassingen van rioolgemalen zetten we nieuwe zuinigere pompen in. Het aantal pompen stijgt, waardoor het totale energieverbruik toeneemt.

Waar we naartoe willen

We werken aan een meerjarenplan voor het vastgoed waarin een we planmatige verduurzaming van het vastgoed ontwikkelen. Daarin komen meerjarig regulier onderhoud, verduurzaming en toekomstperspectief van (gebruik van) gebouwen samen. De komende jaren verduurzamen we een aantal panden. Dat geldt ook de verdere uitrol van omvorming naar LED van sportvelden. We blijven werken aan het omvormen van LED in de openbare ruimte. In 2030 moet alle verlichting op LED werken. Verder werken we aan verdere uitbreiding en verdichting van de laadinfra. Zo kunnen we in blijven spelen op de toenemende vraag.

Verbeteren van de energie-infrastructuur

De opwaardering van de energie-infrastructuur is cruciaal en heeft hoge prioriteit. Het elektriciteitsnetwerk heeft onvoldoende capaciteit om de energie te transporteren die we gebruiken en leveren (met zonnepanelen). Dit probleem wordt steeds groter. Het zet de levering van elektriciteit onder grote druk. Het verzwaren van het netwerk gebeurt door netbeheerders Enexis en TenneT. Hiervoor moeten de gemeente overal transformatorhuisjes en stroomkabels bijleggen. Dit kan niet allemaal tegelijk. We geven prioriteit aan de plekken met het hoogste aantal storingen van stroomuitval of staking van teruglevering.

We moeten de komende jaren in Roerdalen ongeveer 140 nieuwe transformatorstations plaatsen om ons elektriciteitsnetwerk stabiel te houden. Ook verzwaren we 130 kilometer aan kabels. Door deze aanpassingen kunnen zonnepanelen elektriciteit blijven terugleveren. Ook worden buurten geschikt gemaakt voor een alternatief voor aardgas.

SAMEN DOEN!
samen duurzaam

3.7 Regionale en landelijke ontwikkelingen

We volgen allerlei innovaties op de voet. De innovaties hieronder zijn bekend en die volgen we. Tot 2030 spelen ze nog een beperkte rol. De invloed van Roerdalen op de ontwikkelingen is beperkt:

- **Waterstof:** dit gaat een rol spelen in de energietransitie maar is niet de oplossing voor het uitfaseren van alle fossiele energiebronnen. We hebben een mix aan alternatieven nodig om onze energievoorziening te verduurzamen. Waterstof is één van die alternatieven. Het duurt nog zeker tot 2030 voordat duurzame waterstof grootschalig gemaakt en gebruikt kan worden. We moeten nu al maatregelen nemen om van fossiele brandstoffen af te gaan en onze energievoorziening te verduurzamen[7].
- **Geothermie:** deze techniek biedt interessante mogelijkheden om warmte uit de bodem te winnen. Maar doordat een geothermieproject in 2018 trillingen veroorzaakte in Noord-Limburg, zijn alle geothermie-activiteiten in Limburg stopgezet. De RES Noord- en Midden-Limburg is betrokken bij onderzoeken of er toch mogelijkheden zijn voor geothermie in de regio. Dat is niet op korte termijn. Roerdalen heeft hier geen actieve rol in.
- **Kerncentrales en SMR:** heeft kernenergie naast zon en wind een rol in de energiemix van de toekomst in Limburg? Dat wordt onderzocht. De provincie Limburg[8] heeft een alliantie opgericht over kernenergie in Limburg. Het gaat daarbij om kleine kerncentrales, de Small Modular Reactors (SMR's). Uit technisch onderzoek blijkt dat kernenergie in Limburg haalbaar is in de vorm van kleine modulaire reactoren. De alliantie gaat verder onderzoek doen en zorgen dat kennis gedeeld wordt rondom SMR's in Limburg. Ook gaat de alliantie het maatschappelijke debat faciliteren. De bedoeling is de energie uit SMR's aan te sluiten op de industrie. Dit ontlast het elektriciteitsnet. De leveringszekerheid voor huishoudens blijft dan beter gewaarborgd. Ook is het mogelijk de restwarmte van een SMR in te zetten voor het verwarmen van de gebouwde omgeving. Ook deze SMR's zullen niet op de korte termijn ontwikkeld worden. Roerdalen heeft hier geen actieve rol in. Vanwege de beperkte aanwezigheid van koelwater en de afstand tot grote energiegebruikers zoals Chemelot lijken SMR's technisch ook niet haalbaar in Roerdalen.

[7] *Waterstofladder Natuur en Milieu*

[8] *https://www.limburg.nl/actueel/nieuws/nieuwsberichten/2023/maart/provincie-limburg-start-alliantie/#:~:text=Uit%20technisch%20onderzoek%20is%20gebleken,alliantie%20het%20maatschappelijke%20debat%20faciliteren.*

Opslag

Een belangrijke opgave in de energietransitie is om de opgewekte energie op te slaan zodat deze gebruikt kan worden als het nodig is. Vooral energie uit zon produceren we op momenten dat we het niet gebruiken. Wind- en kernenergie worden continu geproduceerd, maar zijn niet genoeg om piekbehoeften (zoals op koude winterse dagen) op te vangen. De huidige thuisbatterijen bieden op beperkte schaal een oplossing, omdat er een beperkte hoeveelheid energie voor een relatief korte tijd in opgeslagen kan worden. De opgewekte zonnestroom kunnen we in omvang en in tijd niet bewaren voor de winter. De oplossing ligt daarmee niet bij ons als gemeente. Er zullen technieken van opslag ontwikkeld moeten worden, waarmee we ook in Roerdalen in de toekomst de onbalans tussen vraag en aanbod van energie kunnen overbruggen.

Omgeving Maasbracht

In februari 2023 is een onderzoek begonnen naar het toekomstperspectief van het Clauscentrale-terrein in Maasbracht en de omgeving daarvan. Dat gebeurde in opdracht van de provincie, gemeente Maasgouw en energiebedrijf RWE. Dat onderzoek loopt nog. Het is wel al duidelijk welke grote energieprojecten (mogelijk) op Maasbracht en omgeving af komen. Het gaat om het verduurzamen van de Clauscentrale, het uitbreiden van het netwerk van hoogspanningsstations en -verbindingen van TenneT, de productie van groene waterstof, de aanlanding van wind die op zee is opgewekt en de aanleg van een leidingenstraat (Delta Rhine Corridor ofwel DRC) voor onder andere waterstof en elektriciteit. De DRC komt door de regio en ook door onze gemeente. De kans is groot dat de DRC en andere projecten effect hebben op Roerdalen. We zijn inmiddels aangehaakt bij het onderzoekstraject. We volgen wat er gebeurt en bepalen onze strategie.

3.8 Iedereen doet mee

Wat we al bereikten

Duurzaamheid is van iedereen. Iedereen moet dus mee kunnen doen. Daar zetten we al jaren op in. Zo hebben we duurzame relaties opgebouwd met de energiecoöperatie Duurzaam Roerdalen, de energiecoaches, de Groene Transformator en vele betrokken inwoners. Die relaties willen we behouden, versterken en uitbreiden. In het jaar dat we de Koers 2050 hebben voorbereid zijn we met veel nieuwe inwoners in contact gekomen. Inwoners die nieuwe, frisse ideeën hebben en zich daarvoor in willen zetten. We willen die relaties koesteren en stimuleren en staan open om daarin onze bijdrage te leveren. We geven in het bijzonder aandacht aan doelgroepen die het moeilijker hebben om mee te kunnen doen. Goed voorbeeld doet goed volgen. We willen deze doelgroepen bij projecten betrekken. Dat doen we als gemeente natuurlijk zelf, maar we willen ook projecten die door anderen worden getrokken extra aandacht geven.

SAMEN DOEN!
samen duurzaam

4. Projecten per thema

4.1 Duurzame opwek

In dit thema zetten we vooral in op het afmaken waar we al jaren mee bezig zijn. Twee van de vier zonprojecten zijn waarschijnlijk binnen 1 of 2 jaar klaar. Dat zijn het zonneveld van de gemeente aan de Stationsstraat in Montfort (beter bekend als zonnestation Montfort) en het zonneveld van Attero bij de milieustraat in Montfort. Met de twee commerciële parken en de opwek die we op daken van woningen en bedrijven hebben gerealiseerd, hebben we een goede bijdrage geleverd in de regio. De afgelopen jaren hebben we zonnepanelen op daken voor inwoners ruim onder de aandacht gebracht. We zien nog kansen om zonnepanelen bij bedrijven te stimuleren. Daarmee kunnen bedrijven (deels) zelfvoorzienend worden. Dat vermindert de druk op het elektriciteitsnetwerk.

A. DUURZAME OPWEK	*TIJDSPANNE*	*DEELNEMERS*
A1. ZONNESTATION MONTFORT ONTWIKKELEN	2024-2025	GEMEENTE
A2. TWEE COMMERCIËLE ZONNEPARKEN AFRONDEN	2025	ONTWIKKELAARS PARKEN
A3. ZONNEVELD ATTERO ONTWIKKELEN	2024	ATTERO
A4. ZONNEPANELENPROJECT AFRONDEN	2024-2025	GEMEENTE MET SUNERGETIC
A5. BEDRIJFSMATIG ZON OP DAK STIMULEREN	2027	LLTB, OML, PARKMANAGEMENT

4.2 Warmtetransitie

De projecten binnen de warmtetransitie zetten in op het helpen verduurzamen van de woningen van onze inwoners. Dit is een enorme opgave. Uiteindelijk komt ieder gebouw in de gemeente aan de beurt. Samen met inwoners en andere partijen de verduurzaming in de buurten in beweging zetten vraagt een grote inzet. Het zal gaan over generieke projecten voor iedereen in de gemeente. Maar ook over specifieke gebieden en doelgroepen. Daarin zullen we intensief samenwerken om onze inwoners te helpen. De projecten dragen bij aan de kerndoelstelling om 20% minder aardgas te besparen ten opzichte van 2021. Daarvoor moeten ongeveer 3.200 woningen geïsoleerd worden en 2.000 warmtepompen (of andere warmte-oplossingen) geplaatst.

We volgen een meersporenaanpak, waarin we er voor iedere inwoner willen zijn. Het doel is om In stappen van het gas af te gaan. Daarvoor willen we maatwerk leveren voor onze inwoners. Soms zal dat in grote en veel stappen tegelijk zijn, soms zal een inwoners maar een enkele kleine stap willen of kunnen nemen. We kunnen hierbij stappen zetten met het loket dat we verder doorontwikkelen. En door het verder professionaliseren van het energieadvies. De klankbordgroep Koers 2050 heeft hier al veel aan gewerkt en een eerste aanpak opgesteld[9].

B. WARMTETRANSITIE	*TIJDSPANNE*	*DEELNEMERS*
B1. EÉN-LOKET-DOORONTWIKKELEN	2024-2025	GEMEENTE
B2. DOORONTWIKKELING ENERGIE-ADVIES	2024-2025	COACHES MET GEMEENTE
B3. INZET FIXERS / SOCIAAL KLUSTEAM	2024-2025	FIXERS MET GEMEENTE
B4. GEBIEDSAANPAK AARDGASVRIJ VLODROP	2024-2028	GEMEENTE MET INWONERS
B5. GVR PILOT	2024-2026	GVR MET GEMEENTE EN INWONERS
B6. DEFINIËREN INNOVATIEPROJECT(EN)	2024	INWONERS, GEMEENTE, DERDEN
B7. DUURZAAMHEIDSAKKOORD WONEN LIMBURG	2025	GEMEENTE MET WONEN LIMBURG
B8. AANPAK COMMERCIËLE VERHUURDERS	2025-2026	VERHUURDERS MET GEMEENTE
B9. POTENTIE GROEN GAS REGIONAAL UITWERKEN	2024-2025	RES NML MET GEMEENTEN

[9] *Klankbordgroep Koers 2050, plan van aanpak Fred Blume, januari 2024*

Ideeën innovatieprojecten

Er leven veel ideeën over innovatieprojecten die in Roerdalen interessant zijn. Een aantal voorbeelden:

- Uniformering energieadvies: het ontwikkelen van een aanpak die helpt om voor woningen, rekening houdende met de reeds genomen maatregelen, een no-regret advies stappenplan op te stellen. Dit kan door samen met de coaches en andere partijen een info punt op te zetten. Kan ook i.s.m. andere gemeenten.
- Low cost energiestrategie: het ontwikkelen van een low cost pakket. Bijvoorbeeld gebaseerd op het verwarmen van de benedenverdieping (zoals het in de kolenkacheltijd ook gebeurde). De isolatieschil wordt daarmee beperkt en ook het verwarmingssysteem kan daarmee vereenvoudigen. Dit kan met name voor oudere woningen met een beperkte levensverwachting soelaas bieden. Hiermee kan een proef gedaan worden. Eventueel zou dit kunnen worden uitgebreid met het splitsen van woningen. Daarmee werk je tevens aan het woning tekort. Er zijn al ideeën bijvoorbeeld zie statiegeld op jeugd, m.b.t. het splitsen van rijtjeshuizen. Ouderen trekken zich terug op de benedenverdieping en de 1e verdieping wordt geschikt gemaakt voor een jong stel.
- Proef met duurzaamheid in huurwoningen: er is een capaciteit te kort vanuit professionele invulling. Waarom zouden corporaties onder begeleiding en toezicht niet isolatieactiviteiten door huurders uit laten voeren? Door te investeren in tijd bespaar je op dure arbeidsuren en de corporatie hoeft alleen materiaal te leveren en heeft wat overheadkosten. De bewoner verlaagt zijn energielasten en de corporatie ziet de waarde van haar bezit stijgen. Dat heet win-win.

4.3 Natuur en biodiversiteit

We zoeken naar een goede balans tussen het voortzetten van wat we al deden en het meer programmatisch aanpakken van projecten samen met onze inwoners en andere betrokken partijen. Dat moeten we omschrijven in de themalijn. Daarbij zorgen we dat we een boost geven aan het vergroenen van tuinen, de aanpak van hittestress en verbetering van de biodiversiteit. We zetten daarbij in op een steeds verder groeiende beweging waarin we dit samen aanpakken.

C. DUURZAME NATUUR EN BIODIVERSITEIT	*TIJDSPANNE*	*DEELNEMERS*
C1. THEMALIJN DUURZAME NATUUR ONTWIKKELEN	2024-2025	INWONERS EN GEMEENTE
C2. VERGROENEN EN ONTSTENEN VAN TUINEN	2024-2025	INWONERS EN WONEN LIMBURG
C3. AANPAK HITTESTRESS IN OPENBARE RUIMTE	2025	INWONERS EN GEMEENTE
C4. MEER BIODIVERSITEIT IN OPENBARE RUIMTE	2025	INWONERS EN GEMEENTE
C5. NATIONAAL PARK NIEUWE STIJL	2024-2026	GEMEENTE EN REGIOPARTNERS

4.4 Duurzame waterhuishouding

Voor water geldt hetzelfde als voor natuur en biodiversiteit. We werken al lange tijd aan een gezonde waterhuishouding. We ontwikkelen dat continu door. De verbinding met natuur en energie kunnen we verbeteren. We streven ernaar dat veel meer samen met onze inwoners op te pakken. We staan samen aan de lat en kunnen elkaar helpen. Dat geldt voor het afkoppelen en voor opvang van water in tuinen en in de openbare ruimte in de buurten.

D. DUURZAME WATERHUISHOUDING	*TIJDSPANNE*	*DEELNEMERS*
D1. THEMALIJN DUURZAME WATERHUISHOUDING	2024-2025	INWONERS EN GEMEENTE
D2. AFKOPPELEN HEMELWATER	2024-2025	GEMEENTE EN WONEN LIMBURG
D3. KANSEN VOOR BUURTWADI'S VERKENNEN	2025	INWONERS EN GEMEENTE
D4. PLAN WATERSTUCTUUR 2050 PER KERN	2025	GEMEENTE EN INWONERS

4.5 Maatschappelijk vastgoed en openbare ruimte

We hebben de afgelopen jaren al veel stappen gezet in de verduurzaming van het vastgoed en de openbare ruimte. Dat zetten we door. De plannen voor LED in de openbare verlichting en uitbreiden van elektrische laadpalen zetten we onveranderd voort. Sportverengingen blijven we helpen. De LED-verlichting is een concreet project dat we aanpakken. In bredere context kijken we naar een planmatige aanpak van alle verenigingen. De grootste opgave zit in een toekomstbestendige maatschappelijke vastgoedportefeuille, waarin duurzaam gebruik van locaties en een duurzaam pand hand in hand moeten gaan. Dat plan werken we op dit moment uit en zal de verduurzaming de komende jaren gaan sturen.

E. MAATSCHAPPELIJK VASTGOED EN OPENBARE RUIMTE	*TIJDSPANNE*	*DEELNEMERS*
E1. MEERJARENPLAN VERDUURZAMING VASTGOED	2024-2025	GEMEENTE EN GEBRUIKERS
E2. LED-VERLICHTING OPENBARE RUIMTE	2024-2028	GEMEENTE
E3. LED-VERLICHTING SPORTVERENIGINGEN	2024-2026	GEMEENTE EN VERENIGINGEN
E4. UITBREIDEN LAADINFRASTRUCTUUR	2024-2030	GEMEENTE EN ENERGIEBEDRIJVEN

5. Organisatie en uitvoering

In dit hoofdstuk geven we een inschatting van de middelen en personele inzet die nodig zijn om de acties uit te voeren die in hoofdstuk 4 zijn gepresenteerd. Daarbij wordt in de begroting uitsluitend rekening gehouden met kosten voor onderzoek en de voorbereiding van projecten. Voor de uitvoering worden aparte calculaties gemaakt en projectbudgetten aangevraagd.

5.1 Uitvoering projecten

Het overzicht hieronder geeft de begroting weer van de Koers 2050, uitgesplitst naar de vijf thema's en met een apart opgenomen budget voor innovatie en experimenten. Per jaar is er € 350.000,- nodig. Dit bedrag is nodig voor het opzetten van projecten. Veel inzet is nodig voor het wijk- en doelgroepgericht aanpakken van de isolatie en duurzame verwarming van alle woningen in de gemeente. De huidige 5 fte is de minimale capaciteit die nodig is om de uitvoering van de koers te realiseren. Er is geen extra personele capaciteit geraamd. Binnen het genoemde budget van € 350.000,- is wel tijdelijke inhuur van expertise mogelijk.

De praktische uitvoering van projecten is geen onderdeel van deze begroting. Daarvoor vragen we aparte uitvoeringsbudgetten aan. Ook voor de uitvoering van de verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed en openbare ruimte zal fors uitvoeringsbudget nodig zijn. De koers kijkt naar 2050, maar voor de uitvoeringssporen en projecten houden we de periode 2025 tot en met 2030 aan. De bestedingen tussen de thema's zullen in de tijd mogelijk gaan verschuiven. Naast de hier genoemde € 350.000,- hebben we meerjarige verplichtingen aan de RES Noord- en Midden-Limburg van € 75.000,-[10]. Daarmee is een totaalbedrag van € 425.000,- nodig.

THEMA	*PER JAAR*
A. DUURZAME OPWEK	€ 50.000,-
B. WARMTETRANSITIE	€ 150.000,-
C. NATUUR EN BIODIVERSITEIT	€ 25.000,-
D. DUURZAME WATERHUISHOUDING	€ 25.000,-
E. MAATSCHAPPELIJK VASTGOED & OPENBARE RUIMTE	€ 50.000,-
F. INNOVATIE EN EXPERIMENT	€ 50.000,-
TOTAAL	***€ 350.000,-***

[10] *Daarvan bestaat € 65.000 uit een vaste jaarlijkse bijdrage. We hebben € 10.000 extra gereserveerd om deel te namen aan aanvullende projecten waar facultatief aan deelgenomen kan worden. Zoals het groen gas project.*

SAMEN DOEN!
samen duurzaam

5.2 Monitoring en ontwikkelingen

We monitoren op inhoud en op financiële voortgang. We rapporteren hier jaarlijks over. Over de financiën rapporteren we al in de P&C-cyclus. We zullen de financiën uiteraard koppelen aan de bereikte inhoudelijke resultaten. Ten aanzien van de resultaten en de inhoud kunnen we de bijdrage aan de duurzame opwek goed in beeld brengen. Voor de besparing van aardgas geldt dit ook, al is die informatie niet helemaal actueel. Vooral de oorzaken van de besparing zijn lastig in beeld te brengen. Ligt het aan gedrag, aan een zachte winter, is er geïsoleerd of zijn er warmtepompen geïnstalleerd? We houden deze indicatoren bij in een overzicht en bouwen in de komende jaren aan een dashboard waarin we dit optimaal bij kunnen houden.

We hebben oog voor nieuwe ontwikkelingen en voor de manier waarop samenwerkingen met inwoners en andere partijen zich ontwikkelen. Ook veranderingen en nieuwe initiatieven op gebied van wet- en regelgeving zullen zich de komende jaren voordoen. Het is nodig om hierop te kunnen anticiperen en de koers bij te kunnen stellen als de situatie daarom vraagt. Met de te ontwikkelen monitor en het ingezette proces van samenwerken met onze inwoners en de Raadswerkgroep Duurzame Energie blijven we in de uitvoering van de Koers 2050 samen optrekken en afstemmen.

Bijlage 1
evaluatie zon- en windbeleid

Aanleiding

Na circa 5 jaar werken aan duurzaamheid -en vooral duurzame energie- hebben we het een en ander bereikt. Het Actieplan Duurzame Energie Gemeente Roerdalen 2019-2022 legde hiervoor de basis. Daaruit vloeiden praktische projecten voort. Deze richtten zich onder andere op het isoleren van woningen, het plaatsen van zonnepanelen op woningen en het verduurzamen van openbare verlichting. Ook informeerden we inwoners en stimuleerden we hen om hun woning duurzamer te maken.

Daarnaast werkten we aan beleidsrichtingen voor de middellange termijn. We stelden een ambitie op voor het opwekken van grootschalige zonne- en windenergie. De kern hiervan is dat we tot het jaar 2030 ongeveer 75 hectare aan zonnepanelen (zonnevelden of zonnepanelen op daken) willen ontwikkelen. Om de kwaliteit van de zonnevelden te borgen, stelden we een scorematrix op. Inmiddels wordt er gewerkt aan de voorbereiding van vier zonnevelden. Drie door externe partijen en één door de gemeente zelf.

We vonden het belangrijk om de scorematrix te evalueren en het beleid voor zon en wind tegen het licht te houden. We hebben met de raadswerkgroep Duurzame Energie afgesproken om de evaluatie te gebruiken om nieuw beleid voor de gemeente op te nemen in de duurzaamheidskoers.

SWOT-analyse

Tijdens twee bijeenkomsten met de raadswerkgroep hebben we het beleid geëvalueerd. Alle fracties hebben daarnaast een evaluatieformulier ingevuld. In de SWOT-matrix hieronder staat de samenvatting van de evaluatie.

SAMEN DOEN!
samen duurzaam

Een aantal punten stippen we aan:

- Met de drie zonnevelden van externe partijen, ons eigen zonneveld en zonnepanelen op daken bereiken we al grotendeels onze ambitie voor 2030.
- Het is belangrijk om concretere voorwaarden te stellen aan de manier waarop ontwikkelaars omgaan met participatie.
- Het is belangrijk om eerst te bepalen hoeveel energie we in 2050 duurzaam willen opwekken. Daarna werken we dit uit in vormen die bij Roerdalen passen.
- Het bestaande beleid over duurzaam opwekken met zonne- en windenergie is te beperkt. Er moet ook aandacht zijn voor knelpunten zoals overproductie, netcongestie en opslagmogelijkheden. Dat geldt ook voor de combinatie met andere opwekbronnen zoals groen gas, geothermie, aquathermie en kernenergie, waterstofproductie en -opslag, en de inzet van restwarmte.
- Er moet rekening worden gehouden met andere en nieuwe technieken. Dus naast zonne- en windenergie ook met kernenergie of een thoriumcentrale.
- Er moet oog zijn voor (regionale) samenwerking: wat gebeurt landelijk, wat regionaal en wat doen we zelf in Roerdalen?
- Er is heel veel in ontwikkeling. Het nieuwe beleid moet dus ruimte bieden om in te spelen op de vele veranderingen en ontwikkelingen, zowel in wet- en regelgeving als nieuwe technieken.
- Door een expertmeeting te organiseren kunnen de leden van de raadswerkgroep, geïnteresseerde inwoners, ambtenaren en raadsleden tot een gedeeld beeld komen van de (nieuwe) technieken die beschikbaar zijn of komen. Daarmee vergroten we het kennisniveau. Dat kan helpen bij de ontwikkeling van nieuw beleid.
- Ook inwoners moeten kunnen meedoen in de werkgroepen die bijdragen aan het nieuwe duurzaamheidsbeleid.
- Maak via monitoring inzichtelijk wat we op het gebied van duurzaamheid moeten, wat we mogen en wat we al doen binnen de gemeente. En zorg ervoor dat dit inzicht actueel is. Er is nu onduidelijkheid over.

Conclusie

In de evaluatie lag de nadruk op het opwekken van zonne-energie en de opgave om tot 2030 ongeveer 75 hectare aan zonnepanelen te ontwikkelen. Duidelijk werd dat het bij de ontwikkeling van nieuw beleid moet gaan om een integrale aanpak. Daarbij was het de wens om te kijken naar de ambitie in 2050. Maar daarbij ook de korte termijn niet te vergeten en open te blijven staan voor nieuwe technieken en regionale en landelijke ontwikkelingen (mogelijk ook regionale en lokale taakstellingen). Het gaat uiteindelijk om de samenhang van besparing, duurzame opwek, opslag, elektriciteit én warmte. En om de manier waarop gemeente en inwoners hier samen invulling aan geven. Het betrekken van inwoners en andere stakeholders is cruciaal. We hebben de aanbevelingen uit de evaluatie gebruikt om de nieuwe duurzaamheidskoers vorm te geven.

SAMEN DOEN!

samen duurzaam

gemeente roerdalen

g r i f f i e

OPLEGVEL RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering **:** 3 juli 2024

Agendapunt **: 15**

Onderwerp **: Deelname centrumregeling RES Noord- en Midden-Limburg**

Commissiebehandeling

Raadsadviescommissie **: 18 juni 2024**

Fracties afwezig bij commissiebehandeling: n.v.t.

Advies commissie:

1. Onderwerp rijp voor behandeling in gemeenteraad **Ja**

2. Wijze van agendering voor de raad **Bespreekstuk**

Inhoudelijk commissieadvies:

Blijkens het raadsvoorstel stelt het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad voor:

Het college van burgemeester en wethouders overeenkomstig artikel 73, vierde en vijfde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen toestemming te verlenen tot het besluiten tot het treffen van de Gemeenschappelijke regeling Centrumregeling RES NML overeenkomstig het aan de raad gezonden ontwerpbesluit.

De fracties van Democraten Roerdalen, PvdA-GroenLinks en Roerstreek Lokaal! adviseren positief over het raadsvoorstel.

De fracties van het CDA en Ons Roerdalen onthouden zich van een inhoudelijk advies over het raadsvoorstel.

Bijzonderheden (indien van toepassing):

--

gemeente roerdalen

Raadsvoorstel

Zaaknummer	Z23-036617
Onderwerp:	Deelname centrumregeling RES Noord- en Midden-Limburg
Datum:	14 mei 2024
Indiener agendapunt:	College van Burgemeester en wethouders Roerdalen
Portefeuillehouder:	R.H.G. Slangen
Gevraagd besluit:	Het college van burgemeester en wethouders overeenkomstig artikel 73, vierde en vijfde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen toestemming te verlenen tot het besluiten tot het treffen van de Gemeenschappelijke regeling Centrumregeling RES NML overeenkomstig het aan de raad gezonden ontwerpbesluit.
Bijlage(n):	Bijlage 1: Ontwerpbesluit Centrumregeling RES Noord- en Midden-Limburg Bijlage 2: Reactie op zienswijzen Bijlage 3: Toelichting Centrumregeling RES Noord- en Midden-Limburg Bijlage 4: Raadsvoorstel 2 november 2023

Toelichting bij het raadsvoorstel

1. Onderwerp

Deelname aan de centrumregeling RES Noord- en Midden-Limburg.

2. Inleiding

Om de uitdagingen binnen de Regionale Energiestrategie Noord- en Midden-Limburg (RES NML) de komende jaren het hoofd te kunnen bieden is een gelijkwaardige en continue samenwerking cruciaal. Structurele financiële middelen ondersteunen de toekomstbestendige RES NML samenwerking. Regionale samenwerking biedt kansen om menskracht en expertise te delen. Dit is vanwege de krappe arbeidsmarkt ook nodig.

Samenwerking tussen maatschappelijke organisaties, inwoners, energiecoöperaties, netbeheerders, bedrijfsleven en overheden: lokaal, regionaal en landelijk. Ieder vanuit zijn eigen rol. Samenwerken is belangrijker dan ooit. Het doel van de sterke samenwerking is de implementatie van het Klimaatakkoord versnellen, de maatschappelijke kosten verlagen en meer invloed te hebben op de uitvoering, door:

- Kennis opbouwen, bundelen en delen;
- Voldoende gekwalificeerd personeel (krapte arbeidsmarkt), continuïteit, efficiency;
- (gemeente)grensoverschrijdende onderwerpen gezamenlijk passend oplossen;
- Voor (regionaal opererende) stakeholders één regionale aanpak;
- Lagere kosten.

Begin 2023 hebben de partners zich uitgesproken voor een sterke samenwerking en zijn akkoord gegaan met de uitwerking van de centrumregeling RES NML. Op 2 november 2023 is de

centrumregeling aan uw raad voorgelegd met de mogelijkheid zienswijzen in te dienen. Uw raad heeft geen zienswijzen ingediend. Door een vijftal andere RES-partners is wel gebruik gemaakt van de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen. In bijlage 2 worden de zienswijzen weergegeven en een reactie op de zienswijzen gegeven door het bestuurlijk overleg van de RES NML.

Voor de argumenten, kanttekeningen en andere informatie wordt verwezen naar het raadsvoorstel van 2 november 2023 (bijlage 4). Nu ligt de definitieve centrumregeling voor. Ten opzichte van de versie waarover in november 2023 is besloten, is een aantal beperkte aanvullingen opgenomen:

- Er is extra benadrukt dat de kaderstellende taken bij de gemeenteraad blijven
- Er is een actieve jaarlijkse informatieverstrekking aan gemeenteraden opgenomen
- Er wordt aanvullend inzicht geboden in de voor de centrumregeling RES NML op te stellen ontwerpbegroting, de jaarrekening en de jaarstukken

Uw raad dient toestemming te verlenen aan ons college van burgemeester en wethouders om over het treffen van de centrumregeling te besluiten.

3. Beslispunten

De raad besluit:

1. Het college van burgemeester en wethouders overeenkomstig artikel 73, vierde en vijfde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen toestemming te verlenen tot het besluiten tot het treffen van de Gemeenschappelijke regeling Centrumregeling RES NML overeenkomstig het aan de raad gezonden ontwerpbesluit.

4. Argumenten

De in de regeling aangebrachte wijzigingen als gevolg van de zienswijzen zijn beoordeeld akkoord bevonden. De wijzigingen geven geen aanleiding om de regeling af te wijzen.

5. Kanttekeningen

Als Roerdalen niet deelneemt aan de centrumregeling, dan kan het uiteindelijk taakstellingen vanuit de provinciale of landelijke overheid opgelegd krijgen.

6. Financiën

Het voorstel dat nu voor ligt is om te komen tot toestemming voor de centrumregeling RES NML. De bekostiging is op basis van een bedrag per inwoner. Het bedrag per inwoner is € 2,60. De basistaken worden voor dit bedrag uitgevoerd. Voor de plustaken zal separaat een begroting worden opgesteld, aangezien dit afhankelijk is van het aantal deelnemers. We reserveren hier € 0,90 per inwoner voor. Daarmee begroten we € 3,50 per inwoner per jaar, wat neerkomt op € 72.457,- per jaar. We dekken deze bijdrage uit de bestaande duurzaamheidsbudgetten. In totaal hebben we op dit moment jaarlijks € 450.000 begroot voor duurzaamheid, waarvan € 75.000 voor de RES. Het besluit over de centrumregeling RES NML past hier dus in.

7. Communicatie
N.v.t.

8. Planning en uitvoering
De centrumregeling valt onder de (Wet gemeenschappelijke regelingen) Wgr. Na toestemming door uw raad, besluiten wij definitief over de regeling. De raden van alle gemeenten binnen de RES NML, het algemeen bestuur van het waterschap en provinciale staten van de provincie Limburg zullen vermoedelijk voor de zomer besluiten, zodat direct na de zomer de nieuwe regeling formeel in kan gaan. We leggen ons vast tot minimaal 1 januari 2026. Voor die tijd kunnen we niet uitstappen.

9. Privacy
N.v.t.

10. (Wettelijk en/of beleidsmatig) kader
Om de ambities van het klimaatakkoord te realiseren binnen de RES regio Noord- en Midden-Limburg werken de vijftien gemeenten, provincie Limburg, Waterschap Limburg en Enexis intensief samen. De afgelopen periode gebeurde dit in een projectmatige vorm. In 2021 is de Regionale Energie Strategie (RES 1.0) vastgesteld en in 2023 heeft u een voortgangsrapportage ontvangen. De gezamenlijke ambities en inhoudelijke uitgangspunten op het gebied van energiebesparing, warmtetransitie en duurzame opwek tot 2030 met een doorkijk naar 2050 zijn hierin helder verwoord.

11. Bijlagen
- Bijlage 1: Ontwerpbesluit Centrumregeling RES Noord- en Midden-Limburg
- Bijlage 2: Reactie op zienswijzen
- Bijlage 3: Toelichting Centrumregeling RES Noord- en Midden-Limburg
- Bijlage 4: Raadsvoorstel 2 november 2023

Sint Odiliënberg, 14 mei 2024

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,	De burgemeester,
J.J.W.M. L'Ortije	mr. M.D. de Boer-Beerta

gemeente roerdalen

Raadsbesluit Jaar 2024/07/03/15

Zaaknummer: Z23-036617
Onderwerp: Toestemming deelname centrumregeling RES NML

De raad van de gemeente Roerdalen heeft;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 14 mei 2024,

gelet op artikel 73 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en Afdeling 10.2.1 van de Algemene wet bestuursrecht;

het volgende besluit genomen:

Besluit:

Het college van burgemeester en wethouders overeenkomstig artikel 73, vierde en vijfde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen toestemming te verlenen tot het besluiten tot het treffen van de Gemeenschappelijke regeling Centrumregeling RES NML overeenkomstig het aan de raad gezonden ontwerpbesluit.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 3 juli 2024.

De gemeenteraad van Roerdalen,

De griffier, De voorzitter,

mr. M. Heijnens-Coenjaerts mr. M.D. de Boer-Beerta

Centrumregeling Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg

Geldend van 1 januari 2024 t/m heden

Initulé

Centrumregeling Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Mook en Middelaar, Bergen, Gennep, Venray, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Beesel, Roermond, Weert, Nederweert, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen, Leudal en Venlo, het dagelijks bestuur van het Waterschap Limburg en het college van gedeputeerde staten van de provincie Limburg, ieder voor zover het hun bevoegdheden betreft;

Overwegende dat:

- De deelnemers binnen de Regionale Energie Strategie Noord- en Midden- Limburg samenwerken om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen conform de afspraken uit het Nationaal Klimaatakkoord;
- De samenwerking daarbij is gericht op het gezamenlijk maken en uitvoeren van regionale afspraken over duurzame energie, (niet-fossiele) warmtebronnen en energiebesparing, een en ander met inachtneming
- van de door de deelnemers en hun vertegenwoordigende organen vastgestelde kaders;
- De deelnemers ieder voor zich, na verkregen toestemming van hun vertegenwoordigende organen,
- hebben besloten om de samenwerking te formaliseren via een centrumregeling als bedoeld in artikel 74 jo. artikel 8 lid 4 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, en;
- De gemeente Venlo daarbij als centrumgemeente zal fungeren.

Besluiten

gelet op het bepaalde in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR), hoofdstuk VI en afdeling 10.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht, de hiernavolgende centrumregeling te treffen:

1. HOOFDSTUK I ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 – Definities

In deze centrumregeling wordt verstaan onder:

a. centrumgemeente: de gemeente Venlo;
b. centrumregeling: de gemeenschappelijke regeling Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg, zijnde een centrumregeling als bedoeld in artikel 74 jo. artikel 8 lid 4 van de wet;
c. deelnemer(s): het college van burgemeester en wethouders van de gemeenten Mook en Middelaar, Bergen, Gennep, Venray, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Beesel, Roermond,

Weert, Nederweert, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen, Leudal en Venlo, het dagelijks bestuur van het Waterschap en het college van gedeputeerde staten van de Provincie;
d. Klimaatakkoord: Nationaal Klimaatakkoord, zoals vastgesteld op 28 juni 2019, alsmede de toekomstige wijzigingen daarvan;
e. netbeheerder(s): een op grond van de Gas- en/of de Elektriciteitswet 1998 aangewezen bedrijf dat de netten beheert in Noord- en/of Midden-Limburg;
f. ontwikkelgroep(en): door het portefeuillehoudersoverleg in te stellen commissies voor de uitvoering van de basistaken;
g. portefeuillehouders: de portefeuillehouders van de deelnemers die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de Regionale Energie Strategie;
h. provincie: provincie Limburg;
i. strategische samenwerkingspartners: (markt)partijen die werkzaam zijn op het gebied van de energietransitie, zoals bijvoorbeeld netbeheerders;
j. vertegenwoordigende organen van de deelnemers: de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten, provinciale staten van de provincie en het algemeen bestuur van het waterschap;
k. waterschap: Waterschap Limburg;
l. wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 2 – Algemene bepalingen

1. Er is een centrumregeling genaamd Regionale Energiestrategie Noord- en Midden Limburg.
2. De gemeente Venlo wordt aangewezen als centrumgemeente.

Artikel 3 – Belang en doelstelling

De centrumregeling wordt getroffen in het belang van de uitvoering van het Klimaatakkoord en heeft tot doel om de regionale energiestrategie in Noord- en Midden-Limburg uit te voeren en om de deelnemers daarin waar mogelijk te faciliteren.

2. HOOFDSTUK II TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 4 – Taken en bevoegdheden

1. Ter verwezenlijking van de doelstelling van artikel 3, voert de centrumgemeente de taken voor de deelnemers uit in de vorm van basistaken en plustaken.
2. De centrumgemeente voert de volgende basistaken uit voor alle deelnemers:
    a. voorbereiden van de besluitvorming van de deelnemers over het vaststellen en herijken van de gezamenlijke strategische koers en ambities van de centrumregeling;
    b. voorbereiden van de besluitvorming van de deelnemers over het vaststellen van regionaal energiebeleid;

c. monitoren van de voortgang van de gestelde doelen, welke door de deelnemers zijn vastgelegd in de onder a en b bedoelde beleidsdocumenten;
d. opbouwen, bundelen en delen van kennis;
e. voeren van bovenlokaal accountmanagement met strategische samenwerkingspartners;
f. voeren van de financiële administratie en verantwoording, waaronder het beheer van de algemene reserve;
g. opstellen van het werkprogramma voor de centrumregeling.

3. De centrumgemeente kan ter verwezenlijking van de doelstelling als bedoeld in artikel 3 ook plustaken voor twee of meer deelnemers verrichten indien de betreffende deelnemers daartoe gezamenlijk besluiten.

Artikel 5 – Mandaat, volmacht en machtiging voor uitvoering basistaken

1. Ter uitvoering van de in artikel 4 opgenomen basistaken verleent iedere deelnemer mandaat aan het college van de centrumgemeente.
2. De bevoegdheden die ter uitvoering van de centrumregeling worden gemandateerd, worden in een mandaatregeling opgenomen. De mandaatregeling wordt vastgesteld en gewijzigd door eensluidende besluiten van de deelnemers.
3. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op het door de deelnemers verlenen van volmacht en machtiging aan het college van de centrumgemeente.

Artikel 6 – Samenwerkingsovereenkomst voor uitvoering plustaken

1. Ter uitvoering van de in artikel 4 lid 3 opgenomen plustaken gaan de betreffende deelnemers een samenwerkingsovereenkomst aan.
2. De samenwerkingsovereenkomst bevat in ieder geval de omschrijving van het concrete project en thema binnen de regionale energiestrategie dat wordt opgepakt, de te stellen doelen, de budgettering, de samenstelling van de projectgroep, de werkwijze en vergaderfrequentie.

3. HOOFDSTUK III INFORMATIE- EN OVERLEGSTRUCTUREN

Artikel 7 – Informatieverstrekking

1. Het college van de centrumgemeente verstrekt de vertegenwoordigende organen van de deelnemers schriftelijk alle inlichtingen die deze vertegenwoordigende organen nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.
2. Deze inlichtingen worden in beginsel jaarlijks verstrekt door toezending van het werkprogramma, de ontwerpbegroting en de jaarstukken.
3. Het college van de centrumgemeente verstrekt de deelnemers alle door hen gevraagde inlichtingen over de uitvoering van de centrumregeling.

Artikel 8 – Regionale overlegstructuur

1. Met betrekking tot de uitvoering van de regionale energiestrategie is er een regionale overlegstructuur.
2. De regionale overlegstructuur is als volgt georganiseerd:
    a. Het portefeuillehoudersoverleg;
    b. het agenda-overleg;
    c. Het programmateam;
    d. De ambtelijke regiegroep, en;
    e. De ontwikkelgroepen.

Artikel 9 – Portefeuillehoudersoverleg

1. Het portefeuillehoudersoverleg bestaat uit de portefeuillehouders van de deelnemers.
2. De leden van het portefeuillehoudersoverleg worden aangewezen voor een periode van vier jaar en zij treden af op de dag waarop zij ophouden portefeuillehouder te zijn. Aftredende leden kunnen opnieuw als lid worden aangewezen.
3. Het portefeuillehoudersoverleg wijst iedere eerste vergadering in de nieuwe samenstelling uit zijn midden een voorzitter, alsmede een plaatsvervangend voorzitter aan.
4. Strategische samenwerkingspartners kunnen als adviseur deelnemen aan het portefeuillehoudersoverleg.
5. Het portefeuillehoudersoverleg komt tenminste viermaal per jaar in vergadering bijeen en verder zo vaak als de voorzitter dat nodig oordeelt of wanneer een deelnemer dit onder opgave van redenen schriftelijk verzoekt.
6. De vergaderingen van het portefeuillehoudersoverleg worden met gesloten deuren gehouden, tenzij het portefeuillehoudersoverleg anders bepaalt.
7. De adviezen en voordrachten van het portefeuillehoudersoverleg komen tot stand bij gewone meerderheid. Iedere portefeuillehouder heeft daarbij één stem.

Artikel 10 – Taken portefeuillehoudersoverleg

Het portefeuillehoudersoverleg heeft de volgende taken:

a. monitoren van de uitvoering van de in artikel 4 genoemde taken;
b. adviseren over de gezamenlijke strategische koers en ambitie van de centrumregeling;
c. adviseren over een model van de samenwerkingsovereenkomst(en) voor de uitvoering van de in artikel 4 lid 3 genoemde plustaken;
d. adviseren van de centrumgemeente over de aanstelling, schorsing en het ontslag van de programmamanager;
e. instellen en benoemen van de voorzitter van de ontwikkelgroepen en het houden van toezicht daarop;
f. adviseren over het jaarplan, de jaarrekening en ontwerpbegroting RES NML, en;
g. adviseren over aanpassingen van de jaarlijkse vergoeding van de deelnemers aan de centrumgemeente.

Artikel 11 – Agenda-overleg

1. Het portefeuillehoudersoverleg wijst uit zijn midden minimaal twee leden aan die tevens deel uitmaken van het agenda-overleg. Gelijktijdig wordt voor ieder lid een vaste plaatsvervanger aangewezen.
2. Het agenda-overleg bereidt de portefeuillehouders overleggen voor en ziet toe op de uitvoering van de in het portefeuillehoudersoverleg gemaakte afspraken.

Artikel 12 – Programmateam

1. Het programmateam bestaat uit de programmamanager en de voorzitters van de ontwikkelgroepen.
2. Het programmateam staat onder voorzitterschap van de programmamanager.
3. De leden van het programmateam zijn in dienst van de centrumgemeente.
4. Het programmateam heeft in ieder geval de volgende taken:
    a. het aansturen van de ontwikkelgroepen;
    b. het ten behoeve van de in artikel 10 genoemde taken opstellen van voorstellen voor het portefeuillehoudersoverleg, en;
    c. het afstemmen van de onder b genoemde voorstellen met de ambtelijke regiegroep.

Artikel 13 – Ambtelijke regiegroep

1. De ambtelijke regiegroep bestaat uit de programmamanager, medewerkers van de deelnemers en een medewerker van de netbeheerder(s).
2. De ambtelijke regiegroep staat onder voorzitterschap van de programmamanager.
3. De ambtelijke regiegroep komt minimaal vier maal per jaar in vergadering bijeen en verder zo vaak als de programmamanager dat nodig acht of wanneer een deelnemer van de ambtelijke regiegroep dit onder opgave van redenen schriftelijk verzoekt.
4. De ambtelijke regiegroep heeft de volgende taken:
    a. het op strategisch niveau adviseren van het programmateam vanuit het perspectief van de eigen deelnemers;
    b. het op strategisch niveau adviseren van het portefeuillehoudersoverleg over de uitvoering van de basistaken als bedoeld in artikel 4;
    c. het onder nader overeen te komen voorwaarden verlenen van bijstand aan de centrumgemeente voor de uitvoering van de basistaken als bedoeld in artikel 4.

Artikel 14 – Ontwikkelgroepen

1. De ontwikkelgroepen bestaan uit een voorzitter en terzake deskundige beleidsmedewerkers van de deelnemers.
2. De voorzitter van de ontwikkelgroepen is in dienst van de centrumgemeente.
3. De ontwikkelgroepen hebben de volgende taken:
    a. het uitvoeren van de basistaken als bedoeld in artikel 4;

b. het onder nader overeen te komen voorwaarden verlenen van bijstand aan de centrumgemeente voor de uitvoering van de plustaken als bedoeld in artikel 4.

4. Iedere ontwikkelgroep geeft periodiek, doch minimaal twee keer per jaar, uitleg over de uitgevoerde werkzaamheden aan het programmateam en het portefeuillehoudersoverleg.

4. HOOFDSTUK IV – PROGRAMMAMANAGER

Artikel 15 – Programmamanager

1. Het portefeuillehoudersoverleg, het agenda-overleg, het programmateam, de ambtelijke regiegroep en de ontwikkelgroepen worden bijgestaan door de programmamanager.
2. De programmamanager verzorgt tevens het secretariaat van het portefeuillehouders- en agendaoverleg, het programmateam, de ambtelijke regiegroep en de ontwikkelgroepen.
3. De aanstelling, de schorsing en het ontslag van de programmamanager geschiedt door de centrumgemeente, na een daartoe strekkend advies van het portefeuillehoudersoverleg.

5. HOOFDSTUK V – PERSONEEL EN FINANCIËN

Artikel 16 – Jaarlijkse bijdrage voor uitvoering basistaken

1. De centrumgemeente brengt voor de uitvoering van de basistaken en voor het beschikbaar stellen van voldoende personele capaciteit alsmede dekking van de daarmee gepaard gaande kosten aan de deelnemers een jaarlijkse vergoeding in rekening.
2. De hoogte van deze vergoeding bedraagt:
    a. gemeenten: een jaarlijkse vergoeding van € 2,60,- per inwoner;
    b. provincie en waterschap: of een vergoeding wordt verstrekt en zo ja, hoeveel, wordt jaarlijks, na een verzoek van het portefeuillehoudersoverleg, door de provincie respectievelijk het waterschap vastgesteld, met inachtneming van de begroting RES NML voor het daaropvolgende jaar.
3. De peildatum voor het inwoneraantal is 1 januari 2024 en wordt elke twee jaar geactualiseerd.
4. De in het tweede lid bedoelde gemeentelijke vergoeding wordt jaarlijks per 1 januari geïndexeerd op basis van de Consumenten Prijs Index en kan bovendien na een daartoe strekkend voorstel van de centrumgemeente jaarlijks door de deelnemers worden verhoogd of verlaagd indien dat noodzakelijk is voor de uitvoering van de in artikel 3 en 4 omschreven doelstelling en basistaken.
5. Een eventueel verschil tussen de betaalde vergoeding en de werkelijk verschuldigde vergoeding wordt jaarlijks na vaststelling van de jaarrekening door de centrumgemeente terugbetaald aan de betreffende deelnemer(s).
6. Indien er bij opheffing van deze centrumregeling of bij uittreding van een deelnemer nog baten over zijn, vindt er door de centrumgemeente een eindafrekening plaats aan de deelnemers naar rato van de betaalde financiële bijdrage.

Artikel 17 – Begroting RES NML

1. Het college van de centrumgemeente is verantwoordelijk voor het tijdig indienen van de jaarlijkse begroting.
2. Het college van de centrumgemeente stelt jaarlijks in april, voorafgaand aan het jaar waarvoor deze geldt, een ontwerpbegroting RES NML op met de integrale kosten die voor haar voortvloeien uit de dienstverlening op grond van de centrumregeling ten behoeve van de deelnemers. De begroting vermeldt hierbij de kosten voor instandhouding en de kosten voor de taakuitvoering.
3. De begroting wordt, voorafgaand aan de vaststelling daarvan, gedurende twaalf weken voor advies voorgelegd aan het portefeuillehoudersoverleg en de vertegenwoordigende organen van de deelnemers.
4. Het bepaalde in dit artikel laat onverlet dat de deelnemers verplicht zijn om jaarlijks binnen hun begroting voldoende middelen te reserveren welke overeenkomen met de in artikel 16 bedoelde jaarlijkse bijdragen.

Artikel 18 – Rekening en verantwoording

1. Het college van de centrumgemeente is verantwoordelijk voor het tijdig indienen van de jaarrekening.
2. Van de inkomsten en uitgaven van de centrumregeling wordt door het college van de centrumgemeente over elk kalenderjaar vóór 1 juli schriftelijk verantwoording afgelegd aan het portefeuillehoudersoverleg en de vertegenwoordigende organen van de deelnemers, onder overlegging van de jaarrekening met de daarbij behorende bescheiden.

6. HOOFDSTUK VI – GESCHILLEN

Artikel 19 – Geschillenregeling

1. Geschillen over de inhoud, strekking en uitvoering van de centrumregeling worden eerst voorgelegd in het portefeuillehoudersoverleg met als doel om minnelijk tot een oplossing te komen.
2. Indien het minnelijke overleg niet tot een oplossing leidt, wordt het geschil onderworpen aan de bevoegde rechter van de rechtbank Limburg.

7. HOOFDSTUK VII – ARCHIEFBEPALINGEN

Artikel 20 – Archivering

1. Het college van de centrumgemeente draagt zorg voor de archiefbescheiden van de centrumregeling.
2. De programmamanager is belast met het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, voor zover deze niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

3. Het college van de centrumgemeente stelt voorschriften vast voor het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, die nog niet naar de archiefbewaarplaats zijn overgebracht.
4. Voor de bewaring van de over te brengen archiefbescheiden van de centrumregeling wordt aangewezen de archiefbewaarplaats van de centrumgemeente.
5. Met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats, is belast de archivaris van de centrumgemeente.
6. De archivaris van de centrumgemeente brengt tweejaarlijks aan het college van de centrumgemeente verslag uit over het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
7. Het college van de centrumgemeente brengt jaarlijks verslag uit aan de gemeenteraad van de centrumgemeente over de uitoefening van de aan hen opgedragen zorg voor de archiefbescheiden en de uitvoering van het archiefbeheer van de centrumregeling.
8. De deelnemers stellen tijdig aan het college van de centrumgemeente de archiefbescheiden beschikbaar die nodig zijn voor de uitvoering van de gemandateerde taken.

8. HOOFSTUK VIII – WIJZIGING, TOETREDING, UITTREDING EN OPHEFFING

Artikel 21 – Toetreding

1. Een college van burgemeester en wethouders van een andere gemeente kan toetreden tot de centrumregeling, indien de deelnemers hiermee unaniem instemmen, onverminderd het bepaalde in artikel 73 van de wet.
2. De deelnemers regelen in overleg de rechten, verplichtingen en financiële gevolgen van de toetreding van de nieuwe deelnemers.

Artikel 22 – Wijziging

1. De centrumregeling kan worden gewijzigd bij besluit van ten minste twee derde van de deelnemers, onverminderd het bepaalde in artikel 73 van de wet.
2. Een voorstel tot wijziging kan worden gedaan door een deelnemer.
3. Het wijzigingsbesluit regelt de datum van inwerkingtreding, onverminderd het bepaalde in artikel 74 en 26 van de wet.

Artikel 23 – Uittreding

1. Uittreding kan niet plaatsvinden voor 1 januari 2026.
2. Met inachtneming van het bepaalde in het eerste lid kan een deelnemer besluiten tot uittreding, onverminderd het bepaalde in artikel 73 van de wet.

3. De uittredende deelnemer deelt het besluit tot uittreding zo spoedig mogelijk schriftelijk mee aan het portefeuillehoudersoverleg en de programmamanager.
4. De uittreding gaat in op 1 januari van het jaar volgende op het verstrijken van een termijn van twee jaren na het nemen van het besluit tot uittreding, tenzij de deelnemers unaniem een andere opzegtermijn overeenkomen.
5. Gedurende de in het vierde lid genoemde termijn is de uittredende deelnemer de jaarlijkse bijdrage nog volledig verschuldigd. Na volledige betaling en ommekomst van deze termijn zijn de uittredende deelnemer en de deelnemers niets meer jegens elkaar verschuldigd.
6. Het bepaalde in het vijfde lid laat onverlet dat de deelnemers bevoegd zijn om te onderzoeken of de uittredende deelnemer personeel en activa overneemt. Het voorgaande behoeft echter niet te leiden tot wijziging van overeenkomsten met en verplichtingen jegens derden die zijn aangegaan respectievelijk bepaald voorafgaand aan het tijdstip van het besluit tot uittreding van de deelnemer.

Artikel 24 – Opheffing

1. Opheffing kan niet plaatsvinden voor 1 januari 2026.
2. De centrumregeling kan met inachtneming van het bepaalde in het eerste lid worden opgeheven wanneer alle deelnemers minus één daartoe besluiten. Het besluit tot opheffing wordt niet genomen voordat de vertegenwoordigende organen van de deelnemers gedurende twaalf weken in de gelegenheid zijn gesteld om schriftelijk op de voorgestelde opheffing hun zienswijze bij het college van burgemeester en wethouders, onderscheidenlijk het college van gedeputeerde staten van de provincie en het dagelijks bestuur van het waterschap naar voren te brengen.
3. De centrumgemeente stelt een liquidatieplan vast. Het liquidatieplan voorziet in de verplichting van de deelnemers tot deelneming in de financiële gevolgen van de opheffing.
4. Voor de vaststelling van de financiële gevolgen van de opheffing en de daarbij te hanteren verdeelsleutel vraagt de centrumgemeente, na een daartoe strekkend voorstel van het portefeuillehoudersoverleg, het advies van een onafhankelijke adviseur. Het advies van de onafhankelijke adviseur is voor de deelnemers bindend. De kosten van het inschakelen van de adviseur worden gelijkelijk verdeeld over de deelnemers.
5. Het is in ieders belang om de liquidatiekosten zo laag mogelijk te houden en er wordt afgesproken dat iedere deelnemer een bijdrage levert aan het te herplaatsen personeel.
6. Het besluit tot opheffing bepaalt wanneer de opheffing ingaat, onverminderd het bepaalde in artikel 74 jo. 9, derde lid, en artikel 26 van de wet.

9. HOOFDSTUK IX – SLOTBEPALINGEN

Artikel 25 – Duur van de centrumregeling

De centrumregeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 26 – Bekendmaking en evaluatie van de centrumregeling

1. De centrumregeling treedt in werking met ingang van 1 juli 2024.
2. De inhoud en werking van de centrumregeling zullen één keer per twee jaar geëvalueerd worden. Het portefeuillehoudersoverleg zal daartoe een onderzoeksvoorstel aan de deelnemers voorleggen.
3. Het college van de centrumgemeente maakt de centrumregeling overeenkomstig artikel 74 jo. 26 van de wet bekend in het door de centrumgemeente uitgegeven Gemeenteblad.
4. Het bepaalde in het derde lid is van overeenkomstige toepassing op besluiten tot wijziging of opheffing van de centrumregeling, alsmede op besluiten tot toetreding en uittreding.
5. De centrumgemeente is belast met de registratie van de centrumregeling overeenkomstig artikel 74 jo. 26, tweede lid, van de wet.

Artikel 27 – Citeerwijze

De centrumregeling wordt aangehaald als Centrumregeling RES NML.

Voor: **BO RES NML**
Van: **Kwartiermaker**
Betreft: **aangepaste reactie op zienswijzen naar aanleiding van BO 25 januari 2024**
Datum: **29 februari 2024**

1.0 Aanleiding

De 15 gemeenteraden in de regio Noord- en Midden Limburg, Provinciale Staten van Limburg en het algemeen bestuur van het Waterschap Limburg hebben inmiddels besloten omtrent het al dan niet indienen van een zienswijze op het voorstel tot het treffen van de centrumregeling RES NML.

Daarbij heeft 2/3e van de deelnemers (11 van de 17) besloten om geen zienswijze in te dienen. Het gaat daarbij om de raden van de gemeenten Venray, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Beesel, Roermond, Nederweert, Maasgouw, Roerdalen, Leudal, het Waterschap Limburg en de Provincie Limburg. De overige raden hebben één of meerdere zienswijzen ingediend. In deze reactienota worden deze zienswijzen één voor één besproken. Ook wordt per onderdeel vermeld of er een wijziging van de centrumregeling RES NML wordt voorgesteld.

2.0 Ingekomen zienswijzen

2.1 Zienswijze gemeenteraad van Bergen

De gemeenteraad van Bergen heeft een drietal zienswijzen ingediend. Deze betreffen:

- Actieve betrokkenheid raden: men wenst dat de actieve betrokkenheid van de gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van het Waterschap een plek krijgt in de centrumregeling. Daarbij wordt gedacht aan de verplichting tot een regelmatig, minimaal jaarlijks, overleg met de gemeenteraden die zijn vertegenwoordigd in de Regionale Raadswerkgroep Limburg-Noord, waarvoor de Midden-Limburgse gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur alsdan worden uitgenodigd;

- Jaarlijkse verantwoording: de verantwoording van de jaarrekening en jaarverslagen wenst men niet enkel te agenderen in het portefeuillehoudersoverleg, maar ook in de vergaderingen van de gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van het Waterschap, en;
- Kaderstellende taken: tot slot wenst men dat in de regeling wordt opgenomen hoe de gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van het Waterschap actief kaders kunnen blijven stellen voor de in de centrumregeling genoemde taken.

2.2 Motie Echt-Susteren

De gemeenteraad van Echt-Susteren heeft geen zienswijze ingediend, maar een motie aangenomen. In de motie verzoekt de gemeenteraad het college:

1. Om in de centrumregeling op te nemen dat de bijdrage per inwoner jaarlijks door het college opnieuw wordt vastgesteld, en;
2. De vaststelling van de bijdrage plaatsvindt op basis van een conceptbegroting van de RES-NML.

2.3 Amendement Gennep

De gemeenteraad van Gennep heeft een amendement aangenomen op grond waarvan wordt voorgesteld om de centrumregeling op twee onderdelen aan te scherpen:

- Uitvoering door centrumgemeente: In de eerste plaats bestaan er zorgen over het toezicht en de wijze waarop de centrumgemeente Venlo uitvoering gaat geven aan de aan haar toevertrouwde basistaken. Belangrijk is dat de uitvoering moet passen binnen de vastgestelde RES ambities/opgaven en dat de deelnemende partners moeten kunnen blijven sturen op de uitvoering van de basistaken. Verzocht wordt om dit te borgen in de centrumregeling. Tevens wordt verzocht om het agenda-overleg te laten bestaan uit vier portefeuillehouders die jaarlijks rouleren onder de deelnemende partners. Op deze wijze zou de betrokkenheid, deelname en inbreng onder de deelnemende partners worden vergroot;
- Uittreedtermijn van 1 jaar: ook wenst men de uittreedperiode te verkorten naar één jaar, voor het eerst op 1 januari 2025. In dat kader acht men het ook wenselijk om de partners jaarlijks (schriftelijk) te informeren over de verrichte activiteiten en behaalde resultaten uit de centrumregeling.

2.4 Zienswijze Mook en Middelaar

De gemeenteraad van Mook en Middelaar heeft een tweetal zienswijzen ingediend:

- Aanpassing van de jaarlijkse bijdrage: graag ziet de gemeenteraad van Mook en Middelaar dat de jaarlijkse bijdrage wordt teruggebracht naar € 1,75 per inwoner en dat het verschil van de thans in de regeling opgenomen bijdrage (€ 2,60) en het rondkrijgen van de begroting wordt gefinancierd door afspraken met de Provincie en het Waterschap;
- Concrete doelen: graag verneemt men of het mogelijk is om concretere doelen voor de samenwerking te formuleren.

2.5 Amendement Venlo

De gemeenteraad van Venlo heeft via een amendement de volgende zienswijze ingediend:

- Aansprakelijkheid: graag wenst men een duidelijk beeld te krijgen van de juridische aansprakelijkheid van de centrumgemeente en de overige gemeenten;
- Plus-pakket: graag ontvangt men een duidelijker beeld over de doelen en werkwijze van het plus-pakket;
- Actieve informatievoorziening besteding jaarlijkse bijdrage: graag ziet men een jaarlijkse onderbouwing van de investering van € 2,60 per inwoner, waarbij de bijdragen en voortgang van de deelnemende gemeenten vergeleken kunnen worden. Ook wenst men inzage in de jaarrekening en jaarverslagen door de Raden;
- Informatievoorziening: ten aanzien van de informatievoorziening wordt verzocht om de relatie tot de Omgevingswet, het Ruimtelijk Arrangement, de Delta Rhine Corridor en andere tendensen in de landelijke wetgeving nadrukkelijk mee te nemen;
- Samenwerking RES regio Zuid-Limburg: samenwerking met de RES regio Zuid-Limburg is altijd mogelijk, maar deze centrumregeling is er niet voor bedoeld om te bewerkstelligen dat Zuid-Limburg de doelstellingen voor 2030 kan halen;
- Burgerparticipatie: hoewel burgerparticipatie niet van toepassing is, is het handig om te bekijken of er verbanden te leggen zijn;
- Adviescommissie: graag wenst men dat er in de centrumregeling wordt meegedacht over en meegewerkt wordt aan een adviescommissie. Verwezen wordt naar de huidige regionale raadswerkgroep;
- Kaderstellende taken: graag ontvangt men nadere duiding hoe de gemeenteraden kaders kunnen blijven stellen voor de in de centrumregeling genoemde taken;
- Evaluatiemogelijkheid: graag wenst men een jaarlijkse evaluatiemogelijkheid opgenomen te zien, of zo nodig vaker op het moment dat twee of meer gemeenteraden dit willen.

2.6 Zienswijze gemeente Weert

De gemeenteraad van Weert heeft de volgende zienswijzen afgegeven:

- Taakuitvoering: graag wenst men in de regeling opgenomen te zien op welke wijze de centrumregeling de gemeenten daadwerkelijk kan ontlasten bij de uitvoering van de taken ten aanzien van de energietransitie;
- Financiële verplichting: de gemeenteraad wenst dat er geen financiële verplichtingen in de centrumregeling worden opgenomen;
- Aansprakelijkheid: graag wenst men dat in de centrumregeling wordt opgenomen waar de gemeenten (deels) aansprakelijk blijven bij taken die de centrumregeling zelf uitvoert, en;
- Beperking reservevorming: graag wenst men dat de mogelijkheid van reservevorming wordt beperkt, omdat het overschot namelijk wordt gestald op een plaats waar de eigen raad daar geen invloed op heeft.

3.0 Reactie op zienswijzen

Hieronder volgt een geclusterde reactie op de ingediende zienswijzen. Onder de streep zullen alle zienswijzen worden besproken.

3.1 Behoud kaderstellende taak van de raden

De gemeenteraden van Bergen, Gennep en Venlo hebben expliciet verzocht om duidelijk in de centrumregeling op te nemen dat de kaderstellende taak van de Raden geborgd blijft.

Ten aanzien van deze wens wordt in de eerste plaats opgemerkt dat de kaderstellende taak hoe dan ook bij de gemeenteraden blijft liggen en dus *niet* verschuift naar de centrumregeling. Dat volgt ook duidelijk uit artikel 4 van de centrumregeling: de basistaken zien enkel toe op het "voorbereiden van de besluitvorming van de deelnemers over de strategische koers en het regionale energiebeleid". Daarmee zijn en blijven het dus de deelnemers zelf die uiteindelijk beslissingsbevoegd zijn over de te volgen koers en dient de centrumgemeente bij de uitvoering van de taken deze koers te volgen. Kaderstellende bevoegdheden zijn, met andere woorden, uitdrukkelijk *niet* opgedragen aan de centrumregeling. Een nadere toevoeging dat de kaderstellende taak bij de Raden blijft, is dus strikt genomen niet nodig.

Het voorgaande laat onverlet, dat uiteraard wel in de centrumregeling kan worden opgenomen dat de kaderstellende taken bij de raden blijven liggen.

Concreet wordt aan de overwegingen het volgende zinsdeel toegevoegd (onderstreept):

"Overwegende dat:

- *De samenwerking daarbij is gericht op het gezamenlijk maken en uitvoeren van regionale afspraken over duurzame energie, (niet-fossiele) warmtebronnen en energiebesparing, een en ander met inachtneming van de door de deelnemers en hun vertegenwoordigende organen vastgestelde kaders;"*

3.2 Concretisering van de uit te voeren taken

De gemeenteraden van Weert, Venlo, Mook en Middelaar en Gennep wensen voorts om de doelen van de samenwerking, alsmede de plustaken nader te omschrijven.

Bij het opstellen van de centrumregeling is getracht om de doelen van de samenwerking zo duidelijk mogelijk te omschrijven. Dit is gedaan door de samenwerking te koppelen aan de doelen van het Nationaal Klimaatakkoord. Binnen de begrenzing van het Nationaal Klimaatakkoord zal de samenwerking haar vorm krijgen. Hoewel deze begrenzing – vanzelfsprekend – ruim is, is door het bestuurlijk overleg geconcludeerd dat een nadere begrenzing niet gewenst is. De samenwerking moet namelijk juist de flexibiliteit krijgen en houden om op regionaal niveau te kunnen inspelen op de uitdagingen die de klimaat- en energietransitie met zich brengen. De concrete invulling van de doelen van de samenwerking vindt vervolgens plaats via de door het portefeuillehoudersoverleg voor te bereiden strategische koers en het regionale energiebeleid. Deze beleidsdocumenten, welke door de deelnemers en/of hun vertegenwoordigende organen zelf moeten worden vastgesteld, vormen de concrete kaders voor deze centrumregeling. Alle partners zijn daarmee gezamenlijk verantwoordelijk om de doelen zo concreet mogelijk te beschrijven in de jaarplanning en wordt vervolgens verwerkt in de begroting.

De plustaken die vervolgens binnen de samenwerking kunnen ontstaan, kunnen helaas niet aan de voorkant nader worden geconcretiseerd. Feit is echter wel dat het afnemen van een plustaak een discretionaire bevoegdheid is van iedere deelnemer en dat er voorafgaand aan het afnemen van een plustaak altijd nog aparte besluitvorming van de deelnemers is vereist. Een plustaak vereist namelijk een voorafgaande samenwerkingsovereenkomst. Een plustaak ontstaat zodoende niet "ineens". Via vooraf vast te stellen werkprogramma's en (een toelichting op) de ontwerpbegroting zal overigens ook worden getracht om zoveel mogelijk inzicht te geven over de in ontwikkeling zijnde plustaken.

Overigens kan de wens voor een nadere sturing wel geplaatst worden. Voorgesteld zal daarom worden om vertegenwoordigende organen ook kennis te late nemen van de ontwerpbegroting en de jaarrekening van de RES NML (zie daarover meer in paragraaf 3.7 van deze reactienota).

3.3 Borging van actieve informatievoorziening aan raden

Ten aanzien van de door Bergen, Gennep, Venlo (en Weert) gewenste actievere informatievoorziening aan de raden, wordt opgemerkt dat artikel 7 van de centrumregeling al voorziet in de mogelijkheid van een actieve informatievoorziening.

Ten aanzien van deze mogelijkheid wordt opgemerkt dat deze mogelijkheid al onverplicht en juist ten behoeve van de raden in de regeling is opgenomen. De Wet gemeenschappelijke regelingen schrijft voor centrumregelingen namelijk geen actieve informatieplicht voor. De reden daarvan is, dat er geen bevoegdheden van de colleges of de raden worden overgedragen en de centrumregeling geen zelfstandige organen kent, waardoor de colleges direct verantwoording schuldig zijn en blijven aan hun eigen vertegenwoordigende organen. Daarmee verschilt een centrumregeling duidelijk van een "klassieke" gemeenschappelijke regeling, waar juist wel aparte organen met eigen bevoegdheden ontstaan. Door desondanks een actieve informatieplicht in de centrumregeling op te nemen, is beoogd om de raden extra te faciliteren.

Het voorgaande laat onverlet, dat uiteraard wel aanvullend in de centrumregeling kan worden opgenomen hoe de inlichtingen worden verstrekt. Geborgd wordt dan ook dat de vertegenwoordigende organen jaarlijks geïnformeerd worden over de besteding van de jaarlijkse bijdragen.

Concreet betekent dit dat in artikel 7 het volgende (tweede) lid wordt toegevoegd:

2. Deze inlichtingen worden in beginsel jaarlijks verstrekt door toezending van het werkprogramma, de ontwerpbegroting en de jaarstukken.

3.4 Instelling raadsadviescommissie

Voor wat betreft het verzoek van gemeente Bergen en Venlo om mee te denken over een rol voor de regionale raadsadviescommissie wordt opgemerkt dat daartoe zeker bereidheid bestaat. Wil deze raadsadviescommissie echter representatief zijn voor het gehele werkgebied van de RES NML, dan wordt wel geadviseerd om eerst te polsen of, en zo ja op welke wijze, de Raden van de Midden-Limburgse gemeenten, het algemeen bestuur van het Waterschap en Provinciale Staten van de Provincie betrokken kunnen worden bij deze adviescommissie.

Voorgesteld wordt om hier, na het treffen van de centrumregeling, in het eerste portefeuillehoudersoverleg bij stil te staan. Een raadsadviescommissie hoeft immers niet geborgd te worden in de centrumregeling zelf.

3.5 Jaarlijkse bijdrage

Ten aanzien van de voorgestelde jaarlijkse bijdrage van € 2,60 per inwoner, wensen de Raden van Echt-Susteren en Weert dat er in het geheel geen bedrag in de centrumregeling wordt opgenomen, maar dat er jaarlijks een bijdrage wordt vastgesteld op basis van de ontwerpbegroting. Mook en Middelaar wenst dat het jaarlijkse bedrag wordt verlaagd naar € 1,75 per inwoner. Alle andere 14 beoogde deelnemers hebben geen zienswijze ingediend tegen de beoogde jaarlijkse bijdrage van € 2,60 per inwoner.

Ten aanzien van de vraag of, en zo ja welke, bijdrage in de centrumregeling moet worden opgenomen, is bij de totstandkoming van de centrumregeling lang gesproken. Nu een centrumregeling zelf geen organen kent waardoor ieder besluit (dus ook de jaarlijkse financiële bijdrage) apart langs alle colleges moet, de continuïteit van de regeling wel geborgd dient te zijn en alle deelnemers vanuit het Rijk SPUK's hebben ontvangen, heeft het bestuurlijk overleg de voorkeur uitgesproken om een vaste bijdrage in de centrumregeling op te nemen. In een VNG-publicatie, van oktober 2023, is aangegeven dat de SPUK-middelen als structureel gezien kunnen worden en in ieder geval tot 2030 zijn opgenomen in de afspraken met het rijk[1].

Het bedrag van € 2,60 per inwoner tot stand gekomen op basis van het inhoudelijke jaarprogramma zoals dat is bijgevoegd en in de begroting is vertaald.

Nu bovendien aanvullend in de centrumregeling wordt geborgd dat a) er geen reserves mogen worden opgebouwd (zie paragraaf 3.6), en b) de vertegenwoordigende organen van de deelnemers een mogelijkheid krijgen om te adviseren over de ontwerpbegroting, de jaarrekening en de jaarstukken (zie paragraaf 3.7), wordt voorgesteld om het bedrag van € 2,60 per inwoner te handhaven. Mocht dit bedrag namelijk (achteraf) te hoog zijn, dan wordt dit bedrag jaarlijks teruggestort.

De gemeente Mook en Middelaar geeft in haar zienswijze aan dat ook van de Provincie en het Waterschap een bijdrage wordt verwacht. Het Waterschap ontvangt geen extra middelen voor de uitvoering van het klimaatakkoord en voor de Provincie geldt dat zij beperkte middelen ontvangen voor de gehele provincie. Om deze reden is de bijdrage van deze partners in samenspraak met de gemeenten specifiek opgenomen in de centrumregeling in artikel 15, lid 2.

3.6 Reservevorming

De gemeenteraad van Weert wenst dat de mogelijkheid van reservevorming wordt beperkt, omdat een eventueel overschot namelijk wordt gestald op een plaats waar de eigen raad daar geen invloed op heeft.

Artikel 16 lid 5 wordt als volgt gewijzigd:

Een eventueel verschil tussen de betaalde vergoeding en de werkelijk verschuldigde vergoeding wordt jaarlijks na vaststelling van de jaarrekening door de centrumgemeente terugbetaald aan de betreffende deelnemer(s).

3.7 Begroting en verantwoording

De gemeenteraden van Venlo en Bergen wensen aanvullend inzicht in de voor de centrumregeling RES NML op te stellen ontwerpbegroting, de jaarrekening en de jaarstukken.

Formeel vormt de begroting en de jaarrekening van RES NML een onderdeel van de totale begroting en jaarrekening van de gemeente Venlo. De centrumregeling is namelijk geen aparte organisatie, maar zal in feite een afdeling van de gemeente Venlo worden. Een formeel recht tot het indienen van een zienswijze kan daarom niet voor de vertegenwoordigende organen van de andere deelnemers gecreëerd worden. Om toch transparantie te bevorderen, is thans in de regelingen opgenomen dat zowel de begroting als de jaarrekening en jaarstukken voorafgaand aan de vaststelling ervan door de Venlose raad, worden voorgelegd aan het portefeuillehoudersoverleg.

[1] Uitvoeringsmiddelen klimaat structureel inzetbaar | VNG

Op basis hiervan wordt artikel 17 lid 3 als volgt aangevuld (zie onderstreping):

3. De begroting wordt, voorafgaand aan de vaststelling daarvan, gedurende twaalf weken voor advies voorgelegd aan het portefeuillehoudersoverleg en de vertegenwoordigende organen van de deelnemers.

Artikel 18 lid 2 wordt als volgt aangevuld (zie onderstreping):

2. Van de inkomsten en uitgaven van de centrumregeling wordt door het college van de centrumgemeente over elk kalenderjaar vóór 1 juli schriftelijk verantwoording afgelegd aan het portefeuillehoudersoverleg en de vertegenwoordigende organen van de deelnemers, onder overlegging van de jaarrekening met de daarbij behorende bescheiden.

3.8 Samenstelling agenda-overleg

De gemeenteraad van Gennep stelt voor om het agendaoverleg uit 4 portefeuillehouders te laten bestaan, welke jaarlijks rouleren.

De omvang van het portefeuillehoudersoverleg is een keuze. Thans is ervoor gekozen om het portefeuillehoudersoverleg zo klein als mogelijk te houden, om al te veel bestuurlijke drukte te voorkomen. Er wordt in beginsel vastgehouden aan de voorgestelde twee leden. Wel zal aan artikel 11 lid 1 het woord "minimaal" worden toegevoegd voor het woord "twee leden". Op die wijze verkrijgt de centrumregeling flexibiliteit om desgewenst meer leden aan het agenda-overleg toe te voegen.

3.9 Burgerparticipatie

De gemeenteraad van Venlo verzoekt om te bezien of er, hoewel burgerparticipatie niet van toepassing is, te bezien of er verbanden te leggen zijn.

Bij het opstellen van de centrumregeling is er duidelijk oog geweest voor de vraag of er een vorm van burgerparticipatie binnen de centrumregeling mogelijk moet worden gemaakt. Burgerparticipatie is mogelijk bij de voorbereiding, evaluatie en uitvoering van beleid (zie artikel 10 lid 7 van de Wgr). Feit is echter dat de deelnemers en hun vertegenwoordigende organen de bevoegdheid tot het vaststellen, en dus ook het evalueren van het beleid, uitdrukkelijk *niet* aan de centrumregeling hebben opgedragen. Nu iedere deelnemer in de toekomst over zijn eigen beleid zal blijven gaan en bevoegd blijft om het eigen beleid op ieder gewenst moment te herzien of te evalueren, past het niet om Venlo een coördinerende rol in het kader van burgerparticipatie te geven.

3.10 Uittreedtermijn

De gemeenteraad van Gennep stelt voor om de uittreedtermijn te verkorten van 2 naar 1 jaar. Een uittreedtermijn van één jaar zou namelijk lang genoeg zijn om reeds aangegane verplichtingen te kunnen afbouwen. Tevens wordt voorgesteld om uittreding mogelijk te maken per 1 januari 2025.

Bij het opstellen van de centrumregeling is voor een zo kort mogelijke uittreedtermijn gekozen. Standaard geldt er voor gemeenschappelijke regelingen namelijk een uittreedtermijn van vijf jaar. Nu hier sprake is van een lichte samenwerkingsvorm is onderzocht of er maatwerk mogelijk is door de uittreedtermijn zo kort mogelijk te houden. Daarbij is geconcludeerd dat een uittreedtermijn van twee jaar minimaal noodzakelijk is. De reden daarvan is, dat verplichtingen door de centrumregeling moeten worden afgebouwd. Daaronder vallen onder meer personele verplichtingen die de centrumgemeente is aangegaan.

De ervaring leert dat een termijn van twee jaar voor het afbouwen van personele verplichtingen minimaal noodzakelijk is. Voorgesteld wordt daarom om aan deze uittreedtermijn vast te houden.

Mocht het overigens zo zijn dat er een kortere uittreedtermijn mogelijk is, dan voorziet de centrumregeling ook in de mogelijkheid om daarin te voorzien. Artikel 23 lid 4 van de centrumregeling verwijst daarnaar.

Tevens is het uitgangspunt van het bestuurlijke overleg van de RES NML om vast te houden aan de in de centrumregeling opgenomen regel dat uittreding niet mogelijk is voor 1 januari 2026. De reden daarvan is, dat de regeling niet voor 1 juli 2024 wordt getroffen. Wil de centrumregeling enige resultaten kunnen laten zien, dan is er een zeker commitment en aanloopperiode nodig. Eind oktober heeft de VNG een publicatie uitgegeven waarin staat dat de uitvoeringsmiddelen als structureel kunnen worden gezien en wordt in ieder geval zekerheid gegeven tot 2030.[2]

3.11 Evaluatiemogelijkheid

De gemeenteraad van Venlo wenst in de centrumregeling opgenomen te zien dat de regeling jaarlijks wordt geëvalueerd en zonodig vaker indien twee of meer deelnemers dit wensen.

In artikel 26 lid 2 van de centrumregeling is thans opgenomen dat de centrumregeling één keer in de twee jaar wordt geëvalueerd. Daarmee is er dus al een frequent terugkerende evaluatieverplichting in de regeling opgenomen. Een nog frequentere evaluatieplicht in de regeling opnemen wordt onwenselijk geacht, omdat de centrumregeling dan constant aan evaluatie onderhevig zal zijn. Dit komt de effectiviteit van de centrumregeling niet ten goede. Mocht het echter voorkomen dat een tussentijdse evaluatie gewenst is, dan staat niets eraan in de weg om vaker tot evaluatie te besluiten. Daarom wordt de evaluatieregeling niet nader aangescherpt.

3.12 Aansprakelijkheid

De gemeenteraden van Venlo en Weert wensen inzicht in de verdeling van de aansprakelijkheid tussen de centrumgemeente en de andere deelnemers. Ten aanzien van die vraag is het volgende relevant.

De RES NML is een centrumregeling. Dat betekent dat er geen nieuwe organisatie wordt opgericht, maar dat er mandaten worden verleend aan het college van B&W van Venlo (de centrumgemeente) om de in de centrumregeling opgenomen taken namens de deelnemers uit te voeren.

[2] Uitvoeringsmiddelen klimaat structureel inzetbaar | VNG

Concreet brengt dit dan ook met zich dat de deelnemers zelf verantwoordelijk – en dus aansprakelijk – blijven voor hetgeen in RES-NML verband geschiedt.

Het voorgaande is enkel anders voor het personeel dat door de centrumgemeente in dienst wordt genomen voor de uitvoering van de taken die bij de centrumgemeente zijn belegd. Voor deze medewerkers is en wordt de centrumgemeente verantwoordelijk en aansprakelijk. Voor de inzet van het personeel dat in dienst blijft van de deelnemers, blijven de deelnemers zelf verantwoordelijk en aansprakelijk.

Mocht de centrumregeling onverhoopt met een tekort worden geconfronteerd, dan geldt overigens dat alle deelnemers gehouden zijn om in de tekorten van de centrumregeling bij te dragen.[3]

Deze verplichte garantstelling vormt een duidelijk verschil ten opzichte van de huidige situatie. In de huidige situatie is de gemeente Venlo als centrumgemeente namelijk geheel verantwoordelijk en aansprakelijk voor alle taken die bij haar zijn belegd. Mocht er een tekort ontstaan, dan staat Venlo in beginsel ook geheel aan de lat om dit tekort te dekken. Juridisch bestaat in de huidige situatie geen verplichting voor de andere deelnemers om aan een eventueel tekort bij te dragen.

3.13 Relatie tot andere ontwikkelingen

Tot slot wenst de gemeenteraad van Venlo dat in de informatievoorziening door de RES NML nadrukkelijk andere ontwikkelingen, waaronder de Omgevingswet, het Ruimtelijk Arrangement en de Delta Rhine Corridor worden meegenomen. Ook wenst de raad van Venlo te borgen dat de RES NML niet door Zuid-Limburg wordt gebruikt om haar eigen doelstellingen te behalen.

Ten aanzien van de eerstgenoemde wens wordt meegegeven dat de gevraagde monitoring hoe dan ook zal plaatsvinden, zij het dat deze monitoring in eerste instantie in gemeentelijk verband dient plaats te vinden. De centrumregeling stelt namelijk niet zelf het beleid vast, maar het zijn de deelnemers en hun vertegenwoordigende organen die beslissingsbevoegd blijven. Zij dienen bij de vaststelling van het beleid dus alle relevante ontwikkelingen in de afweging te betrekken. Waar zaken en ontwikkelingen de doelstellingen van de RES NML raken (Nationaal Klimaatakkoord), zal daar in de voorbereiding van het beleid overigens duidelijk oog voor zijn.

Voor wat betreft de reikwijdte van de doelstellingen van de RES NML, wordt tot slot opgemerkt dat de centrumregeling enkel en alleen tot doel heeft om de deelnemers te faciliteren om de RES NML uit te voeren. Daarmee vallen de doelen van de RES Zuid-Limburg buiten de opgedragen taken. De centrumregeling kan daarmee niet door Zuid-Limburg worden gebruikt om haar eigen doelstellingen te behalen.

[3] Circulaire van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 8 juli 1999, kenmerk FO99/U5911.

Noord- en Midden Limburg
RES Regionale Energie Strategie

Memo

Aan	De beoogde deelnemers van de centrumregeling RES NML
Van	Kwartiermaker
Plaats/Datum	Venlo, 29 februari 2024
Betreft	**Toelichting centrumregeling RES NML**

Geacht bestuur,
Geachte colleges,

Hierbij treft u de toelichting aan bij het concept voor een centrumregeling voor de Regionale Energiestrategie Noord- en Midden-Limburg ("RES NML").

In deze toelichting zal achtereenvolgens stil worden gestaan bij de volgende onderwerpen:

1) Aard, inhoud en strekking van een centrumregeling;
2) Uitgangspunten van de centrumregeling;
3) Overlegstructuren van de centrumregeling;
4) Artikelsgewijze toelichting.

1. Aard, inhoud en strekking van een centrumregeling
Zoals ook volgt uit het Governance-document van de RES NML, hebben alle partners ermee ingestemd dat er een centrumregeling wordt uitgewerkt voor de RES NML.

Een centrumregeling is in wezen een overeenkomst waarbij de colleges van B&W, het college van GS en het dagelijks bestuur van het Waterschap afspreken dat zij op een bepaald beleidsterrein gaan samenwerken. Een centrumregeling is daarbij een lichte vorm van samenwerking op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR), omdat er geen nieuwe organisatie wordt opgericht en er geen bevoegdheden worden overgedragen.

Teruggebracht naar de basis, wordt in een centrumregeling dus enkel één gemeente ("de centrumgemeente") aangewezen die voor alle bestuursorganen de taken op het gebied van de energietransitie gaat uitvoeren. In ruil daarvoor verlenen alle aangesloten bestuursorganen aan het college van de centrumgemeente de vereiste mandaten en voldoen aan de centrumgemeente een gezamenlijk vastgestelde jaarlijkse vergoeding.

Belangrijk om te vermelden is, dat het aangaan van een centrumregeling er *niet* toe leidt dat de deelnemende bestuursorganen hun bevoegdheden kwijt zijn. Alle bestuursorganen blijven namelijk zelf bevoegd om het (energie)beleid vast te stellen en om besluiten te nemen. Ook blijven de deelnemers zelf beschikken over de financiën. Zij laten enkel de uitvoering van de energietransitie over aan de centrumgemeente. De enige verplichting die zij bij deelname hebben, is om de uitvoering van de energietransitie, onder de in de centrumregeling omschreven voorwaarden, bij de centrumgemeente te beleggen en om in de eigen jaarlijkse begroting de overeengekomen jaarlijkse bedragen te reserveren.

Verschillen met een "gewone" overeenkomst
Uit het voorgaande volgt dus dat een centrumregeling veel lijkt op een "gewone" overeenkomst. Wij merken op, dat er echter belangrijke verschillen zijn tussen een gewone overeenkomst en een centrumregeling.

Een centrumregeling bevat namelijk de waarborgen van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR). Dit brengt onder meer het volgende met zich:

- Instemmingsrecht Raden: voor het aangaan, wijzigen en beëindigen van de samenwerking is de voorafgaande instemming van de Raden, het algemeen bestuur van het Waterschap en Provinciale Staten van de Provincie Limburg nodig;
- Inlichtingen en verantwoording: de colleges, gedeputeerde staten van de Provincie en het dagelijks bestuur van het Waterschap zijn inlichtingen en verantwoording schuldig aan de Raden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur over hetgeen in de centrumregeling gebeurt;
- Kaderstellende bevoegdheden: de Raden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur kunnen daarnaast actief kaders blijven stellen voor de taken die in mandaat bij de centrumregeling worden belegd;
- Duurzame samenwerking: ook kunnen de afspraken niet eenzijdig worden gewijzigd. Voor een wijziging van de afspraken is een tweederde meerderheid nodig;
- Subsidies aanvragen: er kunnen in mandaat namens alle deelnemers subsidies worden aangevraagd, en;
- Evenredige verdeling financiële risico's: alle deelnemers lopen tot slot gelijkelijk de financiële risico's bij de uitvoering van de centrumregeling. De financiële afspraken blijven namelijk lopen via de eigen gemeente, het waterschap en de provincie.

De voornoemde waarborgen bevat een "gewone" overeenkomst niet. Nu vanuit de partners RES NML is aangegeven dat men voorstander is van een lichte vorm van samenwerking waarbij:
1 - de blijvende betrokkenheid van de raden, provinciale staten en het algemeen bestuur waar mogelijk moet worden gegarandeerd,
2 - de eigen bevoegdheid om het beleid en de kaders vast te stellen, waar mogelijk moet worden behouden,
3 - de mogelijkheid tot het gezamenlijk aanvragen en voorbereiden van subsidies moet worden gecreëerd, en;
4 - een evenredige verdeling van de financiële risico's moet worden gecreëerd, in plaats van continuering van de huidige situatie waarbij de gemeente Venlo alle financiële risico's loopt,

is ervoor gekozen om een concept van een centrumregeling nader uit te werken.

2. Uitgangspunten van de centrumregeling RES NML
Basistaken die iedereen afneemt
Het uitgangspunt van de centrumregeling RES NML is dat de regionale energiestrategie in Noord- en Midden-Limburg wordt uitgevoerd en dat de deelnemers daarin waar mogelijk worden gefaciliteerd.

Met het oog op die doelstelling is het de bedoeling dat de deelnemers aan de centrumregeling gezamenlijk het energiebeleid en de strategische koers en ambities van de regionale energiestrategie in de regio Noord- en Midden-Limburg gaan voorbereiden.

Zodra dit beleid door de deelnemers zelf is vastgesteld, zullen de gestelde doelen tevens gezamenlijk worden gemonitord.

Uitgangspunt van de centrumregeling is dus gezamenlijke voorbereiding en monitoring van het door de deelnemers zelf vastgestelde beleid. Als gezegd blijven de raden, het algemeen bestuur en provinciale staten het beleid dus uitdrukkelijk zelf vaststellen.

De voornoemde taken worden in de centrumregeling aangemerkt als "basistaken". Dat betekent dat alle deelnemers aan de centrumregeling deze bevoegdheden bij de centrumgemeente beleggen.

Plustaken bij twee of meer deelnemers
Zijn er onderwerpen binnen de regionale energiestrategie waarvan twee of meer deelnemers uitspreken dat ze die projectmatig verder willen uitwerken, dan vormt dat een plustaak (of Coalition of the Willing). Een voorbeeld van een plustaak is het onderwerp groen gas. Dat onderwerp wordt nu door een aantal deelnemers gezamenlijk opgepakt en uitgewerkt. Iedereen is vrij om al dan niet aan deze plustaak deel te nemen. Alleen degenen die aan de plustaak deelnemen, betalen voor de daarmee gepaard gaande kosten.

Voor elke plustaak wordt een aparte samenwerkingsovereenkomst opgesteld. De basisuitgangspunten van deze overeenkomst zijn:

- de deelnemers;
- de uitgangspunten voor de samenwerking;
- de doelstelling van de samenwerking;
- de organisatiestructuur van de samenwerking;
- de financiële kaders van de samenwerking, en;
- de looptijd van de samenwerking.

Het model van de samenwerkingsovereenkomst zal worden voorgelegd aan het portefeuillehoudersoverleg.

3. Overlegstructuren van de centrumregeling
De overlegstructuur van de centrumregeling bestaat uit:

a) Het portefeuillehoudersoverleg, bestaande uit de portefeuillehouders van de deelnemers;
b) Het agenda-overleg, bestaande uit twee leden van het portefeuillehoudersoverleg;
c) Het programmateam, in ieder geval bestaande uit de programmamanager en de voorzitters van de ontwikkelgroepen;
d) De ambtelijke regiegroep, bestaande uit de programmamanager, medewerkers van de deelnemers en een medewerker van de netbeheerder(s), en;
e) De ontwikkelgroepen, bestaande uit een voorzitter en terzake deskundige beleidsmedewerkers van de deelnemers.

Deze overlegstructuur sluit aan bij het Governance-document van de RES NML en in zoverre is daar in de centrumregeling ook aansluiting gezocht.

Op deze plek is van belang om op te merken dat géén van deze overlegstructuren bevoegdheden heeft om besluiten te nemen. Alle overlegstructuren zijn voorbereidend en gericht op het bereiken

van consensus over de regionale energiestrategie. Moeten er echter besluiten worden genomen, dan gebeurt dat door de colleges, raden, GS, PS, DB 'sof AB's zelf. Hét kenmerk van een centrumregeling is namelijk dat er geen aparte organisatie wordt opgericht. Van een bevoegdheidsoverdracht of het nemen van besluiten met externe werking kan en mag daarom geen sprake zijn.

Het voorgaande brengt ook met zich mee dat het portefeuillehoudersoverleg geen bevoegdheden heeft over de jaarlijkse begroting of jaarrekening. De begroting en jaarrekening van de RES NML maakt namelijk integraal onderdeel uit van de begroting en jaarrekening van de gemeente Venlo, als zijnde de centrumgemeente. Een instemmingsrecht kan het portefeuillehoudersoverleg daarom niet hebben. Om er echter wel voor te zorgen dat de begroting en jaarrekening van RES NML door alle portefeuillehouders wordt gedragen, is in de centrumregeling wel een adviesbevoegdheid opgenomen. Op die wijze wordt tevens volledige transparantie bewerkstelligd.

4. Artikelsgewijze toelichting
Hierna volgt een artikelsgewijze toelichting op de centrumregeling. Om herhalingen te voorkomen, wordt daarin ook verwezen naar het voorgaande.

Aanhef en considerans
Hieruit volgt dat er sprake is van een regeling van de colleges van B&W, het college van GS en het dagelijks bestuur van het Waterschap. Daarmee zijn enkel collegetaken bij de centrumregeling belegd. Het gaat dus niet om kader stellende of verordenende taken die bij de raden, het algemeen bestuur of provinciale staten liggen.

Artikel 1 Definities
In dit artikel zijn enkele termen gedefinieerd die vaker in de regeling terugkomen.

Artikel 2 Algemene bepalingen
De centrumregeling wordt ingeleid met een voor gemeenschappelijke regelingen gebruikelijk artikel, te weten dat er een centrumregeling is en waar die gevestigd is.

Artikel 3 Belang en doelstelling
Op grond van artikel 10 van de Wet gemeenschappelijke regelingen moet de regeling het belang vermelden ter behartiging waarvan zij is getroffen.
Aan die verplichting is in artikel 3 gehoor gegeven. Hieruit volgt dat de regeling is getroffen in het belang van de uitvoering van het Nationaal Klimaatakkoord.

Artikel 4 Taken en bevoegdheden
De taken en bevoegdheden van de centrumregeling vallen uiteen in zogenaamde basistaken die iedere deelnemer afneemt en plustaken, welke alleen worden afgenomen als een deelnemer daartoe ook besluit.

Basistaken
De basistaken van de regeling zijn opgesomd in artikel 4 lid 2. Hieruit volgt in hoofdzaak dat de deelnemers aan de centrumregeling gezamenlijk het energiebeleid en de strategische koers en ambities van de regionale energiestrategie in de regio Noord- en Midden-Limburg gaan voorbereiden. Zodra dit beleid door de deelnemers zelf is vastgesteld, zullen de gestelde doelen tevens gezamenlijk worden gemonitord.

Tevens kan er op die onderwerpen kennisdeling plaatsvinden en kunnen er subsidies worden aangevraagd, voorbereid en verantwoord. Denk daarbij aan specifieke landelijke, provinciale en ook Europese subsidies.

Uitgangspunt van de centrumregeling is dus gezamenlijke voorbereiding en monitoring. De raden, het algemeen bestuur en provinciale staten blijven het beleid namelijk wel zelf vaststellen. Die bevoegdheid houden ze dus zelf, waardoor zij zelf aan zet zijn en blijven voor de onderwerpen die gezamenlijk worden opgepakt.

Plustaken bij twee of meer deelnemers
Zijn er onderwerpen binnen de regionale energiestrategie waarvan twee of meer deelnemers uitspreken dat ze die projectmatig verder willen uitwerken, dan vormt dat een plustaak (of Coalition of the Willing). Een voorbeeld van een plustaak is het onderwerp groen gas. Dat onderwerp wordt nu door een aantal deelnemers gezamenlijk opgepakt en uitgewerkt. Iedereen is vrij om al dan niet aan deze plustaak deel te nemen. Alleen degenen die aan de plustaak deelnemen, betalen voor de daarmee gepaard gaande kosten.

Artikel 5 Mandaat, volmacht en machtiging voor uitvoering basistaken
Ter uitvoering van de basistaken wordt er door iedere deelnemer mandaat, volmacht en machtiging verleend aan het college van de centrumgemeente. Er is niet voor gekozen om de mandatering op te nemen in de tekst van de centrumregeling, omdat dan bij iedere wijziging van de te mandateren bevoegdheden een wijziging van de centrumregeling nodig is. Dat is een bewerkelijk en tijdsintensief proces. Om de vereiste flexibiliteit te behouden, is er daarom voor gekozen om een aparte mandaatregeling op te stellen, waar de centrumregeling naar verwijst. De mandaatregeling is opgenomen als **bijlage** bij deze toelichting.

Artikel 6 Samenwerkingsovereenkomst voor uitvoering basistaken
Voor elke plustaak wordt een aparte samenwerkingsovereenkomst opgesteld. De basisuitgangspunten van deze overeenkomst zijn:

- de deelnemers;
- de uitgangspunten voor de samenwerking;
- de doelstelling van de samenwerking;
- de organisatiestructuur van de samenwerking;
- de financiële kaders van de samenwerking, en;
- de looptijd van de samenwerking.

Artikel 7 Informatieverstrekking
In artikel 7 is vastgelegd dat het college van de centrumgemeente de deelnemers zowel uit eigen beweging als op hun verzoek van informatie moet voorzien. Controle en kaderstelling blijft zo mogelijk door de raden, PS en het algemeen bestuur van het waterschap.

Artikel 8 t/m 15 Regionale overlegstructuur
De overlegstructuur van de centrumregeling bestaat uit:

a) Het portefeuillehoudersoverleg, bestaande uit de portefeuillehouders van de deelnemers;
b) Het agenda-overleg, bestaande uit twee leden van het portefeuillehoudersoverleg;

c) Het programmateam, in ieder geval bestaande uit de programmamanager en de voorzitters van de ontwikkelgroepen;
d) De ambtelijke regiegroep, bestaande uit de programmamanager, medewerkers van de deelnemers en een medewerker van de netbeheerder(s), en;
e) De ontwikkelgroepen, bestaande uit een voorzitter en terzake deskundige beleidsmedewerkers van de deelnemers.

Deze overlegstructuur sluit aan bij het Governance-document van de RES NML en in zoverre is daar in de centrumregeling ook aansluiting gezocht.

Het besluitvormingsproces binnen RES NML, met daarin alle overlegstructuren is hieronder gevisualiseerd. Deze afbeelding is afkomstig van het Governance-document RES NML.

Artikel 9 en 10 Portefeuillehoudersoverleg
Artikel 9 en 10 bevatten de instelling en taken van het portefeuillehoudersoverleg.

Uit artikel 9 volgt dat de leden van het portefeuillehoudersoverleg worden aangewezen voor een periode van vier jaar en dat zij aftreden op de dag waarop zij ophouden portefeuillehouder te zijn. Het portefeuillehoudersoverleg kent voorts een voorzitter, alsmede een plaatsvervanger. Als werkafspraak wordt voorgesteld om de portefeuillehouder van Venlo in de eerste termijn als voorzitter aan te wijzen. De reden daarvoor is, dat Venlo de centrumgemeente is en de organisatie in de eerste termijn moet worden opgezet. Daarnaast is de gemeente Venlo zowel verantwoordelijk voor de begroting van de centrumregeling als voor het personeel (denk aan het programmateam, de voorzitter van de ontwikkelgroepen en de programmamanager).

Van belang is om op te merken dat het portefeuillehoudersoverleg geen bevoegdheden heeft om besluiten te nemen. Alle overlegstructuren zijn voorbereidend en gericht op het bereiken van consensus over de regionale energiestrategie. Moeten er echter besluiten worden genomen, dan gebeurt dat door de colleges, raden, GS, PS, DB 'sof AB's zelf. Hét kenmerk van een centrumregeling is namelijk dat er geen aparte organisatie wordt opgericht. Van een bevoegdheidsoverdracht of het nemen van besluiten met externe werking kan en mag daarom geen sprake zijn.

Om er echter wel voor te zorgen dat de doelstelling van de RES NML, het gezamenlijk voorbereiden en monitoren van de regionale energiestrategie behouden blijft, bespreekt het portefeuillehouders minimaal vier maal per jaar gezamenlijk de strategische koers. Het doel daarvan is dat alle deelnemers tot een gezamenlijk gedragen strategie en beleid voor de regio komen.

Uitgangspunt is overigens dat de vergaderingen van het portefeuillehoudersoverleg achter gesloten deuren plaatsvinden. Het portefeuillehoudersoverleg is namelijk geen formeel bestuursorgaan, waardoor de openbaarheid van de vergaderingen niet als uitgangspunt geldt.

Artikel 15 Programmamanager
In dit artikel zijn de taken van de programmamanager opgenomen.

Artikel 16 Jaarlijkse bijdragen voor uitvoering basistaken
In artikel 16 is de jaarlijkse bijdrage van de deelnemers opgenomen voor de uitvoering van de basistaken en het ter beschikking stellen van voldoende personele capaciteit.

In het bestuurlijk overleg is ervoor gekozen om in de centrumregeling zelf de vergoeding vast te leggen die gemeenten en provincie jaarlijks aan de centrumgemeente voldoen. De reden daarvan is, dat de rijksmiddelen (SPUKS) tot en met 2026 in ieder geval al verzekerd zijn. Daarnaast is het opnemen van een vaste vergoeding in dit geval praktisch, omdat de centrumregeling geen bestuur heeft dat beslissingsbevoegd is. Zou er geen vaste vergoeding in de regeling worden opgenomen, dan is de consequentie dat er ieder jaar opnieuw door iedere deelnemer akkoord moet worden gegeven op de jaarlijkse bijdrage voor de centrumregeling. Nu de regionale gelden voor de regionale energiestrategie tot en met 2026 al zijn veiliggesteld, is ervoor gekozen om in de centrumregeling vaste vergoedingen op te nemen.

Van belang is voorts, dat de gevraagde vergoeding slechts de kosten dekt zoals die door de centrumgemeente worden gemaakt in het kader van de diensten die zij in verband met de samenwerking aan de deelnemers verleent. In dat verband bevatten artikel 5 en 6 ook een verrekenbeding.

Artikel 17 en 18 Begroting, rekening en verantwoording
De begroting en jaarrekening van de RES NML maakt integraal onderdeel uit van de begroting en jaarrekening van de gemeente Venlo, als zijnde de centrumgemeente. De centrumregeling is namelijk geen aparte entiteit.

Nu de centrumregeling geen aparte entiteit is, hebben de deelnemers aan de centrumregeling officieel geen bevoegdheden of instemmingsrecht ten aanzien van de begroting en jaarrekening. Om er echter wel voor te zorgen dat de begroting en jaarrekening van RES NML door alle portefeuillehouders wordt gedragen, is in de centrumregeling wel een adviesbevoegdheid opgenomen. Op die wijze wordt volledige transparantie bewerkstelligd, maar wordt niet getornd aan het begrotingsrecht van de raad van de gemeente Venlo, als centrumgemeente.

Artikel 19 Geschillen
In artikel 19 is een geschillenregeling opgenomen. Artikel 28 van de Wet gemeenschappelijke regelingen is namelijk niet van toepassing.

Uitgangspunt van de geschillenregeling is dat een geschil minnelijk moet worden opgelost. Lukt dat niet, dan is de rechtbank Limburg bevoegd.

Artikel 20 Archivering
Op advies van de archivaris is de archiefbepaling gehanteerd, zoals deze wordt voorgeschreven in de door de provinciale archiefinspectie uitgegeven handreiking voor de inrichting van het archiefbeheer van samenwerkingsverbanden. De handreiking is te raadplegen via de volgende link: Handreiking-Inrichting-informatie-en-archiefbeheer-bij-samenwerkingsverbanden_versie-24-november-2021.pdf (provincialearchiefinspecties.nl)

Opgemerkt wordt dat alle gemeenschappelijke regelingen in de provincie Limburg nu voor wat betreft de archiefbepalingen zullen gaan aansluiten bij de tekstvoorstellen uit deze handreiking.

Artikel 21 Toetreding
In artikel 21 is de mogelijkheid tot toetreding aan de centrumregeling opgenomen. Nu het de bedoeling is dat zowel de provincie als het waterschap al zullen toetreden tot de regeling, is de mogelijkheid van toetreding beperkt tot andere gemeenten.

Artikel 22 Wijziging
Wijziging van de regeling is mogelijk bij besluit van tweederde van de deelnemers. Voor deze tweederde meerderheid is gekozen, zodat er voor wijziging wel een grote meerderheid nodig is, maar dat voorkomen wordt één deelnemer een wijziging kan blokkeren.

Artikel 23 Uittreding
De uittredingsbepaling van artikel 23 komt erop neer dat uittreding niet mogelijk is voor 1 januari 2026. De reden daarvan is, dat de rijksmiddelen (SPUKS) tot die periode al zijn veiliggesteld en de deelnemers zodoende geen financieel risico lopen. Vanaf 1 januari 2026 is het voor een deelnemer mogelijk om uit de regeling te treden. Bij een uittreding geldt in dat geval de procedure zoals die is omschreven in de leden 2 tot en met 6.

Nu een centrumregeling een lichte vorm van samenwerking betreft waarbij bovendien geen activa namens de deelnemers zullen worden aangeschaft, is gekozen voor een zo eenvoudig mogelijke uittredingsregeling. Concreet komt de uittredingsregeling erop neer dat de uittreder nog twee jaar de volledige jaarlijkse bijdrage is verschuldigd. De tweejaarstermijn gaat lopen vanaf 1 januari van het eerstvolgende kalenderjaar na de opzegging.

Wij merken op dat de hier voorgestelde uittredingsregeling afwijkt van de uittredingsregeling die nu wordt opgenomen in veel gemeenschappelijke regelingen in de provincie Limburg. De reden daarvan is, dat de voor de andere regelingen voorgestelde uittredingsregeling heel uitvoerig is en werkt met een uittredingsplan waarvoor deskundigen moeten worden benoemd. Nu een centrumregeling een lichte vorm van samenwerking betreft, waarbij bovendien geen activa namens de deelnemers zullen worden aangeschaft, is er voor een eenvoudige uittredingsregeling gekozen.

Artikel 24 Opheffing
Ook opheffing van de regeling kan niet plaatsvinden voor 1 januari 2026.
In lijn met de andere gemeenschappelijke regelingen in de provincie Limburg wordt hier voorgesteld dat opheffing van de regeling mogelijk is bij eensluidend besluit van alle deelnemers minus één. Voor deze formulering is gekozen, zodat enerzijds gewaarborgd wordt dat de centrum regeling kan blijven voortbestaan als er nog 2 (of meer) deelnemers overblijven. Anderzijds wordt er op deze wijze voor gewaakt dat één deelnemer een opheffing kan blokkeren. Met name voor een centrumregeling als de onderhavige biedt dit voorstel meer waarborgen. Bij 18 deelnemers is opheffing bij de 2/3e variant namelijk al mogelijk indien 12 deelnemers daartoe besluiten. Feit is echter dat een regeling met 6 deelnemers nog steeds bestaansrecht heeft. Om dergelijke ongewenste situaties te voorkomen, wordt thans de "minus één"-variant voorgesteld.

Ook is bij de opheffing van de regeling de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze voor de raden, het algemeen bestuur van het waterschap en provinciale staten van de provincie ingevoegd. Deze zienswijzemogelijkheid krijgen ook alle andere regelingen in de provincie Limburg.

Artikel 25 t/m 27 Slotbepalingen
In de slotbepalingen is opgenomen dat de regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Voor wat betreft de bekendmakingsregeling geldt dat die in lijn is gebracht met de Wet elektronische bekendmakingen.

Voor wat betreft de mogelijkheid van evaluatie van de regeling is opgenomen dat de regeling één keer per twee jaar zal worden geëvalueerd. De evaluatie vindt plaats zowel op de inhoud als de werking van de regeling. Op basis van de uitkomsten van de evaluatie kan een herijking van de ambities plaatsvinden.

gemeente roerdalen

Raadsvoorstel

Zaaknummer	Z23-036617
Onderwerp:	Raadsvoorstel centrumregeling RES
Datum:	12 september 2023
Indiener agendapunt:	College van Burgemeester en wethouders Roerdalen
Portefeuillehouder:	J.C.L. Westhelle-Aelen
Gevraagd besluit:	1. Kennis te nemen van de ontwerp centrumregeling RES NML; 2. Geen zienswijze in te dienen tegen het ontwerpbesluit tot het treffen van de centrumregeling RES NML.
Bijlage(n):	Bijlage 1: Concept raadsbesluit Bijlage 2: Ontwerpbesluit Centrumregeling RES NML Bijlage 3: Toelichting centrumregeling Bijlage 4: Governance Bijlage 5: Jaarplan

Toelichting bij het raadsvoorstel

1. Onderwerp

De toekomst van de samenwerking binnen de Regionale Energiestrategie Noord- en Midden-Limburg (RES NML).

2. Inleiding

Om de uitdagingen binnen de Regionale Energiestrategie Noord- en Midden Limburg (RES NML) de komende jaren het hoofd te kunnen bieden is een gelijkwaardige en continue samenwerking cruciaal. Structurele financiële middelen ondersteunen de toekomstbestendige RES NML samenwerking. Regionale samenwerking biedt kansen om menskracht en expertise te delen. Dit is vanwege de krappe arbeidsmarkt ook nodig. Ook kunnen we de RES-samenwerking benutten om verbinding te leggen met andere opgaven in een gebied. De urgentie op snelle maatregelen is groot. Toch werkt juist het investeren in een samenwerking uiteindelijk versnellend. Samenwerking tussen maatschappelijke organisaties, inwoners, energiecoöperaties, netbeheerders, bedrijfsleven en overheden: lokaal, regionaal en landelijk. Ieder vanuit zijn eigen rol. Samenwerken is belangrijker dan ooit.

Om de ambities van het klimaatakkoord te realiseren binnen de RES regio Noord- en Midden Limburg werken de vijftien gemeenten, provincie Limburg, Waterschap Limburg en Enexis intensief samen. De afgelopen periode gebeurde dit in een projectmatige vorm. In 2021 is de Regionale Energie Strategie (RES 1.0) vastgesteld. De gezamenlijke ambities en inhoudelijke uitgangspunten op het gebied van energiebesparing, warmtetransitie en duurzame opwek tot

2030 met een doorkijk naar 2050 zijn hierin helder verwoord. Het doel van de sterke samenwerking is de implementatie van het Klimaatakkoord versnellen, de maatschappelijke kosten verlagen en meer invloed te hebben op de uitvoering, door:

- Kennis opbouwen, bundelen en delen;
- Voldoende gekwalificeerd personeel (krapte arbeidsmarkt), continuïteit, efficiency;
- (gemeente)grensoverschrijdende onderwerpen gezamenlijk passend oplossen;
- Voor (regionaal opererende) stakeholders één regionale aanpak;
- Lagere kosten.

Centrumregeling en governance

Op 3 november 2022 is in het bestuurlijk overleg besloten dat alle deelnemers zich via colleges, DB Waterschap en GS konden uitspreken voor de voorkeusvariant van de samenwerking RES NML. Het ambtelijk advies was om de 'Centrumregeling' te kiezen. Op 14 maart 2023 stemde de laatste deelnemer in met de uitwerking van de voorkeursvariant. Zo hebben alle deelnemers ingestemd met de uitwerking van de centrumregeling (bijlage 2 en 3).

De regeling vormt de juridische basis voor de samenwerking en legt alle gemaakte afspraken vast. Bijgevoegd is het concept besluit van de centrumregeling RES NML inclusief een toelichting op de regeling. De centrumregeling valt onder de (Wet gemeenschappelijke regelingen) Wgr en gaat naar de raad voor zienswijze en vervolgens nogmaals voor toestemming, waarna het college definitief besluit over de regeling.

Het afgelopen jaar ging de kwartiermaker aan de slag met het opzetten van de governance (bijlage 4) van de RES NML. Hieronder valt de organisatiestructuur, PDCA cyclus, een nieuwe stijl van samenwerken etc. Deze onderdelen vormen de basis van de nieuwe RES NML en de onderliggende juridische regeling.

Jaarplan met basis en plustaken

In het jaarplan 2024 (bijlage 5) is opgenomen wat we komend jaar gaan doen. Het Jaarplan van 2024 geeft op hoofdlijnen de inhoudelijke werkzaamheden weer die de RES NML het komende jaar gaat oppakken, tevens geeft het een beeld van een aantal mogelijke plustaken. Het jaarplan dient als uitgangspunt voor de begroting 2024 en de meerjarenbegroting. Het jaarplan en de taken van de RES NML zijn ook in één overzicht te zien in het blokkenschema.

In het jaarplan zijn basis- en plustaken opgenomen. Basistaken zijn taken waar de RES-partners gezamenlijk aan werken. De basis hiervoor ligt in de RES 1.0 en het Klimaatakkoord. De regionale basis is erop gericht om gemeenten te ondersteunen en te ontzorgen op het gebied van voortgangsmonitoring, beleidsvoorbereiding en advies (in beginsel geen beleidsbepaling), kennisontwikkeling, bovenlokaal accountmanagement met strategische samenwerkingspartners, innovatiestimulering en prioritering opwekprojecten met een bovenlokaal effect.

Plustaken zijn uitvoeringstaken en -projecten waaraan in wisselende samenstellingen wordt gewerkt. Het aantal deelnemers kan per taak of project variëren (plustaken-principe). Het initiatief voor een uitvoeringstaak (of -project) kan zowel regionaal vanuit het RES-programma

komen of lokaal vanuit één of meer deelnemers. De bekostiging van deze taken geschiedt via de gemeenten die deelnemen in deze taak.

3. Beslispunten

De raad besluit:

1. Kennis te nemen van de ontwerp centrumregeling RES NML;
2. Geen zienswijze in te dienen tegen het ontwerpbesluit tot het treffen van de centrumregeling RES NML.

4. Argumenten

1.1 We delen kennis, capaciteit en ervaring
Samenwerken is nodig om de energietransitie in Roerdalen en de regio vorm te geven. We leren van elkaar en kunnen gezamenlijk kennis en ervaringen opbouwen. Als we dit als individuele gemeente zouden moeten doen, zou dat fors meer inzet vragen. Inzet die nauwelijks beschikbaar is op de arbeidsmarkt.

1.2 We zijn zelf de RES en dragen daarin verantwoordelijkheid
We maken als één van de vijftien gemeenten onderdeel uit van de RES NML. We hebben een gezamenlijke opgave, waar we samen verantwoordelijk voor zijn. Het verder bouwen aan de opgave op regionaal en lokale schaal kunnen we samen beter voor elkaar krijgen.

1.3 De centrumregeling biedt de meeste voordelen
Een centrumregeling is een lichte vorm van samenwerking op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen, omdat er geen nieuwe organisatie wordt opgericht en er geen bevoegdheden worden overgedragen. Teruggebracht naar de basis, wordt in een centrumregeling dus enkel één gemeente ("de centrumgemeente") aangewezen die voor alle bestuursorganen de taken op het gebied van de energietransitie gaat uitvoeren. In ruil daarvoor verlenen alle aangesloten bestuursorganen aan het college van de centrumgemeente de vereiste mandaten en voldoen aan de centrumgemeente een gezamenlijk vastgestelde jaarlijkse vergoeding.

5. Kanttekeningen

1.2 Kunnen we de middelen niet efficiënter inzetten?
We zijn onderdeel van de RES en voelen ook die verantwoordelijkheid. De gemeenten in de RES NML samen zorgen ervoor dat de doelstellingen worden gehaald. Het bod van 1.200 Gigawattuur bereiken we als regio samen, zonder dat Roerdalen tot op dit moment een zonneveld gerealiseerd heeft. Daar komt in de toekomst verandering in. We nemen samen verantwoordelijkheid, in de vorm en snelheid die bij de eigen gemeente past. Meedoen aan de RES vinden we dus belangrijk. Als we de taken van de RES NML in Roerdalen zelf uit zouden moeten voeren, zou dat sterk meer middelen en capaciteit vragen.

1.1 Verliezen we zeggenschap?
Gemeenten, provincies en waterschappen blijven dus zelfstandig bevoegd en zelfstandig verantwoordelijk. De centrumgemeente mag geen beslissingen nemen, ze mag alleen adviezen geven of besluiten voorbereiden. Het gaat dus alleen om de uitvoering; besluitvorming en begrotingsrecht blijft bij deelnemers. We leggen ons vast tot minimaal 1 januari 2026. Voor die tijd kunnen we niet uitstappen.

6. Financiën

In het governance document (bijlage 4) is de meerjarenbegroting opgenomen. Deze geeft weer wat de kosten zijn van het totale basispakket van de RES NML. De begroting is opgebouwd vanuit de inhoud, en vanuit daar wordt de bijdrage van de deelnemers berekend. De bekostiging is op basis van een bedrag per inwoner. Het bedrag per inwoner is € 2,60. De basistaken worden voor dit bedrag uitgevoerd. Voor de plustaken zal separaat een begroting worden opgesteld, aangezien dit afhankelijk is van het aantal deelnemers. We reserveren hier € 0,90 per inwoner voor. Daarmee begroten we € 3,50 per inwoner per jaar, wat neerkomt op € 72.457,- per jaar. We dekken deze bijdrage uit de bestaande duurzaamheidsbudgetten.

7. Communicatie

Er is op een aantal momenten in Roerdalen en de regio bijeenkomsten georganiseerd over de voortgang van de RES NML. Op 22 oktober 2022 heeft RES NML voorzitter Thijs Kuijpers een presentatie aan de raad gegeven, waarin ook dit onderwerp aan bod is gekomen. In november 2022 heeft het college besloten over de uitwerking centrumgemeente-regeling. Op 2 en 7 maart 2023 zijn twee webinars, specifiek voor volksvertegenwoordigers gehouden die over de doorontwikkeling van de RES gingen. Op 14 september aanstaande wordt nog een raadsbijeenkomst over voorliggend onderwerp georganiseerd in het stadhuis van Venlo. In de toekomst is het de ambitie om regionale raadswerkgroepen verder te betrekken en daar sessies voor te organiseren.

8. Planning en uitvoering

Het jaarplan 2024 wordt uitgevoerd en ieder jaar zal een nieuw jaarplan worden opgesteld. Het bod van 1.200 Gigawattuur wordt ook in de RES 2.0 die medio volgend jaar gereed zal komen geactualiseerd. Op dit moment wordt aan een monitoringstool (dashboard) gewerkt, waarin de stand van zaken van de te behalen opgave actueel kan worden ingezien. Dat biedt voor alle gemeenten extra inzicht in de stand van zaken in de RES NML en de gemeente zelf.

9. Privacy

Niet van toepassing.

10. (Wettelijk en/of beleidsmatig) kader

De RES doelstellingen zijn uitwerkingen van het nationale klimaatakkoord. Onze lokale doelstellingen zoals opgenomen in het Actieplan Duurzame Energie 2019-2022 sluiten op de RES doelen aan. Ook de nieuwe koersbepaling zullen we aan laten sluiten op de RES doelen.

11. Bijlagen

Bijlage 1: Concept raadsbesluit
Bijlage 3: Ontwerpbesluit Centrumregeling RES NML
Bijlage 3: Toelichting centrumregeling
Bijlage 4: Governance
Bijlage 5: Jaarplan

Sint Odiliënberg, 12-09-2023

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris, De burgemeester,

J.J.W.M. L'Ortije mr. M.D. de Boer-Beerta

g r i f f i e

OPLEGVEL RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering **:** 3 juli 2024

Agendapunt **:** **16**

Onderwerp **:** Begrotingswijziging 2024 van de MGR Sociaal Domein Limburg-Noord

Commissiebehandeling

Raadsadviescommissie **:** 17 juni 2024

Fracties afwezig bij commissiebehandeling: n.v.t.

Advies commissie:
1. Onderwerp rijp voor behandeling in gemeenteraad **Ja**

2. Wijze van agendering voor de raad **Bespreekstuk**

Inhoudelijk commissieadvies:
Blijkens het raadsvoorstel stelt het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad voor:

1. kennis te nemen van de begrotingswijziging 2024 van de MGR Sociaal Domein Limburg-Noord;
2. kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2025-2028 van de MGR Sociaal Domein Limburg-Noord;

De fracties van het CDA, Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PvdA-GroenLinks en Roerstreek Lokaal! adviseren geen eigen zienswijze in te dienen over het raadsvoorstel.

Bijzonderheden (indien van toepassing):
--

gemeente roerdalen

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Begrotingswijziging 2024 en ontwerpbegroting 2025-2028 Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) Sociaal Domein Limburg-Noord
Indiener agendapunt:	Raadspresidium
Portefeuillehouder:	L. Vestjens
Contactpersoon:	Monique Heijnens, griffier
Bijlage(n):	• Aanbiedingsbrief MGR Sociaal Domein Limburg-Noord, gedateerd 26 april 2024; • Begrotingswijziging 2024 MGR Sociaal Domein Limburg-Noord; • Ontwerpbegroting 2025-2028 MGR Sociaal Domein Limburg-Noord.
Bijlage(n) ter inzage:	n.v.t.

Inleiding, aanleiding en doelstelling

De gemeente Roerdalen participeert in de MGR Sociaal Domein Limburg-Noord.
Bij brief van 26 april 2024 heeft het Dagelijks Bestuur van de MGR Sociaal Domein Limburg-Noord de begrotingswijziging 2024 en ontwerpbegroting 2025-2028 voorgelegd aan de gemeenteraad.
Het Dagelijks Bestuur stelt u daarbij in de gelegenheid om een of meerdere zienswijze(n) ten aanzien van de voorliggende begrotingswijziging 2024 en ontwerpbegroting 2025-2028 in te dienen. U wordt verzocht om uiterlijk 19 juli 2024, aan het betreffende verzoek te voldoen, zodat het Algemeen Bestuur hierover kan besluiten.
Alvorens de gemeenteraad besluit om een of meerdere zienswijze(n) in te dienen, is het college van burgemeester en wethouders, bij brief van 29 april 2024, verzocht om een inhoudelijk advies uit te brengen over de voorliggende begrotingswijziging 2024 en ontwerpbegroting 2025-2028.

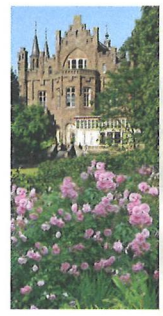

Bevoegdheid

De onderhavige bevoegd- en verantwoordelijkheid om zienswijze(n) in te dienen vloeit voort uit de artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) en het bepaalde in artikel 25 van de MGR Sociaal Domein Limburg-Noord.

Reden besluit

Het besluit geeft invulling aan de wettelijke bevoegdheid om als gemeenteraad, ten aanzien van de voorliggende begrotingswijziging 2024 en de ontwerpbegroting 2025-2028 aan het Algemeen Bestuur van de GR al dan niet zienswijzen kenbaar te maken.

Gevraagd besluit

1. Kennis te nemen van de begrotingswijziging 2024 van de MGR Sociaal Domein Limburg-Noord.
2. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2025-2028 van de MGR Sociaal Domein Limburg-Noord.

Het concept besluit zal mogelijk nog worden gecompleteerd met een of meerdere zienswijze(n), zo het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad daartoe adviseert.

Risico's

Indien u geen opmerkingen over de voorliggende begrotingswijziging 2024 en ontwerpbegroting 2025-2028 heeft en het college van burgemeester en wethouders geen aanleiding ziet te adviseren een of meerdere zienswijze(n) kenbaar te maken, kunt u volstaan met kennis hiervan te nemen. Mocht u het daarentegen niet eens zijn met het bij de raadsbehandeling voorliggende concept besluit, dan kunt u middels het indienen van een amendement voorstellen het voorliggende concept besluit te wijzigen.

Toelichting

De MGR Sociaal Domein Limburg-Noord is een van de gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente Roerdalen deelneemt.
Voor wat betreft de begrotingswijziging 2024 en de ontwerpbegroting 2025-2028 is in artikel 25 van de MGR Sociaal Domein Limburg-Noord geregeld dat de wettelijke bepalingen van toepassing zijn, hetgeen impliceert dat het Dagelijks Bestuur deze bescheiden, voordat zij aan het Algemeen Bestuur worden aangeboden, toezendt aan de raden van de deelnemende gemeenten om eventuele zienswijze(n) kenbaar te maken.
De gemeenteraad wordt hierbij verzocht om uiterlijk 19 juli 2024 eventuele zienswijze(n) kenbaar te maken.
Het college van burgemeester en wethouders is bij brief van 29 april 2024 verzocht om een advies uit te brengen over de voorliggende begrotingswijziging 2024 en de ontwerpbegroting 2025 -2028.
Er wordt van uitgegaan dat het college in ieder geval vóór de raadsbehandeling een advies aan de raad zal afgegeven.

Middelen

Het onderhavige voorstel, in het kader van de zienswijzeprocedure, heeft als zodanig geen begrotingstechnische invloed. Het besluit van het Algemeen Bestuur van de MGR Sociaal Domein Limburg-Noord over de voorliggende begrotingswijziging 2024 en de ontwerpbegroting 2025-2028 kan dat daarentegen wel hebben. Uiteraard is dat afhankelijk van het door het Algemeen Bestuur te nemen besluit.

Planning en uitvoering

n.v.t.

Evaluatie

n.v.t.

Communicatie en participatie

n.v.t.

St. Odiliënberg, 29 april 2024

Raadspresidium gemeente Roerdalen,

De griffier,

mr. M. Heijnens-Coenjaerts

De burgemeester,

mr. M.D. de Boer-Beerta

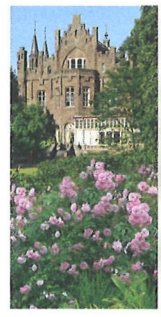

Raadsbesluit Jaar 2024/07/03/16

Onderwerp: Begrotingswijziging 2024 en ontwerpbegroting 2025-2028 Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) Sociaal Domein Limburg-Noord

De raad van de gemeente Roerdalen heeft;

gezien het voorstel van het raadspresidium van 29 april 2024,

gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen,

gelet op artikel 25 van Modulaire gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Limburg-Noord,

gelet op het advies van het college van burgemeester en wethouders van 28 mei 2024,

het volgende besluit genomen:

Besluit:

1. kennis te nemen van de begrotingswijziging 2024 van de MGR Sociaal Domein Limburg-Noord;
2. kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2025-2028 van de MGR Sociaal Domein Limburg-Noord;

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 3-7-2024.

De gemeenteraad van Roerdalen,

De griffier, De voorzitter,

mr. M. Heijnens-Coenjaerts mr. M.D. de Boer-Beerta

Sociaal Domein
LIMBURG - NOORD

Datum: 25 april 2024

Onderwerp: Aanbieding jaarstukken Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein Limburg-Noord aan gemeenteraden

Beste leden van de raad,

Het Dagelijks Bestuur van de Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein Limburg-Noord (MGR) biedt u met veel genoegen de verantwoording over het jaar 2023, de ontwerpbegroting 2025-2028 en de begrotingswijziging 2024 aan.

Voor de ontwerpbegroting 2025 en de begrotingswijziging 2024 geldt dat de gemeenschappelijke regeling van de MGR in artikel 25 bepaalt dat de begrotingsprocedure wordt ingericht conform de wettelijke regels in de Wet gemeenschappelijke regelingen. Dat betekent dat het te doorlopen proces bij het vaststellen van de begroting en begrotingswijziging als volgt verloopt.
Eerst stemt het Dagelijks Bestuur (DB) in met de ontwerpbegroting en de begrotingswijziging. De ontwerpbegroting en begrotingswijziging wordt hierop door het DB toegezonden aan de gemeenteraden voor zienswijzen. De gemeenteraden hebben 12 weken de tijd om bij het DB hun zienswijze over de ontwerpbegroting en begrotingswijziging kenbaar te maken.
Het DB biedt de ontwerpbegroting inclusief zienswijzen aan bij het AB (artikel 35 lid 1 Wgr).
Het AB stelt de ontwerpbegroting tenslotte vast, waarna het DB er zorg voor draagt dat de vastgestelde begroting vóór 15 september wordt toegezonden aan Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg.
Dit houdt concreet in dat u tot en met uiterlijk 19 juli 2024 uw zienswijze over de begrotingswijziging 2024 en de ontwerpbegroting 2025 kenbaar kunt maken bij het DB van de MGR.

Modulaire gemeenschappelijke regeling
sociaal domein Limburg-Noord
Keizersveld 91B, 5803 AP Venray

088 - 678 15 19
secretariaat@sdln.nl
www.sociaaldomein-limburgnoord.nl

KvK 62226967
IBAN NL24BNGH0285165372
BIC BNGHNL2G

Volgens onze gemeenschappelijke regeling biedt het DB de volgende stukken aan:

- **De jaarverantwoording 2023**

  De verantwoording over het afgelopen jaar samen met de controleverklaring en het verslag van bevindingen, en wordt jaarlijks ter vaststelling aan het AB aangeboden, onder gelijktijdige toezending aan de raden van de gemeenten. Het AB stelt de jaarrekening vast vóór 1 juli, volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.

  In het jaar 2023 is er zowel voor de uitvoeringskosten van de MGR als voor de regionale begroting Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang, Bemoeizorg en Preventie OGGZ (BW MO B&P) een positief resultaat te melden van respectievelijk €443.000 en € 33.996.000.

  Deze bedragen worden uitbetaald aan de gemeenten. Op het saldo van de regionale begroting BW MO B&P zijn gedurende 2023 reeds voorschotten uitbetaald. Het restant (€ 8.622.000) wordt na verstrekking van de accountantsverklaring door de accountant aan de gemeenten uitbetaald.

- **De begrotingswijziging 2024**

  In 2023 en 2024 zijn een aantal ontwikkelingen geweest die effect hebben op de begroting van 2024 waarvan de initiële begroting in 2023 is vastgesteld. Deze ontwikkeling zijn grotendeels als volgt samen te vatten:

  1. CAO ontwikkelingen en reguliere kostenontwikkelingen
  2. Het opnemen in de begroting van extra werkzaamheden voor het afronden van een aantal in 2023 opgestarte activiteiten. Deze activiteiten betreffen de evaluaties van de raamovereenkomsten, de aanpassing van de GR, de extra inzet inzake de continuïteitsproblematiek bij een zorgaanbieder en de versterking van de inrichting van de bijzondere toegang segment 1. Voor de afronding van deze activiteiten heeft de MGR in 2023 een bestemmingsreserve gevormd.
  3. Aanpassing van de regionale begroting BW MO B&P aan hand van de meest recente beschikbare informatie

  Concreet betekent dit dat de uitvoeringskosten toenemen met € 474.000. Hiervan wordt € 275.000 gedekt door de bestemmingsreserve. Daarnaast worden in 2024 voor het eerst rentebaten begroot. Hierdoor nemen bijdragen van de gemeente per saldo licht af. De begroting

van BW MO B&P neemt toe met € 3.501.000 (waarvan € 1.848.000 wordt uitgebaatld aan de gemeenten.

- **De ontwerpbegroting 2025-2028**

  In de ontwerpbegroting 2025-2028 is uitgegaan van gelijkblijvende afspraken tussen de gemeenten en de MGR. De afspraken met Midden-Limburg over segment 1 lopen tot en met 31 december 2024. Hoe het vervolg in 2025 zal zijn, zal gedurende 2024 duidelijk worden. In de ontwerpbegroting 2025 – 2028 is uitgegaan van voortzetting van deze afspraken na 2024.

  De ontwerpbegroting 2025-2028 is een voortzetting van de begrotingswijziging 2024. Ten opzichte van deze begrotingswijziging worden op dit moment geen grote aanpassingen verwacht. Van belang is om de begrotingswijziging 2024 en de ontwerpbegroting 2025-2028 in samenhang te bekijken.

  In de ontwerpbegroting 2025 – 2028 zijn wel een groot aantal risico's benoemd die MGR op dit moment voorziet. De belangrijkste risico's die wij onderkennen zijn:

  - Hogere kosten voor gemeenten bij verlening van bestaande contracten of bij nieuwe contracteringen
  - Onvoldoende indexatie 2024 van de tarieven voor zorgaanbieders
  - Tekort aan opvangcapaciteit bij beschermd wonen en maatschappelijke opvang
  - Financiële problemen bij cruciale zorgaanbieders

U kunt uw zienswijze richten aan de MGR: info@sdln.nl.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende informatie te hebben gegeven.

Met vriendelijke groet,

Martin Leenders
Voorzitter

Janny Kuijpers
Secretaris-directeur

Sociaal Domein
LIMBURG - NOORD

BEGROTING

2025 - 2028

incl. gewijzigde begroting 2024

VOORWOORD

Hierbij bieden we u de begroting 2025 - 2028 en de gewijzigde begroting 2024 aan van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling sociaal domein Limburg-Noord (MGR).

Waar de MGR tot nu toe de programmabegroting over de aankomende vier jaren en de gewijzigde begroting van het lopende jaar altijd apart gepresenteerd heeft, is vanaf dit jaar gekozen om de begroting 2025-2028 en de gewijzigde begroting 2024 in één boekwerk op te nemen.

Wij zien het als onderdeel van onze opdracht om een begroting voor te leggen waarin de activiteiten en de plannen van de MGR zijn opgenomen. De begroting geeft u, naast inspraak door middel van een zienswijze, inzicht in wat de MGR uitvoert ten behoeve van de deelnemende gemeenten en de baten en lasten die hiermee gemoeid zijn.

Venray, april 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding **4**
- 1.1. Modulaire Gemeenschappelijke Regeling sociaal domein Limburg-Noord **4**
- 1.2. Begrotingsuitgangspunten **5**
- 1.2. Inleiding op de begroting 2025-2028 en de gewijzigde begroting 2024 **6**

2. Samenstelling bestuur **7**

3. Programmabegroting **8**
- 3.1. Uitvoeringsplan en algemene ontwikkelingen **8**
- 3.2. Module 1 **11**
- 3.3. Module 2 **13**
- 3.4. Kassiersfunctie MGR **15**

4. Paragrafen **16**
- 4.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing **16**
- 4.2. Financiering **20**
- 4.3. Bedrijfsvoering **21**

5. Financiele begroting 2025-2028 en gewijzigde begroting 2024 **24**
- 5.1. Recapitulatie overzicht van baten en lasten - Uitvoeringslasten **25**
- 5.2. Recapitulatie van baten en lasten - Programma BW MO B&P **30**
- 5.3. Meerjarige balans **32**

6. Bijlagen **33**
- 6.1. Specificatie gemeentelijke bijdrage uitvoeringskosten 2024 en 2025-2028 **33**
- 6.2. Verdeling saldo regionale begroting BW MO B&P **34**
- 6.3. Incidentele baten en lasten **34**
- 6.4. Overzicht taakvelden **35**

1. Inleiding

1.1. Modulaire Gemeenschappelijke Regeling sociaal domein Limburg-Noord

Binnen de regio Noord- en Midden-Limburg hebben 14 gemeenten (Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas. Leudal, Maasgouw, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray en Weert) de samenwerking op een aantal terreinen binnen het sociaal domein geformaliseerd in een Modulaire Gemeenschappelijke Regeling voor het sociaal domein.

Binnen de MGR wordt op een aantal terreinen samengewerkt in een tweetal samenwerkingsmodules. De samenwerkingsmodules betreffen:

Module 1: initiële inkoop, contractering, contractbeheer, contractmanagement en datamanagement in het sociaal domein

Module 2: uitvoering geven aan de regionale samenwerking beschermd wonen, maatschappelijke opvang, bemoeizorg en preventie (hierna: BW MO B&P) door naast de taken uit module 1 tevens beleidscoördinatie, toegangscoördinatie en het financieel beheer van de regionale begroting BW MO B&P uit te voeren. Naast de uitvoeringskosten voor deze module heeft de MGR ook de regionale begroting BW MO B&P in haar begroting opgenomen.

De MGR voert voorts de kassiersfunctie uit voor jeugdzorg segment 1, crisiszorg en voor een aantal regionale jeugdzorg taken. In onderstaand schema kunt u aflezen welke gemeenten per onderdeel deelnemen.

Deelnemende gemeente	Samenwerkingsmodules		Kassiersfunctie MGR		
	Module 1	Module 2	Jeugdzorg Segment 1	Regionale jeugdzorg producten	Crisiszorg
Beesel	v	v	v	v	v
Bergen	v	v	v	v	v
Echt-Susteren		v	v		v
Gennep	v	v	v	v	v
Horst aan de Maas	v	v	v	v	v
Leudal		v	v		v
Maasgouw		v	v		v
Nederweert		v	v		v
Peel en Maas	v	v	v	v	v
Roerdalen		v	v		v
Roermond		v	v		v
Venlo	v	v	v	v	v
Venray	v	v	v	v	v
Weert		v	v		v

1.2. Begrotingsuitgangspunten

Bij het opstellen van deze begroting is met de onderstaande uitgangspunten rekening gehouden:

Gevoerd beleid
De MGR voert een solide financieel beleid, waarbij we grote schommelingen voorkomen. Voorspelbaarheid, bestendigheid en orde op zaken voeren de boventoon.

Loonindex
Bij de berekening van de loonkosten 2024 is rekening gehouden met de in 2024 geldende maximale schaalsalarissen per medewerker. In de begroting 2025 is rekening gehouden met een loonindex van ca. 4,5% ten opzichte van 2024.

Meerjarenraming
De meerjarenraming 2025 – 2028 is gebaseerd op een stabiele organisatie waarbij structurele kosten gedekt worden uit de (structurele) bijdragen vanuit de deelnemende gemeenten. In de meerjarenbegroting wordt niet geanticipeerd op ontwikkelingen waarvan de besluitvorming nog niet is afgerond. Hierbij wordt uitgegaan van constante prijzen. Daarbij wordt er naar gestreefd dat een deel van het budget van de MGR flexibel inzetbaar is zodat kan worden ingespeeld op vragen van gemeenten aan de MGR. Voor onvoorziene uitgaven bevat de begroting structureel een bedrag van € 50.000. De beslissingsbevoegdheid over het inzetten van deze middelen ligt bij het algemeen bestuur.

Indeling begroting
In de begroting van de MGR wordt onderscheid gemaakt tussen de baten en lasten gepaard gaande met de uitvoering van module 1 (Opdrachtgeven in het sociaal domein) en module 2 (regionale taken BW MO B&P) voor de deelnemende gemeenten enerzijds en de regionale begroting BW MO B&P anderzijds.

Netto begroting
De MGR is door de belastingdienst aangewezen als btw-ondernemer. Dit betekent dat de gemeenten omzetbelasting verschuldigd zijn aan de MGR over de aan de MGR te betalen deelnemersbijdrage. Deze omzetbelasting kunnen de gemeenten declareren bij de btw- compensatiefonds. De MGR doet ieder kwartaal aangifte omzetbelasting. Daarbij draagt zij btw af over de inkomsten (voornamelijk deelnemers-bijdragen) en brengt zij de door haar betaalde omzetbelasting in vooraftrek. Dit maakt dat alle in deze begroting opgenomen bedragen exclusief omzetbelasting zijn.

Lastenverdeling
De verdeling van de uitvoeringslasten van de begroting 2025 van module 1 van de MGR gebeurt op basis van het inwoneraantal per 1 januari 2024. Dit is met ingang van 2024 eveneens toegepast op de lasten uit de gewijzigde begroting 2024, waardoor een éénduidige verdeling van de lasten van module 1 wordt gerealiseerd. De verdeling van de lasten van module 2 geschiedt op basis van een combinatie van inwoneraantal en lokale lasten. Deze verdeelsleutel wordt toegepast vanaf 2022 en zal mogelijkerwijs in 2024 worden herzien. Een eventuele herziening zal worden doorgevoerd in de gewijzigde begroting 2025, die in het voorjaar van 2025 zal worden opgesteld.

1.3. Inleiding op de begroting 2025-2028 en de gewijzigde begroting 2024

De begroting van de MGR bevat een beeld van de plannen en verwachte ontwikkelingen in het algemeen en per module. Daarnaast wordt ingezoomd op de onderdelen waarvoor de MGR de kassiersfunctie ten behoeve van de gemeenten verricht. In de programmabegroting wordt per module een aantal onderwerpen toegelicht.

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten (verdeeld in uitvoering modules en regionale begroting BW MO B&P) op hoofdlijnen opgenomen. Deze worden nader toegelicht in hoofdstuk 5.

bedragen in € 1.000	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting 2025 - 2028
Lasten				
Uitvoering module 1	1.569	1.939	2.310	2.151
Uitvoering module 2	836	963	1.066	1.017
Totaal uitvoeringskosten	2.405	2.902	3.376	3.168
Regionale begroting BW MO B&P	60.735	56.029	59.530	59.708
Totaal lasten	**63.140**	**58.931**	**62.906**	**62.876**
Baten				
Uitvoering module 1	1.947	1.939	2.061	2.151
Uitvoering module 2	1.115	963	1.040	1.017
Totaal uitvoeringskosten	3.063	2.902	3.101	3.168
Regionale begroting BW MO B&P	60.735	56.029	59.530	59.708
Totaal baten	**63.798**	**58.931**	**62.631**	**62.876**
Saldo baten en lasten voor mutatie reserves	**658**	**0**	**-275**	**0**
Mutatie reserves module 1	-208	0	249	0
Mutatie reserves module 2	-7	0	26	0
Saldo baten en lasten na mutatie reserves	**443**	**0**	**0**	**0**
Gemeentelijke bijdrage				
Uitvoering module 1	1.741	1.835	1.887	1.967
Uitvoering module 2	832	963	898	875
Totaal	**2.573**	**2.797**	**2.785**	**2.841**

Uit bovenstaande tabel en zoals verder wordt toegelicht in hoofdstuk 5 blijkt dat de uitvoeringslasten voor beide modules in de gewijzigde begroting 2024 zijn gestegen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2024. Echter door o.a. de inzet van de, ten laste van het boekjaar 2023 gevormde bestemmingsreserves en de gewijzigde verwachting ten aanzien van de rentebaten in 2024, leidt dit in 2024 tot een **beperkte verlaging van de deelnemersbijdragen van de gemeenten (€ 12.000)**.

In hoofdstuk 3 wordt een toelichting gegeven op de programmabegroting voor wat betreft de activiteiten van de MGR over de begrotingsperiode. In hoofdstuk 4 zijn een aantal (verplichte) paragrafen opgenomen met betrekking tot de beheersmatige aspecten van de organisatie. Tot slot is in hoofdstuk 5 de financiële begroting 2025 -2028 en de gewijzigde begroting 2024 opgenomen.

2. Samenstelling bestuur

De MGR kent een algemeen bestuur (AB) en een dagelijks bestuur (DB). In het algemeen bestuur heeft van elke gemeente een wethouder zitting. Het dagelijks bestuur en de voorzitter worden uit het algemeen bestuur gekozen. De samenstelling van het bestuur op 1 april 2024 is opgenomen in onderstaand schema.

Gemeente	AB-lid	DB-lid
Beesel	Linda Nijssen	v
Bergen	Claudia Ponjee	
Echt-Susteren	Geert Frische	
Gennep	Frank Pubben	
Horst aan de Maas	Roy Bouten	
Leudal	Huub van Helden	
Maasgouw	Math Wilms	
Nederweert	Carla Dieteren	
Peel en Maas	Tijs van Lierop	
Roerdalen	Loes Vestjens	v
Roermond	Marianne Smitsmans	
Venlo	Frans Schatorjé	v
Venray	Martin Leenders	v
Weert	Michèlle Ferrière	v

Wethouder Martin Leenders van de gemeente Venray is de voorzitter van de MGR.
Vanaf 1 januari 2024 is Janny Kuijpers secretaris-directeur van de MGR.

3. Programmabegroting

3.1. Uitvoeringsplan en algemene ontwikkelingen

Uitvoeringsplan
Het uitvoeringsplan 2023- 2025 bestaat uit vier ontwikkellijnen.

Ontwikkellijn 1: uitbouwen van vertrouwen in de MGR

In 2024 en 2025 zal verder geïnvesteerd worden in de relatie met de gemeenten. Onze expertise zal daar ingebracht worden waar het toegevoegde waarde heeft. Dit zal zowel op aanvraag als proactief gebeuren. Doel is een volwaardig en deskundig gesprekspartner van de gemeenten te worden. Het samenwerken met - en aan de voorkant meenemen van de accounthouders zal ook verdere aandacht krijgen. Om deze partner te kunnen zijn zal de MGR o.a. haar opleidingsplan verder uitwerken. De positie van de Midden-Limburgse gemeenten binnen de MGR wordt de komende jaren meegenomen binnen de inhoudelijke aanpassingen van de gemeenschappelijke regeling met beoogde ingangsdatum 1 januari 2026.

Ontwikkellijn 2: organisatie/ functioneren van de MGR in relatie tot de governance in de regio

In 2024 met een uitloop naar 2025 zullen er voorstellen volgen die de governance in de regio versterken. Deze aanpassingen zullen in de aanscherping van de gemeenschappelijke regeling worden meegenomen.

Ontwikkellijn 3: eenduidige samenwerking tussen de gemeenten en de MGR

In deze lijn staat de rol van de accounthouders centraal. Accounthouders van alle gemeenten zijn in positie. Zij zijn het eerste aanspreekpunt van de MGR richting gemeenten en andersom. De samenwerking wordt verder versterkt door niet alleen elke vergadering van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur met de accounthouders voor te bereiden, maar ook de agenda gezamenlijk binnen een agendacommissie voor te bereiden en vast te stellen.

Ontwikkellijn 4: Effectief datagebruik

Het datagebruik wordt steeds intensiever. Verdiepingen op de beschikbare data worden steeds vaker gevraagd. Dit zal in 2024 of 2025 de vraag actueel maken of de huidige vorm binnen de BI- tool toekomstbestendig is.

Uitvoeringsplan 2026 - 2028

In 2025 zal een proces gaan lopen om te komen tot een uitvoeringsplan 2026 - 2028.

Juridische aangelegenheden
Een belangrijke ontwikkeling voor de begrotingsperiode 2025-2028 is de inhoudelijke doorontwikkeling van de gemeenschappelijke regeling en de finetuning van de governance. Er is een stevig fundament voor de MGR gelegd waarbij veel zaken goed zijn geregeld, maar waarbij na acht jaar regionale samenwerking ook zaken aan het licht komen die beter kunnen én moeten. Een voorbeeld hiervan is de vertaling van de bestuurlijke opdracht naar de ambtelijke organisatie in de vorm van een actuele en heldere overleg- en besluitvormingsstructuur. Ook landelijke ontwikkelingen op het gebied van samenleving (o.a. arbeidsmarkt, demografische samenstelling van de bevolking, zorgvraag) en (toekomstige) landelijke regelgeving zoals de Hervormingsagenda Jeugd zijn van invloed op de MGR.

De beoogde inwerkingtreding van de geactualiseerde gemeenschappelijke regeling is 1 januari 2026. Tenslotte verwacht de MGR momenteel, voor zover met de huidige informatie daarover een inschatting is te maken, geen lopende juridische procedures.

Rechtmatig handelen zorgaanbieders
In 2023 is het controleplan voor rechtmatig handelen zorgaanbieders vastgesteld en is de samenwerking met de toezichthouders in de regio is geïntensiveerd. Vanaf dat moment verlopen de rechtmatigheidsonderzoeken bij zorgaanbieders volgens het controleplan. Ook wordt verwacht dat er een aantal detailcontroles zal worden uitgevoerd. Verder zal er vaker gebruik gemaakt gaan worden van audits die steekproefsgewijs worden uitgezet bij een groep van aanbieders om te toetsen of de aanbieders aan de contractvoorwaarden, de rechtmatigheids- en kwaliteitseisen voldoen.

Toezicht Jeugdhulp en Wmo
Begin 2024 heeft de MGR de opdracht gekregen te gaan onderzoeken of de toezichthouders Wmo en jeugdhulp bij de MGR kunnen aansluiten voor zowel de Noord- als Midden-Limburgse gemeenten vanaf 2025. Op dit moment werkt de MGR al intensief samen met de toezichthouders. Het gaat hierbij om het uitvoeren van het kwaliteitstoezicht op de Wmo en om het rechtmatigheidstoezicht op de Wmo en jeugdhulp. Indien de toezichthouders aansluiten bij de MGR in 2025 zal dat verwerkt worden in de begrotingswijziging 2025.

Nieuwe contractering
In het voorjaar van 2024 worden de evaluaties van de verschillende zorgcontracten afgerond. Deze evaluaties worden afgesloten met een advies van de MGR aan het bestuur over het wel of niet verlengen van de contracten per 1 januari 2026. De kosten voor nieuwe contracteringen zijn niet in de begroting meegenomen; deze zullen separaat worden geoffreerd.

Huisvesting
In 2025 zal gekeken moeten worden naar de huisvesting. Per 1 januari 2026 loopt de huidige huurovereenkomst af. Twee zaken zijn van belang om hierbij in ogenschouw te nemen. Ten eerste de positie van de Midden-Limburgse gemeenten: indien de samenwerking met deze gemeenten intensiever zou worden, is het mogelijk wenselijk op een meer strategische plek in de regio kantoor te houden. Daarnaast moet ook gekeken worden naar de personeelsomvang van de MGR per 2025 en verder, en of in dat licht het huidige kantoor voldoet.

Positie Midden-Limburg
In de begroting 2025 - 2028 wordt er van uit gegaan dat de Midden-Limburgse gemeenten in ieder geval aangesloten blijven bij jeugdhulp segment 1 en integrale crisishulp jeugd tot 1 januari 2026. Op het moment van schrijven heeft de MGR hier nog geen uitsluitsel over gekregen.

Verwerking zienswijzen kaderbrief 2025
In november 2023 hebben de gemeenteraden kennis genomen van de kaderbrief 2025. Enkele gemeenteraden hebben hier een zienswijze op gegeven. In het algemeen bestuur is afgesproken dat de terugkoppeling van de zienswijzen op de kaderbrief in deze begroting wordt meegenomen. Opmerkingen die uit de zienswijzen van de gemeenteraden zijn opgehaald:

1. **Opmerking:** het bestuur van de MGR wordt verzocht om zoveel mogelijk prioriteit te geven aan het volledig in beeld brengen van de risico's waarmee de MGR geconfronteerd wordt en de raden hierover zo vroeg mogelijk in het proces te informeren.
   Reactie: de MGR stelt voor om dit mee te nemen in de begrotingswijziging 2024 en de begroting 2025-2028 door middel van het uitgebreid ingaan op deze risico's en de mogelijke gevolgen in de risicoparagraaf. Dit wordt verder uitgewerkt in paragraaf 4.1.

2. **Opmerking:** het bestuur van de MGR wordt verzocht om de raden tijdig te informeren over de uitkomsten van de evaluatie van de raamovereenkomsten op het gebied van de Jeugdwet, de Wmo, beschermd wonen, maatschappelijke opvang en bemoeizorg & preventie.
   Reactie: het is aan het algemeen bestuur om te bepalen op welke wijze de gemeenteraden geïnformeerd worden over de uitkomsten van de evaluaties van de raamovereenkomsten. Een mo-

gelijke wijze van informeren zou kunnen geschieden via een raadsinformatiebrief. In april 2024 zullen het merendeel van de uitkomsten binnen het algemeen bestuur besproken worden.

3. **Opmerking:** voorgesteld wordt om de structurele kosten voor extra administratieve ondersteuning voor de verbijzonderde toegang van segment 1 in beeld te brengen.
   Reactie: de structurele extra kosten voor de verbijzonderde toegang worden in de begroting 2025-2028 inzichtelijk gemaakt en zullen in de begroting worden opgenomen.

4. **Opmerking:** de MGR wordt verzocht een analyse uit te voeren naar de toenemende vraag naar plekken voor beschermd wonen en welke initiatieven er genomen worden om de doorstroom te verbeteren.
   Reactie: de MGR is reeds in 2023 gestart met een evaluatie/analyse van hoge instroom op beschermd wonen en naar de initiatieven om de doorstroom te verbeteren. Deze worden momenteel in kaart gebracht en zullen gedurende 2024 worden uitgevoerd.

5. **Opmerking:** de MGR wordt verzocht de meerwaarde van de verbijzonderde toegang van segment 1 te onderzoeken en de meerwaarde daarvan aan te tonen.
   Reactie: de verbijzonderde toegang is een contractueel vastgestelde voorziening, die in samenhang met het gehele contract van jeugdhulp segment 1 is vastgelegd. De taak en rol van de MGR ten aanzien van segment 1 is beperkt tot de contractering, het contractmanagement, het data-management en de financiële afhandeling (kassiersfunctie t.a.v. de lumpsum-financiering van segment 1). Daarnaast is de MGR gevraagd de werkgeversrol van de voorzitter verbijzonderde toegang op zich te nemen. De MGR zelf heeft geen toegangstaken. Op dit moment wordt een evaluatie van de verbijzonderde toegang uitgevoerd in de regio en door de verbijzonderde toegang zelf. De MGR is deelnemer aan deze evaluatie. De uitkomsten van de evaluatie worden gedeeld in het Strategisch Bestuurlijk Overleg (SBO) van segment 1. Voor de MGR is het van belang te weten hoe de voortgang van de verbijzonderde toegang eruit gaat zien, zodat zij daar in haar werkgeversrol goed op kan anticiperen.

6. **Opmerking:** de MGR wordt verzocht de kostenstijging van jeugdhulp segment 1 inzichtelijk te maken en te onderbouwen per individuele gemeente.
   Reactie: ten aanzien van jeugdhulp segment 1 is de MGR verantwoordelijk voor de uitvoeringstaken contractering, contractmanagement, data-management en de financiële afhandeling in de vorm van de kassiersfunctie. De regio zelf bepaalt de verdeelsleutel van het lumpsum bedrag van segment 1 en de wijze van afrekening aan het einde van het jaar. De MGR heeft geen rol in de verwijzing naar jeugdhulp segment 1 of het type verwijzing. De MGR heeft een signalerende functie en kan in de monitor constateren hoeveel cliënten per gemeente er voor een bepaalde zorgvorm verwezen worden en welke zorgvorm gevraagd wordt. De regionale financiële werkgroep houdt zich bezig met de afrekening en bevoorschotting van jeugdhulp segment 1. De afrekening vindt plaats op basis van aantallen cliënten en de intensiteit van de zorg. De MGR is daarbij betrokken, zodat ze weet hoe uitvoering te geven aan de kassiersfunctie en de afhandeling per gemeente. Overigens is het voor kleine gemeenten op deze zorgvorm vaak lastig te begroten, omdat een enkele cliënt meer of minder al grote impact heeft op de begroting, omdat het om een dure zorgvorm gaat. Mocht er bij gemeenten de behoefte bestaan om door de MGR onderzoek te laten doen, dan dient de MGR daar vanuit de regio een opdracht toe te krijgen.

3.2. Module 1

Inkoop

De huidige contracten binnen module 1 lopen tot 1 januari 2026. Er bestaat voor deze contracten de mogelijkheid te verlengen. In het voorjaar van 2024 wordt duidelijk of de regio gaat het verlengen van de huidige contracten of voor een nieuwe contractering. In de begroting 2025 – 2028 is geen rekening gehouden met een nieuwe contractering. In dat geval zal een separate offerte worden overlegd met de regio. In de risico paragraaf in hoofdstuk 4 wordt dit nader toegelicht.

Data analyse en monitoring

Teneinde het effectief datagebruik verder te ontwikkelen starten we in 2024 (met doorloop naar 2025 en verder) met het doorontwikkelen van de verwerking van datastromen op de achtergrond, waardoor we rekenkracht weghalen uit Power BI en deze onderbrengen in een applicatie die daarvoor beter geschikt is. Hierdoor kunnen de monitoren, die de MGR aan de gemeenten beschikbaar stelt, effectiever functioneren en kunnen we meer en betere inzichten ontwikkelen. Mochten in de toekomst de Midden-Limburgse gemeenten aansluiten voor Jeugd en Wmo in module 1, dan zal dit ook een grote invloed hebben op het datagebruik. De onderliggende database zal dan mogelijk in volume verdubbelen, waardoor de noodzaak om de rekenkracht in een daarvoor bestemde applicatie onder te brengen alleen maar groter wordt. Afhankelijk van een nieuwe contractering vanaf 2026 zullen de monitoren ook moeten worden heringericht (o.a. nieuwe doelen, nieuwe kpi's, aangepaste financieringsvormen). Het is aannemelijk dat er voor nieuwe contracten ook input vanuit van de beschikbare data zal worden gevraagd.

Verder wordt gewerkt aan de in het uitvoeringsplan gestelde doelen van gestructureerde data, zodat die tijdig en volledig wordt gevuld. Momenteel werken nog niet alle gemeenten op eenduidige wijze (aanleverfrequentie en kwaliteit kunnen nog weleens verschillen). Met een eventuele toetreding van de Midden-Limburgse gemeenten zal deze uitdaging alleen maar groter worden, omdat we moeten sturen op eenduidigheid bij 14 i.p.v. 7 gemeenten.

Contractmanagement

Jeugd

Een van de primaire processen is het voeren van contractgesprekken waarbij het accent ligt op de ambities die zijn gedefinieerd bij Sturing en Inkoop. Op dit moment worden er met 99 gecontracteerde aanbieders (lokaal en regionaal) accountgesprekken gevoerd in een variabele intensiteit, maar tenminste 1 keer per jaar.

Op dit moment (maart 2024) worden evaluaties van de contracten uitgevoerd die inzicht geven in hoeverre de huidige contracten een bijdrage leveren aan het halen van de ambities vanuit Sturing en Inkoop. De aanbieders zijn betrokken bij deze evaluaties of zullen hiervoor benaderd worden. De evaluaties geven input op de bestuurlijke keuze om de contracten wel of niet te verlengen vanaf 2026.

De financiële positie van jeugdhulpaanbieders staat stevig onder druk. Daarbij staan ook de tarieven ter discussie. Zorgaanbieders geven aan dat hun kosten harder zijn gestegen dan de tariefstijging, op basis van de contractueel vastgelegde indexaties. Een belangrijk aandachtspunt is dan ook hoe te handelen met aanbieders die in financiële problemen verkeren en de vraag in hoeverre de regio daarmee een dekkend zorgaanbod in het jeugdhulp landschap behoudt.
Op dit moment (maart 2024) draagt de MGR bij aan het traject met een cruciale jeugdzorgaanbieder waarvan onze regio de accounthoudende regio is. Met contractmanagement, business control, juridisch advies en diverse ondersteunende activiteiten zet de MGR zich in om het proces dat de regio,

samen met de Jeugdautoriteit en de aanbieder doorloopt en dat moet leiden tot het borgen van de continuïteit van zorg, zoveel mogelijk te faciliteren.
De contracteisen rondom maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI) en Social Return On Investment (SROI) worden met aanbieders besproken en de inzet van de aanbieders hierop wordt gemonitord.

De implementatie van de Hervormingsagenda Jeugd vraagt van gemeenten ook inspanningen rondom meer eenduidigheid en uniformiteit m.b.t. werkprocessen en productomschrijvingen. Daarin kunnen we als MGR richting gemeenten ook een adviserende rol spelen. In de lijn van de hervormingsagenda, vraagt ook de afstemming en samenwerking met Midden-Limburg aandacht.

De focus op preventie blijft een belangrijke rol spelen. Deze focus vraagt om inhoudelijke doorontwikkeling, samen met de aanbieders. Hiervoor zijn onder andere de ontwikkelgesprekken van belang om daarin ook vanuit contractmanagement goed aangehaakt te zijn.

Wmo
Jaarlijks worden 2 of 3 accountgesprekken met strategische regionale Wmo aanbieders gevoerd. Daarnaast worden periodiek kopgroep bijeenkomsten met vertegenwoordiging van aanbieders, beleidsmedewerkers en contractmanagement voor de 4 Wmo ontwikkeldoelen belegd. Deze ontwikkeldoelen volgen uit het contract en zijn met de aanbieders afgestemd.

Op dit moment (maart 2024) worden evaluaties uitgevoerd op de contracten om te komen tot een besluit om per 1 januari 2026 de contracten te verlengen of een nieuwe contracteringsronde op te starten.

Landelijk is er een verbod op resultaatgericht beschikken gekomen. Dit heeft gevolgen voor de regio en voor de aanbieders. Dit betekent dat de gemeentelijke toegangen een gepaste beschikking met een tijdsindicatie voor een maatwerkvoorziening moeten afgeven. De landelijk opgeleverde handreiking zal geïmplementeerd worden. Mogelijk heeft dit consequenties voor onze overeenkomsten met aanbieders.

Aanbieders worstelen met gemaakte cao-afspraken met betrekking tot het percentage loonstijging in de komende periode, welke substantieel afwijkt van het indexeringspercentage, zoals berekend aan hand van de afspraken in de gesloten overeenkomsten. Veel aanbieders zien hun financiële positie verslechteren en vragen de regio dringend het indexeringspercentage te verhogen.

Er is een grote zorgvraag naar hulp bij huishouden en de verwachting is dat dit voorlopig blijft. Aanbieders hebben echter moeite om voldoende medewerkers hiervoor te vinden en vast te houden. Wachttijden voor nieuwe cliënten lopen met name in de maanden mei tot en met september op. Ook de vervanging bij ziekte of verlof in de vakantieperiode blijkt veelal beperkt mogelijk. Er zijn afspraken om de meest urgente situaties spoedig te kunnen bedienen. Daarnaast bespreekt contractmanagement met aanbieders hoe de beschikbare capaciteit het best ingezet kan worden.

3.3. Module 2

Inkoop

Ook de contracten die onder module 2 vallen worden geëvalueerd. Deze evaluatie levert informatie op die meegenomen wordt met de beslissing om de contracten te verlengen of naar nieuwe contracten toe te werken per 1 januari 2026.

Data analyse en monitoring

Voor beschermd wonen is er vraag naar het inzichtelijk maken van de gemeente van herkomst van de cliënt. Nu is enkel de gemeente van vestiging beschikbaar. Met informatie over de gemeente van herkomst is het spreidingsvraagstuk beter inzichtelijk te maken, en daarmee ook de balans tussen vraag en aanbod per gemeente. Hiervoor is een opdrachtomschrijving geschreven. Dit project zal in 2024 gaan lopen en zal doorlopen tot in 2025.

Toegang BW MO B&P

Toegang tot beschermd wonen en maatschappelijke opvang blijft een dynamisch proces. We hebben te maken met vaak onverwachte zaken, die zich voordoen in de maatschappij en moeten elke keer een afweging maken of we hier wel of niet (direct) op in moeten spelen. Wat we gezamenlijk gaan doen:

1. Deskundigheids- en kwaliteitsbevordering bij onze eigen toegangen en in de gezamenlijkheid met onze aanbieders. Denk aan scholing en bijeenkomsten.
2. Er zal aandacht komen voor het uitvoering geven aan een concrete oplossing voor de doelgroep jongeren die een tussenstap nodig hebben tussen beschermd wonen en zelfstandigheid. We zouden graag zien dat er in iedere gemeente een voorziening komt zodat deze doelgroep op de juiste plek de juiste zorg krijgt met als doel duurzame uitstroom.

Ook de doorstroom vanuit beschermd wonen en maatschappelijke opvang naar zelfstandig wonen zal ook een aandachtspunt blijven. Daarnaast is het ons doel om een passend antwoord te vinden op de problematiek die we zien als het gaat om toegang tot behandeling, de lange wachtlijsten en de gevolgen daarvan.

Contractmanagement

In onze contracten is opgenomen dat we indexeren aan de hand van het voorlopige OVA percentage. De aanbieders geven het dringende signaal af voor een hogere indexatie, om daarmee knelpunten in de exploitatie van aanbieders te voorkomen. De kosten voor personeel zijn vanwege de vele caostijgingen harder gestegen dat de geïndexeerde tarieven. Dit heeft negatieve consequenties voor de financiële positie van aanbieders. Deze staan al geruime tijd onder druk. Dit heeft de nadrukkelijke aandacht van contractmanagement.

De krappe arbeidsmarkt heeft ook zijn weerslag in onze regio bij onze gecontracteerde aanbieders. We zien bij sommige aanbieders dat er sprake is van een hoog verloop, een hoog verzuim en onvervulde vacatures. Er zijn signalen dat het huidige personeel steeds jonger en minder ervaren is. Dat verhoudt zich slecht tot de steeds toenemende complexiteit van de doelgroep. Door de krapte op de arbeidsmarkt en de neergaande trend in de financiële positie van aanbieders staat de innovatie onder druk en stellen wij voor om hier in de begroting rekening mee te houden.

In verschillende landelijke rapporten komt duidelijk naar voren dat verwachting is dat de ggz-doelgroep, die gebruik maakt van beschermd wonen, de komende jaren zal toenemen. Als belangrijke redenen daarvoor komen naar voren: het stelsel (met name wachtlijsten in de generalistische en specialistische ggz op basis van Zvw), de vergrijzing (meer ouderen ggz-cliënten met bijkomende ouderdomsproblematiek) en maatschappelijke ontwikkelingen (onder andere toenemende complexiteit, beperkte beschikbaarheid van passende zelfstandige woonruimte).

De gecontracteerde aanbieders hebben allemaal te maken met toenemende druk op hun voorzieningen, financiële uitdagingen en moeilijk vervulbare vacatures. Dit kan druk leggen op de onderlinge samenwerking binnen de combinaties en kan gevolgen hebben voor de kwaliteit van de ondersteuning aan de kwetsbare doelgroep. We verwachten dat aanbieders onderling kritisch zijn naar elkaar en onderlinge audits organiseren t.a.v. kwaliteit van de ondersteuning.

Voor de doorstroom uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang is het van belang dat er betaalbare woonruimte beschikbaar is. We zien al jaren dat dit steeds moeilijker wordt. Ook de komende jaren zal dit een uitdaging zijn. We zien dat de periode dat cliënten in beschermd wonen verblijven aan het toenemen is. De voornaamste redenen hiervoor zijn: een tekort aan betaalbare woonruimte, de toenemende complexiteit van de doelgroep, veel wisselingen onder het begeleidend personeel vanwege ziekte en een tekort aan personeel.

Doelstelling voor 2024 en 2025 is het beheersbaar houden van druk op beschermd wonen en het voorkomen van een verdere toename van de instroom en de wachtlijsten. Tijdens contractgesprekken zullen de resultaten van de afgesproken kpi's besproken worden. Daar waar kpi's niet voldoen aan de gestelde norm, worden verbeterplannen gevraagd. Binnen de combinaties hebben aanbieders georganiseerd dat er gemonitord wordt op elkaars dienstverlening. *Jongeren in de knel* zijn goed verspreide pilots waar jongeren kunnen wonen en werken aan hun zelfstandigheid, zonder dat er een beroep gedaan hoeft te worden op beschermd wonen. Vanwege financiële druk en krapte op de arbeidsmarkt kan de kwaliteit van de zorgverlening aan de cliënten onder druk komen te staan. Contractmanagement verzamelt verschillende signalen (via o.a. de toegang, de toezichthouder, de jaarverslagen, kpi's etc.) en acteert hier alert op.

Na een succesvolle aanbesteding is per 1 februari 2024 een start gemaakt met een regionale pool voor ervaringsdeskundigheid bij Markieza. Het contractmanagent daarvoor is belegd bij de MGR. Over de ontwikkelingen en de resultaten van deze pool zal door de MGR gerapporteerd worden.

3.4. Kassiersfunctie MGR SDLN

De hiervoor beschreven activiteiten in module 1 en module 2 hebben hun weerslag in de exploitatierekening van de MGR. De met deze activiteiten gepaard gaande baten en lasten worden in de exploitatierekening verwerkt. Daarnaast voert de MGR ook een aantal activiteiten uit voor de Noord- en Midden-Limburgse gemeenten die geen weerslag hebben op de exploitatie. De MGR voert voor deze activiteiten financieel gezien de kassiersfunctie uit. Dit betekent dat voor bepaalde zorgtaken de MGR de bijdragen van de gemeenten int en met deze geïnde bedragen de zorgaanbieder uitbetaalt. Na afloop van het jaar wordt dan met de zorgaanbieder afgerekend volgens de door regionale werkgroepen opgestelde en door het algemeen bestuur van de MGR bekrachtigde afrekeningen. Aansluitend wordt ook met de gemeenten afgerekend.

De MGR voert deze kassiersfunctie uit voor:

Gemeenten Noord-Limburg
- Jeugdzorg plus
- Integrale vroeghulp en downteam (jeugd)
- GZ-psycholoog beschermingstafel (jeugd)
- Intensief casemanagement (Wmo)

Gemeenten Noord- en Midden-Limburg
- Jeugdhulp segment 1 (Jeugdhulp met verblijf en verblijf vervangende jeugdhulp)
- Crisiszorg (jeugd)

4. Paragrafen

Inleiding

Een viertal verplichte paragrafen zijn relevant voor de MGR namelijk:

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Financiële kengetallen
3. Financiering
4. Bedrijfsvoering

De overige verplicht gestelde paragrafen zijn voor de MGR niet relevant en worden niet opgenomen. Het betreft de paragrafen lokale heffingen, onderhoud kapitaalgoederen, verbonden partijen en grondbeleid.

4.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risicomanagement

Risicomanagement is het systematische en cyclische proces van risico's (tijdig) identificeren, analyseren en adequate maatregelen treffen. De doelstelling van risicomanagement is het beheersen van onzekere gebeurtenissen die een negatieve impact hebben op het realiseren van organisatiedoelstellingen. Een adequate risicobeheersing draagt bij aan het "in control" zijn van de organisatie. De MGR handelt hier ook naar en stelt o.a. tertiaalrapportages op en bespreekt deze ook met alle betrokken partijen. Onderstaand beschrijven we de grootste risico's die er voor de MGR zijn.

Risico's

De risico's die binnen de MGR op dit moment onderkend worden, naast het niet realiseren van te leveren prestaties, kunnen als volgt worden beschreven:

A. Risico's op de uitvoeringskosten van de MGR

Risico op onvoorziene budgetoverschrijdingen:

- **Kans:** 25%, impact € 100.000
- Aangezien de MGR niet over een eigen weerstandsvermogen beschikt, komen budgetoverschrijdingen direct voor rekening van de deelnemende gemeenten. Met het op orde brengen van de bezetting van de MGR, neemt de budgetflexibiliteit af. Dat maakt dat de mogelijkheid om tegenvallers op te vangen afneemt. Wij sturen op een optimale dienstverlening aan gemeenten binnen het budgettaire kader. Dat maakt dat de kans op overschrijding 25% is.
- **Beheersmaatregelen:** intern proces van maandrapportages met continue monitoring van de besteding van het budget en rapportage aan het dagelijks bestuur hierover. Aandacht voor spaarzaamheid bij het aangaan van nieuwe uitgaven en zakelijke afspraken over kostenverrekening bij extra opdrachten en bovenregionale inkooptrajecten.

Rechtszaken:

- **Kans:** 40%, impact € 100.000
- Aangezien de MGR een veelheid aan inkooptrajecten en overige zaken voor de regio verzorgt met grote belangen voor gemeenten en aanbieders, is de kans realistisch dat hier geregeld rechtszaken uit voortkomen. Hiervoor is weliswaar een budget voor juridische kosten bij de MGR in de begroting opgenomen, de kans bestaat echter dat dit budget onvoldoende kan zijn.
- **Beheersmaatregelen:** vierogen-inzet van aanbestedingsjuristen bij het opstellen van stukken, standaardisatie van inkoopprocedures en leren van doorlopen procedures door deze altijd te evalueren.

Bedrijfscontinuïteit / onvoldoende gekwalificeerd personeel

- **Kans:** 25%, impact € 300.000
- De MGR is een betrekkelijk kleine organisatie waardoor een behoorlijk aantal functies solofuncties zijn. Daardoor is het lastig om intern adequaat vervanging bij afwezigheid te organiseren. Bij wisseling of uitbreiding van het personeelsbestand, o.a. als gevolg van de toename van het aantal taken die gemeenten bij de MGR beleggen, constateert de MGR dat het vaak niet mogelijk is om tijdig juist gekwalificeerde medewerkers aan de MGR te verbinden. Om de taken desondanks tijdig uit te kunnen voeren wordt op deze momenten vaker extern personeel ingehuurd. Dit brengt extra kosten met zich mee. De MGR heeft hiervoor wel een generiek budget voor inhuur in haar begroting opgenomen, echter dit budget kan ontoereikend zijn, indien het aantal gevallen dat hierop een beroep moet worden gedaan toeneemt. Wanneer zich gedurende een jaar 3 vacatures zouden voordoen die niet met eigen personeel kunnen worden ingevuld, schatten wij in dat de meerkosten van externe inhuur hiervoor maximaal €300.000 zijn. De kans dat zich een dergelijke situatie voordoet wordt geschat op 25%.
- **Beheersmaatregelen:** Met een gedegen personeelsbeleid werkt de MGR aan een laag verloop van personeel. De MGR werkt actief aan het binden en boeien van haar personeel door het zijn van een aantrekkelijke werkgever. Hiertoe behoort een adequaat beloningsbeleid, goede opleidingsmogelijkheden en het actief werken aan teambuilding. Bij noodzakelijke uitbreiding of vervanging van personeel wordt de werving tijdig opgestart via de voor de MGR gebruikelijke kanalen.

Toevoeging van de lokale toezichthouders aan de formatie van de MGR

- **Kans:** 75%, impact € 400.000
- Medio 2024 wordt door het algemeen bestuur een besluit genomen omtrent de positionering van de toezichthouders. Het centraliseren van de toezichthouders bij de MGR is hierbij een optie.
- In de herziene begroting 2024 en begroting 2025 is met een eventuele uitbreiding van de taken van de MGR geen rekening gehouden.

Nieuwe contracteringsronde

- **Kans:** 75%, impact € 200.000
- In het voorjaar van 2024 wordt duidelijk of de regio gaat voor het verlengen van de huidige contracten of voor een nieuwe contractering. Op basis van eerdere ervaringen wordt ingeschat dat de extra (externe) kosten voor een nieuwe contractering voor twee percelen jeugd ca. € 200.000 bedragen. Dit betreft een inschatting voor de externe kosten voor inhuur van inkoop-, juridische- en kostprijs expertise.
- In de gewijzigde begroting 2024 en de begroting 2025 is hiermee geen rekening gehouden.

Herpositionering van de verbijzonderde toegang

- **Kans:** 50%, impact € 250.000
- Er vindt een evaluatie plaats van de huidige werkwijze en positionering van de verbijzonderde toegang. Medio 2024 wordt door het algemeen bestuur een besluit genomen omtrent de positionering van de verbijzonderde toegang en waar deze activiteit ondergebracht moet worden.
- Voor 2024 en 2025 is met een mogelijke wijziging in de positionering van de verbijzonderde toegang geen rekening gehouden.

B. Risico's die betrekking hebben op de regionale begroting BW MO B&P en risico's die van invloed zijn op de zorgkosten in de gemeentelijke begrotingen

Financiële problemen cruciale aanbieders

- **Kans:** 40%, impact € 100.000
- Steeds meer komen financiële problemen dan wel faillissementen bij aanbieders in het nieuws. Indien dit gebeurt bij een aanbieder uit onze regio betekent dit voor de MGR een verhoogde inzet

op met name het gebied van contractmanagement en business control. De MGR heeft hiervoor geen extra ruimte in haar begroting opgenomen en zal per geval moeten beoordelen hoe deze extra inzet bekostigd kan worden. De kans dat één van de cruciale aanbieders uit de regio in een dergelijke situatie terecht komt schatten wij in op 40%. De extra inzet die op zo'n moment gevraagd wordt van de MGR is afhankelijk van de situatie. Op basis van eerdere ervaringen is de inschatting dat de lasten per gebeurtenis ongeveer € 100.000 bedragen.
- **Beheersmaatregelen:** Vroegtijdige signalering van financiële problemen bij aanbieders is standaard onderdeel van de contractmanagement gesprekken die met de aanbieders gevoerd worden. Door tijdig problemen te onderkennen kan mogelijk erger voorkomen worden. Samen met de voor de voor de aanbieder van belang zijnde gemeenten worden oplossingen gezocht.

Hogere kosten zorgaanbieders bij verlenging van bestaande contracten of nieuwe aanbestedingen

- **Kans:** 75%, impact € 500.000 - € 1.000.000
- Bij zowel een verlenging van bestaande contracten dan wel een nieuwe aanbesteding op 1 januari 2026 geldt het criterium dat de vergoeding aan aanbieders gebaseerd dient te zijn op reële tarieven. De nieuwe tarieven in 2026 kunnen leiden tot substantiële hogere kosten. Voor de begroting van de MGR resulteert dit in een lager overschot van de regionale begroting BW MO B&P vanaf het jaar 2026.
- **Beheersmaatregelen:** Beheersmaatregel is op dit moment beperkt. De financiële impact van een tariefsverhoging zal nader onderzoek vragen, zodat dit eind 2024 kenbaar kan worden gemaakt en financieel in de begroting van 2026 kan worden meegenomen.

Indexatie tarieven 2024 zorgaanbieders van de regionale begroting

- **Kans:** 15%, impact € 350.000
- De indexatie van tarieven in 2024 is achtergebleven bij de kostenontwikkeling van zorgaanbieders. Een besluit van het algemeen bestuur om de tarieven nog in 2024 te verhogen is uitgesteld in afwachting van eventuele extra middelen vanuit het Rijk.
- Voor zowel de gewijzigde begroting 2024 als de begroting 2025 is met een verdere tariefsaanpassing geen rekening gehouden.

Tekort opvangcapaciteit bij beschermd wonen en maatschappelijke opvang

- **Kans:** 50%, impact € 500.000
- De druk op de beschermd wonen en maatschappelijke opvang zal naar verwachting blijven toenemen als gevolg van vergrijzing, instroom vanuit de Zvw en onvoldoende beschikbare woonruimte voor doorstroom.
- In de gewijzigde begroting 2024 is een post onvoorzien opgenomen van 2% (€ 366.000), die eventueel ingezet kan worden ter beperking van het risico.
- De doelstelling voor 2024 en 2025 is om de opvang te realiseren met de beschikbare opvangcapaciteit bij de aanbieders en acceptabele wachtlijsten. In de nu voorliggende begroting is geen rekening gehouden met een capaciteitsuitbreiding van zowel beschermd wonen als maatschappelijke opvang.

Reservepositie en continuïteit

De MGR heeft ultimo 2023 een bestemmingsreserve gevormd voor een aantal in 2023 opgestarte eenmalige activiteiten die in 2024 worden afgerond. In de Gemeenschappelijke Regeling (GR) artikel 27.2 staat de procedure voor reservevorming beschreven. Voor de rest heeft de MGR geen eigen reserves om risico's af te dekken. Een eventueel overschot op de exploitatie wordt uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Een eventueel tekort wordt door de deelnemende gemeenten aangevuld. De begroting bevat wel een post onvoorzien om financiële tegenvallers te compenseren. Het algemeen bestuur beslist over de benutting van deze post. De begroting is taakstellend, dreigen er overschrijdingen dan wordt in eerste instantie gezocht naar een oplossing binnen de begroting.

Weerstandsvermogen

Zoals hiervoor aangegeven wordt het rekeningsaldo van de MGR verrekend met de deelnemende gemeenten. De MGR bouwt zelf geen eigen weerstandsvermogen op. Bij de bepaling van het benodigd weerstandsvermogen bij gemeenten brengt de MGR dit tot uitdrukking door de financiële vertaling van risico's door te rekenen met een factor 2,0. De keuze voor een disconteringsfactor groter dan 1,0 onderstreept daarmee onze risicomijdende grondhouding.

Met dit uitgangspunt kan het benodigd weerstandsvermogen als volgt worden becijferd:

Risico	Kans	Impact	Factor	Benodigd voor weerstandsvermogen
A. Risico's op de uitvoeringskosten van de MGR				
Onvoorziene budgetoverschrijdingen	25 %	€ 100.000	2,0	€ 50.000
Rechtszaken	40 %	€ 100.000	2,0	€ 80.000
Bedrijfscontinuïteit, onvoldoende gekwalificeerd personeel	25 %	€ 300.000	2,0	€ 150.000
Lokale toezichthouders naar de MGR	75 %	€ 400.000	2,0	€ 600.000
Nieuwe contracteringsronde	75 %	€ 200.000	2,0	€ 300.000
Herpositionering van de verbijzonderde toegang	50 %	€ 250.000	2,0	€ 250.000
B. Risico's op de regionale begroting BW MO B&P				
Financiële problemen cruciale aanbieders	40 %	€ 100.000	2,0	€ 80.000
Hogere kosten aanbieders bij verlenging contract	75 %	€ 500.000	2,0	€ 750.000
Indexatie tarieven 2024 zorgaanbieders	15 %	€ 350.000	2,0	€ 105.000
Tekort opvangcapaciteit BW en MO	50 %	€ 500.000	2,0	€ 500.000
Benodigd aan weerstandsvermogen				**€ 2.865.000**

Gemeenten wordt geadviseerd om te bezien hoe zij dit verwerken in hun eigen weerstandsvermogen. Dit zou bijvoorbeeld kunnen naar rato van het inwoneraantal.

Financiële kengetallen

Door het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is voorgeschreven dat gemeenten en gemeenschappelijke regelingen vijf financiële kengetallen opnemen in de begroting en jaarrekening. De kengetallen zijn afgeleid van bestaande informatie en genereren geen 'nieuwe' informatie. De kengetallen moeten het bestuur wel gemakkelijker maken om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente/gemeenschappelijke regeling. Door het BBV is geen norm vastgesteld waarmee de uitkomsten van de vijf kengetallen vergeleken moeten worden. De gemeenten en gemeenschappelijke regelingen zijn zelf verantwoordelijk voor de interpretatie van hun financiële positie. De uitkomsten van de kengetallen zijn daarnaast ook van belang voor de provinciale toezichthouder om zijn oordeel over de financiële positie van de gemeente/gemeenschappelijke regeling te kunnen vormen.

Om aan deze verplichting vanuit het BBV te voldoen, zijn onderstaand de financiële kengetallen, welke relevant zijn voor de MGR[1] met bijbehorende toelichting opgenomen. Doordat bij de MGR echter geen sprake is van leningen, eigen vermogen etc. zijn alle kengetallen gelijk aan 0%, met uitzondering van de solvabiliteitsratio.

Financiële kengetallen	**2025**
Netto schuldquote	0 %
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	0 %
Solvabiliteitsratio	0 %
Structurele exploitatieruimte	0 %

[1] De kengetallen over grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn niet relevant voor de MGR.

Netto schuldquote
Geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de MGR ten opzichte van het totaal van de inkomsten (exclusief mutatie reserves).
De netto schuldquote voor de MGR komt uit op 0%. Dit komt doordat het saldo van de schulden en de vorderingen nul is. De kosten die de MGR maakt, worden één op één door de deelnemende gemeenten gedekt. In artikel 26 lid 3 van de gemeenschappelijke regeling is namelijk geregeld dat de deelnemers er zorg voor dragen dat het samenwerkingsverband te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al haar verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.

Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Bij verstrekte leningen bestaat onzekerheid op volledige terugbetaling. Door deze leningen in mindering te brengen op de financiële activa wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast. Aangezien de MGR geen geldleningen verstrekt, komt ook dit kengetal uit op nul procent.

Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de MGR in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat uit de reserves (zowel een algemene reserve als bestemmingsreserves). De bestemmingsreserve ultimo 2023 is geaccordeerd door het algemeen bestuur op basis van artikel 27.2 van de GR. Deze reserve zal worden aangewend in 2024. Voor de jaren 2025 tot en met 2028 is nog geen besluit genomen voor de vorming, dan wel de inzet van een bestemmingsreserve. De MGR beschikt daardoor in 2025 niet over eigen vermogen. Dit betekent dat dit kengetal niet ter zake doet.

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte is om de structurele lasten te kunnen dragen. Daarnaast geeft het ook aan of de MGR in staat is structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.
De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Aangezien alle kosten, zowel de structurele als de incidentele, één op één gedekt worden door bijdragen van de deelnemende gemeenten, is het saldo van de structurele baten en lasten nul. Dus ook dit saldo is nul. Het kengetal komt daarmee op 0%.

4.2. Financiering

De MGR heeft een beperkte voorfinancieringsfunctie. De financiering vindt plaats door een rekening-courant faciliteit bij de BNG. De MGR trekt geen leningen aan en krijgt haar financiering volledig van deelnemende gemeenten. Bij tijdige betaling van de gemeentelijke bijdragen ontstaan geen liquiditeitstekorten. Overigens is een liquiditeitstekort nog nooit voorgekomen. Bij overschotten hanteert de MGR de regels van de wet FIDO en de wet Schatkistbankieren. De MGR maakt gebruik van een eigen bankrekening.

Renterisico
In de Wet Fido zijn een kasgeldlimiet (korte schuld) en een renterisiconorm (lange schuld) opgenomen ten einde de invloed van mogelijke rentewijzigingen op de financiële resultaten te beperken. Deze aspecten worden hierna toegelicht.

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet is een instrument voor beheersing van risico's op korte termijn. De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage van het totaal van de bruto jaarbegroting en bedraagt 8,2%. Tevens geldt daarbij een minimum van € 300.000. Voor de MGR zou de kasgeldlimiet daarmee € 300.000 bedragen. Indien het financieringstekort deze limiet structureel overschrijdt, dient tot consolidatie

van deze vlottende schuld te worden overgegaan. De MGR wordt dan via de wet FIDO verplicht om een langlopende geldlening af te sluiten (te consolideren). Gezien het feit dat er geen sprake is van een financieringstekort en de wijze waarop de MGR wordt voorgefinancierd, zal dit in de praktijk niet het geval zijn.

Renterisiconorm
De renterisiconorm is een instrument voor beheersing van risico's op lange termijn. De renterisiconorm geeft het maximumbedrag aan van het deel van de langlopende schuld waarover een renteaanpassing plaats kan vinden. Het doel is om spreiding aan te brengen in de rentetermijnen van de langlopende schuld en zo de invloed van een eventuele rentestijging niet te groot te laten zijn. Door binnen de renterisiconorm te blijven, zal de invloed van een eventuele rentestijging op de exploitatie beperkt blijven. Aangezien er bij de MGR geen (langlopende) leningen zijn afgesloten is de renterisiconorm niet van belang.

EMU-saldo
Op grond van de Wet houdbare overheidsfinanciën (Hof) dient zowel in de begroting als in de jaarrekening informatie te worden verstrekt over het EMU-saldo. Omdat er geen exploitatiesaldo is (de ontvangen gelden volledig worden besteed of teruggaan naar de gemeenten), geen leningen zijn en er geen sprake is van structurele reserves of voorzieningen, is er geen sprake van een EMU-saldo.

Schatkistbankieren
Op grond van de regels rondom het verplichte schatkistbankieren mag de MGR € 1.000.000, zijnde het drempelbedrag, buiten de schatkist houden.

4.3. Bedrijfsvoering

De MGR maakt ten behoeve van een aantal belangrijke bedrijfsvoeringsaspecten gebruik van diverse externe dienstverleners.

Financieel
Voor een aantal financiële basistaken maakt de MGR vanaf 2023 gebruik van een financieel dienstverlener. Om de financiële functie binnen de MGR wat meer robuust te maken, wordt in 2024 de formatie uitgebreid met een parttime financieel ondersteuner. Hierdoor kan enerzijds de externe dienstverlening afgebouwd worden en wordt de business controller ondersteund in zijn dagelijkse taken. Hierdoor ontstaat meer flexibiliteit in de financiële functie. Dit wordt binnen de begroting van de MGR opgevangen.

Personeel & Organisatie
Voor diverse HR gerelateerde zaken, w.o. de salarisadministratie, is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten met de gemeente Venray. De MGR streeft er naar om alle functies te bemensen met vaste medewerkers. Daar waar dat (tijdelijk) niet mogelijk of gewenst is vindt externe inhuur plaats. De MGR werft medewerkers op basis van vastgestelde functie- en competentieprofielen.

De MGR breidt haar formatie vanaf 2024 uit met een assistent voor de verbijzonderde toegang voor jeugdhulp segment 1 en een ondersteuner op het gebied van financiën. De formatie van de MGR telt voor het jaar 2025 19,39 fte. Hiervan is per april 2024 18,28 fte ingevuld met vaste medewerkers.

Om te werken aan een hecht en vitaal team wordt het volgen van cursussen, opleidingen en seminars bij de MGR actief gestimuleerd. Tevens wordt actief gewerkt aan teambuilding binnen de MGR.

Automatisering & Informatie
Op het gebied van automatisering en informatievoorziening is het belangrijk dat de MGR over voldoende ICT-voorzieningen beschikt die de naadloze uitvoering van onze taken kunnen ondersteunen en tevens de privacy van burgers garandeert. Daarbij pretendeert de MGR niet bij de kopgroep het gebied van ICT te willen we horen. We kiezen voor bewezen oplossingen die ook direct toegevoegde waarde kunnen leveren aan ons werk.
Naast de standaardapplicaties Office 365 is het aantal applicaties beperkt tot een contractbeheersysteem (ISPnext) en een aantal externe informatiesystemen die ons helpen met het verkrijgen van een actueel beeld van aanbieders (Annual Insight en Graydon). Het beheer van de standaardapplicaties is ondergebracht bij een externe leverancier die tevens voorziet in datacommunicatie, back-up, beveiliging en hardware. Voor ons datawarehouse met leveranciersdata (berichtenverkeer) zal in 2024 een onderzoek naar de mogelijkheden plaatsvinden

Huisvesting
De MGR is gehuisvest in een kantoorpand gelegen aan het Keizersveld 91b in Venray. Gezien de groei van de MGR wordt intern onderzocht of aanpassingen in de huisvestingssituatie noodzakelijk zijn.

Juridisch
De MGR heeft een juridisch medewerker in vaste dienst. In aanvulling daarop wordt juridische expertise op diverse gebieden ingehuurd, daar waar specifieke situaties daarom vragen.

Functionaris gegevensbescherming en privacy officer
Voor de werkzaamheden van de functionaris gegevensbescherming wordt gebruik gemaakt van een externe dienstverlener. De privacy officer wordt, op basis van behoefte, ingehuurd bij de gemeente Venray.

Overhead

Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor de overhead centraal te begroten en in de begroting een apart overzicht “overhead” op te nemen. Dit leidt ertoe dat in de lasten van module 1 en module 2 alleen de kosten van het primaire proces zijn opgenomen. De bijbehorende overheadkosten zijn separaat opgenomen, maar worden wel per module inzichtelijk gemaakt.

Het overzicht “overhead” geeft het algemeen bestuur inzicht in de totale overhead van de MGR. Aan de detaillering van dit overzicht worden door het BBV geen eisen gesteld, met uitzondering van de bepaling dat er minimaal een scheiding moet zijn tussen de lasten en de baten.

SPECIFICATIE OVERHEAD				
	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting 2025 - 2028
Totaal				
Personeelskosten	220	267	289	301
Huisvestingskosten	74	102	82	85
Overige bedrijfsvoeringskosten	282	305	274	264
Overheadkosten	577	674	645	650
Module 1				
Personeelskosten	151	182	198	206
Huisvestingskosten	48	66	53	55
Overige bedrijfsvoeringskosten	184	199	179	172
Overheadkosten module 1	384	448	430	434
Module 2				
Personeelskosten	69	84	91	95
Huisvestingskosten	26	36	29	30
Overige bedrijfsvoeringskosten	98	106	95	92
Overheadkosten module 2	193	226	215	216

Personeel

Met overhead personeel worden bedoeld de directie, management- en algemene ondersteuning.

Huisvesting

De MGR is gehuisvest in het bedrijfsverzamelgebouw Keizerveld 91b in Venray. De ruimte van de MGR is gehuurd en biedt naast verschillende typen werkplekken ook een tweetal vergaderruimten. Tevens zijn de aan huisvesting gerelateerde kosten zoals schoonmaak en onderhoud hier opgenomen.

Overige bedrijfsvoeringskosten

In deze kosten zijn inbegrepen de onderhoudskosten ICT voor het contractmanagement-systeem, een kwaliteitsbewakingssysteem en een datawarehouse. Daarnaast zijn hier de met de dienstverlening van de gemeente Venray gepaard gaande kosten opgenomen.

Gemeentelijke bijdrage overhead

Volgens de notitie verbonden partijen van de Commissie BBV moet de MGR de baten volledig onder de directe taakvelden neerzetten en niet onder overhead. Dit omdat de taken in mandaat worden uitgevoerd. De kosten voor de inkoop van zorg komen ook niet terug in de begroting en de jaarstukken van de MGR. Om die reden zijn er alleen lasten onder het onderdeel overhead verantwoord.

De vier overige volgens de BBV verplicht gestelde paragrafen zijn niet relevant en worden niet opgenomen. Het betreft:

- Lokale heffingen
- Onderhoud van kapitaalgoederen
- Verbonden partijen
- Grondbeleid.

Sociaal Domein
LIMBURG - NOORD

Financiele begroting

2025-2028

Incl. gewijzigde begroting 2024

5. Financiële begroting 2025 – 2028 en gewijzigde begroting 2024

5.1. Recapitulatie overzicht van baten en lasten – Uitvoeringslasten

De MGR maakt voor haar financiële begroting onderscheid tussen de uitvoeringslasten van beide modules en de programmalasten van de regionale samenwerking BW MO B&P. In deze paragraaf zal nader worden ingegaan op de uitvoeringslasten van beide modules en in paragraaf 5.2 treft u nadere toelichting aan op de programmalasten van de regionale samenwerking BW MO B&P. De begroting van de uitvoeringslasten ziet er als volgt uit:

bedragen in € 1.000	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting 2025 - 2028
Uitvoering module 1				
Baten				
Gemeentelijke bijdragen	1.741	1.835	1.887	1.967
Overige baten	206	105	174	184
Lasten				
Personeel	1.039	1.321	1.702	1.537
Bedrijfsvoering	146	138	145	147
Onvoorzien	0	33	33	33
Overhead	384	448	430	434
Saldo module 1 voor mutatie reserve	379	0	-249	0
Mutatie reserves module 1	-208	0	249	0
Saldo van baten en lasten module 1 na mutatie reserves	171	0	0	0
Uitvoering module 2				
Baten				
Gemeentelijke bijdragen	832	963	898	875
Overige baten	284	0	143	143
Lasten				
Personeel	625	692	804	752
Bedrijfsvoering	18	28	30	31
Onvoorzien	0	18	18	18
Overhead	193	226	215	216
Saldo module 2 voor mutatie reserve	279	0	-26	0
Mutatie reserves module 2	-7	0	26	0
Saldo van baten en lasten module 2 na mutatie reserves	272	0	0	0
Totaal baten	*3.063*	*2.902*	*3.101*	*3.168*
Totaal lasten	*2.405*	*2.902*	*3.376*	*3.168*
Saldo baten en lasten voor mutatie reserves	*658*	*0*	*-275*	*0*
Mutatie reserves	-215	0	275	0
Saldo baten en lasten na mutatie reserves	443	0	0	0

De totale uitvoeringslasten nemen in de gewijzigde begroting 2024 toe met € 474.000 ten opzichte van de primitieve begroting 2024 en komen daarmee uit op € 3.376.000 (toename personeelskosten zowel eigen personeel door cao aanpassingen als hoger ingeschat aandeel ingehuurd personeel). Hiervan heeft € 275.000 betrekking op lasten van een aantal ingezette activiteiten die in 2024 worden afgerond en waarvoor ultimo 2023 een bestemmingsreserve ter grootte van € 275.000 is gevormd. Voor 2025 bedragen de begrote uitvoeringslasten € 3.168.000, hetgeen € 208.000 lager is dan de gewijzigde begroting 2024.

Gemeentelijke bijdrage

In onderstaande tabel is een overzicht van de gemeentelijke bijdragen in de uitvoeringskosten van de MGR opgenomen.

Bijdragen gemeenten				
Gemeente	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting 2025 - 2028
	€	€	€	€
Beesel	80.567	95.217	96.499	100.119
Bergen	93.605	118.720	118.823	121.752
Gennep	101.686	124.141	126.596	131.445
Horst aan de Maas	263.603	317.182	323.827	335.503
Peel en Maas	304.496	386.776	389.593	400.299
Venlo	738.698	948.226	949.385	972.193
Venray	308.098	390.025	390.737	401.014
Echt-Susteren	28.244	49.165	45.853	44.660
Leudal	46.909	81.653	76.153	74.172
Maasgouw	19.104	33.253	31.013	30.207
Nederweert	9.648	16.794	15.663	15.255
Roerdalen	14.590	25.397	23.686	23.070
Roermond	44.774	77.937	72.687	70.796
Weert	76.393	132.975	124.017	120.792
Totaal	2.130.415	2.797.461	2.784.532	2.841.278

De gemeentelijke bijdragen nemen in de gewijzigde begroting voor 2024 af met ca. € 12.000. (module 1: toename € 52.000, module 2: afname € 64.000). De hogere uitvoeringskosten worden gecompenseerd door de inzet van de bestemmingsreserve en de opbrengst uit rentebaten die in de begroting van 2024 niet waren opgenomen. Voor 2025 nemen de gemeentelijke bijdragen toe met € 57.000 tot in totaal € 2.841.000.

Een specificatie van de berekeningen van de bijdragen voor 2024 en 2025-2028 per gemeente en gesplitst per module is opgenomen in bijlage 1.

Overige baten

De overige baten bestaan uit de aan de Midden-Limburgse gemeenten door te berekenen uitvoeringslasten voor segment 1 en crisiszorg. Aangezien deze lasten binnen de MGR zijn opgenomen onder module 1 en de Midden-Limburgse gemeenten niet deelnemen in module 1, worden deze kosten apart doorberekend. In de gewijzigde begroting 2024 nemen deze baten toe met € 62.000 als gevolg van de hogere kosten bij de verbijzonderde toegang in 2024. Bij het opstellen van deze begroting is als vooronderstelling gehanteerd dat de Midden-Limburgse gemeenten gedurende de volledige begrotingsperiode blijven deelnemen aan de overeenkomst jeugdhulp segment 1 en integrale crisishulp. Een besluit hiertoe moet echter nog genomen worden. Daarnaast zijn onder de overige baten de verwachte rentebaten opgenomen.

De specificatie van deze post, verdeeld per module luidt als volgt:

Overige baten	Module 1		module 2	
	Begrotings-wijziging 2024	Begroting 2025 - 2028	Begrotings-wijziging 2024	Begroting 2025 - 2028
Uitvoeringskosten segment 1 Midden-Limburg	166.533	176.525	0	0
Rentebaten	7.500	7.500	142.500	142.500
Totaal overige baten	174.033	184.025	142.500	142.500

De verdeling van de uitvoeringskosten segment 1 over de midden-Limburgse gemeenten is gebaseerd op het inwoneraantal op 1 januari 2024. Na afloop van het boekjaar zal een afrekening op basis van de werkelijke kosten plaatsvinden.

Personeelskosten

Personeelskosten (bedragen * € 1.000)	Loonkosten personeel in dienst	Inhuur	Overige personeels-kosten	Totaal	Module 1	Module 2
Begroting 2024	**2.023**	**150**	**107**	**2.280**	**1.504**	**776**
Mutatie personeel	85			85		
- inhuur business controller		75		75		
- inzet bestemmingsreserve met inhuur		230		230		
- hogere kosten bij tijdelijke vervanging vast personeel		25		25		
Indexaties	78			78		
Overige	28		-6	22		
Gewijzigde begroting 2024	**2.214**	**480**	**101**	**2.795**	**1.900**	**895**
Mutatie personeel	38			38		
- geen inhuur business controller		-75		-75		
- geen inzet bestemmingsreserve bij inhuur		-230		-230		
Indexaties	97			97		
Overige	-28		-7	-35		
Begroting 2025	2.322	175	94	2.591	1.744	847

De personele lasten nemen in de gewijzigde begroting 2024 toe met € 515.000 tot in totaal € 2.795.000. Voor de uitvoering van een aantal activiteiten, die in 2023 zijn opgestart en die in 2024 worden afgerond, heeft de MGR in 2023 een bestemmingsreserve gevormd van in totaal € 275.000. De in de bestemmingsreserve genoemde activiteiten leiden in 2024 tot een extra inhuur personeel van € 230.000 en hogere loonkosten personeel in dienst van € 45.000 (tijdelijk dienstverband). Daarnaast zijn er in 2024 extra kosten begroot voor de inhuur van de business controller ten behoeve van het inwerken van de nieuwe business controller en ondersteuning bij onderzoeken bij kwetsbare jeugdaanbieders.

De indexatie van het personeel in dienst is € 78.000 hoger dan voorzien in de begroting 2024.

Voor de begroting 2025 is de post inhuur verlaagd naar een regulier niveau van € 175.000 op jaarbasis. De huidige onzekerheden en mogelijke risico's voor extra inhuur zijn opgenomen in de risicoparagraaf 4.1.

In onderstaande tabel treft u het formatieoverzicht aan:

	Module 1	Module 2	Totaal	Bezetting 2024
	FTE	FTE	FTE	FTE
Directeur *)	0,70	0,30	1,00	1,00
Office manager *)	0,59	0,30	0,89	0,89
Jurist	0,70	0,30	1,00	1,00
Business controller	0,30	0,70	1,00	1,00
Financiële ondersteuner	0,17	0,39	0,56	0,00
Data analist	1,00	1,00	2,00	2,00
Adviseur inkoop en contract	1,00	0,00	1,00	1,00
Medewerker contractbeheer	0,67	0,33	1,00	1,00
Contractmanager	5,61	1,00	6,61	6,61
Voorzitter bijz. toegang segment 1	0,56	0,00	0,56	0,56
Assistent bijzondere toegang	0,56	0,00	0,56	0,56
Procesondersteuner	1,22	0,00	1,22	0,67
Regionaal procesregisseur beleid BW	0,00	1,00	1,00	1,00
Coördinator toegang BW	0,00	0,78	0,78	0,78
Medewerker Verbijzonderde interne controle)	0,11	0,11	0,22	0,22
Totaal	**13,18**	**6,21**	**19,39**	**18,28**

*) Overhead

De MGR breidt haar formatie in 2024 uit met een assistent voor de verbijzonderde toegang voor jeugdhulp segment 1 en een ondersteuner op het gebied van financiën. De formatie van de MGR telt voor het jaar 2025 19,39 fte. Hiervan is per april 2024 18,28 fte ingevuld.

Bedrijfsvoeringskosten

In de gewijzigde begroting 2024 nemen de bedrijfsvoeringskosten af met € 41.000. De kosten data warehouse zijn € 35.000 lager begroot. Voor de doorontwikkeling van datastromen is een lager budget nodig, dan oorspronkelijk was voorzien. Voor 2025 verwacht de MGR dat de bedrijfsvoeringskosten op ongeveer hetzelfde niveau liggen als in 2024. Voor een overzicht zie onderstaande tabel.

Bedrijfsvoeringskosten (bedragen * € 1.000)	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting 2025 - 2028
Huisvestingskosten	74	102	82	85
ICT kosten	145	195	150	137
Overige kosten	301	275	299	305
Totaal lasten	**521**	**572**	**531**	**527**

Onvoorzien

Voor onvoorziene zaken is in deze begroting een bedrag van € 50.000 opgenomen.

Toerekening van uitvoeringslasten aan activiteiten

De MGR legt in haar begroting ook een koppeling tussen de begrote lasten, de activiteiten en gemeentelijke taken. Daartoe hebben we op grond van deze begroting een kosten verdeelstaat opgesteld waarmee dit inzicht kan worden verstrekt.

Uitgangspunten die we daarbij gehanteerd hebben, zijn:

- Zoveel mogelijk direct toerekenen van budgetten aan activiteiten, waarbij uitgegaan wordt van de kostendragers bestuur, inkoop, contractbeheer, informatiemanagement en contractmanagement.
- Er is geen sprake van een getrapte kostenverdeling (we maken omwille van eenvoud en transparantie dus geen gebruik hulpkostenplaatsen).
- Kosten van bedrijfsvoering en overige personeelskosten als volgt toerekenen aan de kernactiviteiten / hoofdprocessen van de MGR:
  - Bestuur: 5 %
  - Inkoop: 20 %
  - Contractbeheer: 10 %
  - Informatiemanagement: 10 %
  - Contractmanagement: 55 %

De toerekening van onderdelen naar gemeentelijke taken vindt plaats op basis van een schatting van de volgende bemoeienispercentages:

Functie	Module	Bestuur	Inkoop	Contract-beheer	Informatie-management	Contract-management
Participatiewet / Wmo	1	40%	40%	40%	40%	40%
Jeugdwet	1	60%	60%	60%	60%	60%
		100%	100%	100%	100%	100%
BW MO B&P	2	100%	100%	100%	100%	100%

Dit leidt tot het volgende beeld van de kostentoerekening voor 2025:

Activiteit	Participatie-wet / Wmo	Jeugdwet	BW/MO/B&P	Totaal
	€	€	€	€
Bestuur	19.017	28.526	34.734	82.278
Inkoop	146.527	219.791	145.186	511.505
Contractbeheer	63.449	95.174	101.231	259.853
Informatiemanagement	95.712	143.568	194.612	433.892
Contractmanagement	535.583	803.374	541.317	1.880.275
Totaal	860.289	1.290.434	1.017.080	3.167.803

5.2. Recapitulatie overzicht van baten en lasten – Programma BW MO B&P

De regionale begroting BW MO B&P ziet er als volgt uit:

REGIONALE BEGROTING BW MO B&P				
	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting 2025 - 2028
Baten				
Gemeentelijke bijdragen	60.254	55.629	59.030	59.178
Eigen bijdrage cliënten	481	400	500	530
Totaal baten	**60.735**	**56.029**	**59.530**	**59.708**
Lasten				
Aanbieders				
- Beschermd wonen	16.336	17.560	19.050	20.193
- Maatschappelijke opvang	5.850	6.318	6.285	6.687
- Bemoeizorg en preventie	2.207	2.387	2.330	2.470
- Regionale pool van ervaringsdeskundigen	0	0	413	438
Totaal lasten zorgaanbieders	24.393	26.265	28.078	29.788
Gemeenten en MGR				
- PGB	702	756	756	801
- Ambulantisering GGZ	491	630	680	719
- Bemoeizorg en preventie	490	535	519	550
- Subsidies	104	57	35	37
- Ketenregie	424	519	390	413
- Toezicht	34	79	36	38
- Communicatie	93	100	100	106
- Incidentele uitgaven	9	100	100	106
Totaal lasten gemeenten en MGR	2.346	2.776	2.616	2.770
Verdeling saldo regionale begroting	33.996	26.988	28.836	27.150
Totaal lasten	**60.735**	**56.029**	**59.530**	**59.708**
Saldo baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**

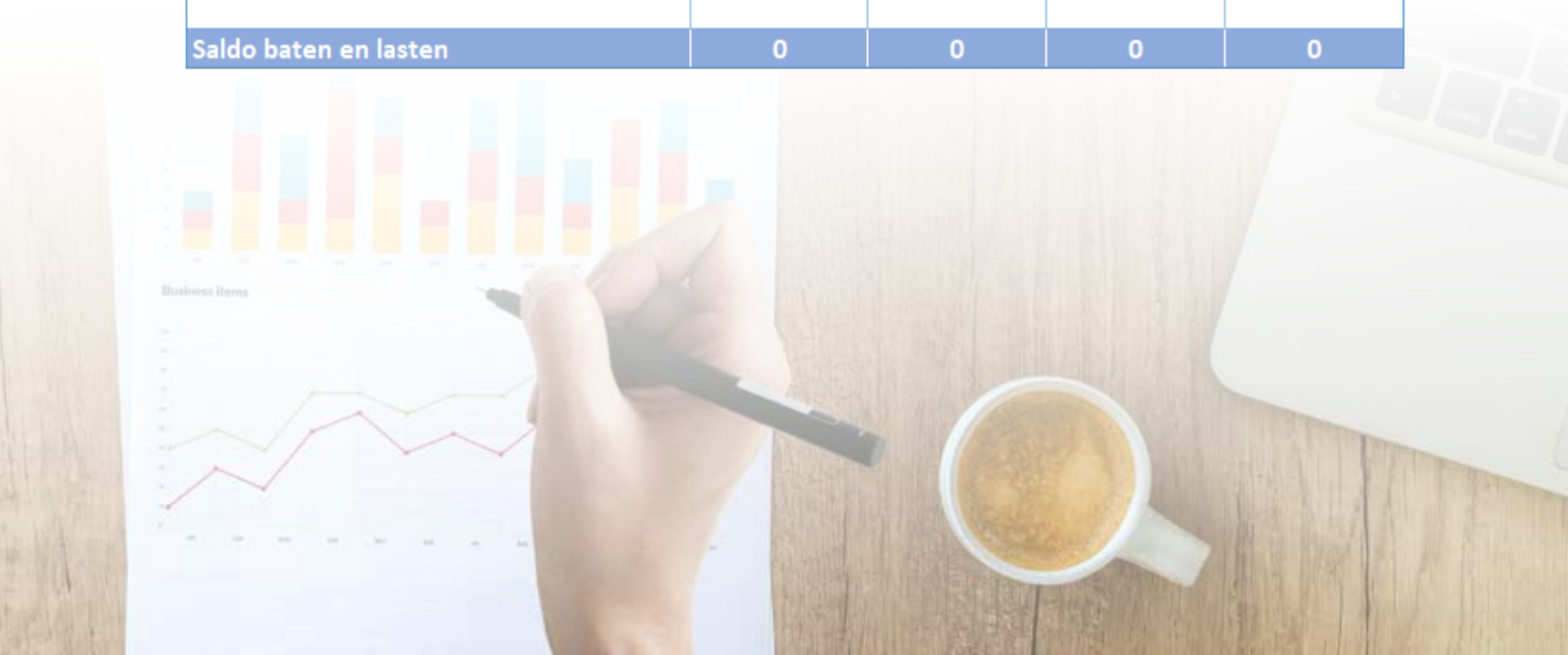

Aanbieders - beschermd wonen
De kosten voor beschermd wonen nemen toe met € 1.490.000. In het najaar heeft het algemeen bestuur de uitbreiding goedgekeurd van het aantal plekken BW tot in totaal 288 (20 plekken extra ten opzichte van de primitieve begroting 2024).

Aanbieders worden in toenemende mate geconfronteerd met dalende exploitatie resultaten. Enerzijds door onvoldoende compensatie voor de gestegen prijzen en anderzijds door problemen om voldoende gekwalificeerd personeel in dienst te hebben. In de gewijzigde begroting 2024 is 2% opgenomen voor innovatie (€ 366.000). Inzet van deze post is voorzien voor bijvoorbeeld scholing van bestaand personeel en zij-instromers en andere initiatieven, bedoeld om de kwaliteit van de dienstverlening op peil te houden. Daarnaast is een post van 2% als onvoorzien opgenomen. Inzet van deze post is bedoeld om eventuele uitbreiding in volume gedurende het jaar 2024 te kunnen bekostigen. Inzet van de posten innovatie alsmede de post onvoorzien is uitsluitend mogelijk na goedkeuring door het dagelijks bestuur.
Voor 2025 is in de begroting uitgegaan van een ongewijzigd aantal cliënten (288), waarbij het tarief is geïndexeerd met een geschat percentage van 6%.

Aanbieders - maatschappelijke opvang
Voor het onderdeel maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en zwerfjongerenopvang is één combinatie gecontracteerd. De gemeente Gennep neemt niet deel aan deze overeenkomst. In 2024 worden een drietal woonunits in Roermond neergezet voor specifieke cliënten komende vanuit de bemoeizorg. Voor de extra inzet van de aanbieder die hiervoor benodigd is wordt vanuit het kansendossier een budget van € 25.000 opgenomen. Tevens is er in 2024 voor innovatie en ontwikkeling 2% (€ 123.000) opgenomen. Voor de begroting 2025 is rekening gehouden met een indexatie van 6%.

Aanbieders - bemoeizorg en preventie
Voor bemoeizorg en preventie is in de regio een overeenkomst gesloten met één combinatie. De gemeenten Gennep en Venlo nemen niet deel aan dit onderdeel. De gewijzigde begroting 2024 is naar beneden bijgesteld vanwege een lagere indexatie dan oorspronkelijk begroot voor 2024. Voor 2025 is rekening gehouden met een geschatte indexatie van 6%.

Aanbieders - regionale pool van ervaringsdeskundigen
Vanaf 1 februari 2024 is een start gemaakt met een regionale pool voor ervaringsdeskundigheid bij Markieza. Het contract is aangegaan voor de duur van 2 jaar, tot 2026. Op basis van een evaluatie kan besloten worden tot een eventuele verlenging van het contract.

Gemeenten - PGB beschermd wonen
De kosten voor PGB is in 2023 toegenomen. Hiermee was al rekening gehouden in de begroting 2024. De gewijzigde begroting 2024 is niet gewijzigd. De begroting 2025 is uitsluitend geïndexeerd.

Gemeenten - bemoeizorg en preventie
Dit betreft de lokale aanbesteding van bemoeizorg en preventie door de gemeente Venlo. Deze post is afgestemd met de gemeente Venlo.

Gemeenten – ambulantisering GGZ
Dit betreft de uitgaven voor de herstelhuizen in Noord- en Midden-Limburg en de regionale kosten voor woonkans (vanaf 15 april 2024). In 2024 zullen de deelnemende gemeenten een jaarlijkse bijdrage leveren aan het garantiefonds voor in totaal € 50.000. De storting in het garantiefonds maakt deel uit van de regionale begroting BW MO en B&P. Dit garantiefonds wordt verder aangevuld met stortingen door woningcorporaties en zorgaanbieders en de MGR zal als beheerder van dit garantiefonds optreden.

Gemeenten – ketenregie
Een aantal gemeenten heeft ketenregisseurs in dienst. Dit betreft in totaal 4 fte verdeeld over een viertal gemeenten. Deze ketenregisseurs treden op bij problemen in de keten van BW MO B&P (bijvoorbeeld bij problemen bij uitstroom, problemen tussen cliënten en zorgaanbieders etc.) en sturen op een betere samenwerking tussen alle betrokken partijen. De werkelijk bestede kosten worden door de gemeenten doorbelast aan de MGR.

Gemeenten – kleine subsidie accounts
Dit betreft een aantal kleine subsidies die ten laste van de regionale begroting BW MO B&P komen. Het aantal kleine subsidies is verlaagd, waardoor de in de gewijzigde begroting 2024 opgenomen bedrag naar beneden is bijgesteld.

Gemeenten – Toezicht kwaliteit
Dit betreft de kosten van de toezichthouder kwaliteit, in dienst bij de gemeente Venlo. De toezichthouder komt in beeld bij klachten van cliënten, medewerkers zorgaanbieders, medewerkers gemeenten, omwonenden en beoordeeld de impact van de klachten op de kwaliteit van de dienstverlening. De kosten zijn op basis van de realisatie over 2023 naar beneden bijgesteld.

Gemeenten / MGR – Incidentele uitgaven BW MO B&P
Dit betreft een stelpost voor niet voorziene uitgaven.

MGR – Communicatie regiovisie / Anti stigma campagne
Voor de regiovisie meedoen en wonen 2022-2026 en de anti stigma campagne wordt vanuit de regionale begroting BW MO B&P bekostigd. Hiervoor is een begroting van € 100.000 beschikbaar.

Bijdragen gemeenten
De bijdragen van de gemeenten zijn gebaseerd op de informatie uit de september circulaire 2023 en bestaan uit de integratie- uitkering beschermd wonen (€ 49.437.713), de decentralisatie-uitkering maatschappelijke opvang (€ 8.199.426) en het aan de regionale samenwerking toegerekende deel van de decentralisatie uitkering vrouwenopvang (€ 1.272.000). Deze bedragen worden in 2024 bijgedragen door de gemeente Venlo. Verhogingen van de rijksuitkeringen in 2024 zijn niet meegenomen in de gewijzigde begroting voor 2024. De mei-circulaire 2024 zal hiervoor meer duidelijkheid verschaffen.

De invoering van het nieuwe verdeelmodel is uitgesteld tot 2026. De gemeente Venlo ontvangt ook in 2025 het volledige bedrag uit de integratie-uitkering beschermd wonen. Daarnaast is een bedrag ter grootte van € 120.000 begroot voor de bijdrage van de gemeente Gennep.

Saldo regionale begroting BW MO B&P
De verdeling van het saldo van de regionale begroting BW MO B&P (zie bijlage 6.2) geschiedt op basis van dezelfde specifieke, in 2022 vastgestelde verdeelsleutel als waarop de verdeling van de bijdrage in de uitvoeringskosten van module 2 is gebaseerd. Deze verdeelsleutel is voor 25% gebaseerd op de inwoneraantallen en voor 75% op de lokale zorg- en toegangskosten. De verdeelsleutel is voor de jaren tot en met 2024 vastgesteld. Er vindt een onderzoek plaats naar de herijking van de verdeelsleutel voor de jaren 2025 en verder. Op basis van de uitkomst van dit onderzoek kan de verdeelsleutel voor de jaren 2025 en verder nog wijzigen.

De in de begroting van de MGR opgenomen verdeling van het saldo regionale begroting BW MO B&P is vooralsnog nog gebaseerd op de bestaande verdeelsleutel.

5.3. Meerjarige balans

Omdat er geen reserves, voorzieningen, langlopende leningen en vaste activa zijn, is er geen meerjarige balans opgenomen. De balans van de MGR bestaat slechts uit vlottende activa en vlottende passiva.

6. Bijlagen

6.1. Specificatie gemeentelijke bijdrage uitvoeringskosten 2024 en 2025-2028

Verdeling uitvoeringslasten begrotingswijziging 2024						
Gemeente	Inwoners per 1 januari 2024	Module 1	Module 1	Module 2	Module 2	Totaal
	#	%	€	%	€	€
Beesel	13.394	4,75%	89.531	0,78%	6.968	96.499
Bergen	13.154	4,66%	87.927	3,44%	30.896	118.823
Gennep	17.789	6,30%	118.909	0,86%	7.687	126.596
Horst aan de Maas	43.917	15,56%	293.559	3,37%	30.268	323.827
Peel en Maas	45.534	16,13%	304.367	9,49%	85.225	389.593
Venlo	103.789	36,77%	693.767	28,47%	255.619	949.385
Venray	44.662	15,82%	298.538	10,27%	92.199	390.737
Echt-Susteren				5,11%	45.853	45.853
Leudal				8,48%	76.153	76.153
Maasgouw				3,45%	31.013	31.013
Nederweert				1,74%	15.663	15.663
Roerdalen				2,64%	23.686	23.686
Roermond				8,09%	72.687	72.687
Weert				13,81%	124.017	124.017
Totaal	282.239	100,00%	1.886.597	100,00%	897.935	2.784.532

Verdeling uitvoeringslasten begroting 2025 - 2028						
Gemeente	Inwoners per 1 januari 2024	Module 1	Module 1	Module 2	Module 2	Totaal
	#	%	€	%	€	€
Beesel	13.394	4,75%	93.332	0,78%	6.787	100.119
Bergen	13.154	4,66%	91.660	3,44%	30.092	121.752
Gennep	17.789	6,30%	123.957	0,86%	7.487	131.445
Horst aan de Maas	43.917	15,56%	306.022	3,37%	29.481	335.503
Peel en Maas	45.534	16,13%	317.290	9,49%	83.009	400.299
Venlo	103.789	36,77%	723.222	28,47%	248.970	972.193
Venray	44.662	15,82%	311.214	10,27%	89.801	401.014
Echt-Susteren				5,11%	44.660	44.660
Leudal				8,48%	74.172	74.172
Maasgouw				3,45%	30.207	30.207
Nederweert				1,74%	15.255	15.255
Roerdalen				2,64%	23.070	23.070
Roermond				8,09%	70.796	70.796
Weert				13,81%	120.792	120.792
Totaal	282.239	100,00%	1.966.698	100,00%	874.580	2.841.278

6.2. Verdeling saldo regionale begroting BW MO B&P

Verdeling Saldo regionale begroting			
Functie	Verdeel sleutel	Begrotings-wijziging 2024	Begroting 2025-2028
	%	€	€
Beesel	0,78%	223.783	210.699
Bergen	3,44%	992.185	934.173
Gennep	0,86%	246.868	232.434
Horst aan de Maas	3,37%	972.019	915.186
Peel en Maas	9,49%	2.736.902	2.576.879
Venlo	28,47%	8.208.854	7.728.894
Venray	10,27%	2.960.837	2.787.721
Echt-Susteren	5,11%	1.472.510	1.386.415
Leudal	8,48%	2.445.553	2.302.565
Maasgouw	3,45%	995.956	937.724
Nederweert	1,74%	502.981	473.572
Roerdalen	2,64%	760.655	716.180
Roermond	8,09%	2.334.239	2.197.759
Weert	13,81%	3.982.658	3.749.798
Totaal	100,00%	28.836.000	27.150.000

6.3. Incidentele baten en lasten

Begrotingsevenwicht	Begrotingswijziging 2024			Begroting 2025 - 2028		
	Totaal	Waarvan incidenteel	Structureel	Totaal	Waarvan incidenteel	Structureel
Uitvoeringslasten module 1	2.310	249	2.061	2.151	0	2.151
Uitvoeringslasten module 2	1.066	26	1.040	1.017	0	1.017
Totaal lasten uitvoering modules	3.376	275	3.101	3.168	0	3.168
Baten module 1	2.061	0	2.061	2.151	0	2.151
Baten module 2	1.040	0	1.040	1.017	0	1.017
Totaal baten uitvoering modules	3.101	0	3.101	3.168	0	3.168
Saldo van baten en lasten uitvoering modules	-275	-275	0	0	0	0
Totaal lasten regionale begroting BW MO B&P	59.530	0	59.530	59.708	0	59.708
Totaal baten regionale begroting BW MO B&P	59.530	0	59.530	59.708	0	59.708
Saldo van baten en lasten regionale begroting BW MO B&Puitvoering modules	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten	-275	-275	0	0	0	0
Stortingen in reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	275	275	0	0	0	0
Totaal geraamd resultaat	0	0	0	0	0	0

6.4. Overzicht taakvelden

OVERZICHT TAAKVELDEN				
Uitvoering modules	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting 2025 - 2028
Taakveld 6.1 Samenkracht en Participatie				
Baten	1.564	1.491	1.631	1.717
Lasten	1.185	1.491	1.880	1.717
Mutatie reserves	-208	0	249	0
Saldo baten en lasten taakveld 6.1	171	0	0	0
Taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg 18+				
Baten	922	737	826	801
Lasten	643	737	851	801
Mutatie reserves	-7	0	26	0
Saldo baten en lasten taakveld 6.81	286	0	0	0
Taakveld 0.4 Overhead				
Baten	577	674	645	650
Lasten	577	674	645	650
Saldo baten en lasten taakveld 0.4	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	0	0	0	0
Totaal baten	*3.063*	*2.902*	*3.101*	*3.168*
Totaal lasten	*2.405*	*2.902*	*3.376*	*3.168*
Saldo baten en lasten voor mutatie reserves	*658*	*0*	*-275*	*0*
Mutatie reserves	-215	0	275	0
Saldo baten en lasten uitvoering modules	443	0	0	0

OVERZICHT TAAKVELDEN				
Regionale begroting BW MO B&P	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting 2025 - 2028
Taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg 18+				
Baten	60.735	56.029	59.530	59.708
Lasten	60.735	56.029	59.530	59.708
Saldo baten en lasten BW MO B&P	0	0	0	0

gemeente roerdalen

Aan College van Burgemeester en Wethouders
Gemeente Roerdalen
Postbus 6099
6077 ZH Sint Odiliënberg

uw kenmerk	ons kenmerk	contactpersoon
	2024/G045	Monique Heijnens
onderwerp	**datum**	**telefoon**
Ontwerpbegroting 2025-2028 en begrotingswijziging 2024 2028 Modulaire GR sociaal domein LN	29-4-2024	0475 - 447405

Geacht college,

Op 26 april 2024 hebben wij van het Dagelijks Bestuur van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) Sociaal Domein Limburg-Noord (SD LN) de ontwerpbegroting 2025-2028 en begrotingswijziging 2024 MGR SD LN ontvangen.

Het Dagelijks Bestuur van de MGR SD LN stelt de gemeenteraad in de gelegenheid om vóór 19 juli 2024 eventuele zienswijze(n) schriftelijk kenbaar te maken.
Het Dagelijks Bestuur zal vervolgens de ontwerpbegroting 2025-2028 en begrotingswijziging 2024 MGR SD LN aan het Algemeen Bestuur aanbieden ter vaststelling.

U wordt hierbij verzocht om ten aanzien van de voorliggende ontwerpbegroting 2025-2028 en begrotingswijziging 2024 MGR SD LN een inhoudelijk advies uit te brengen aan de gemeenteraad.

De gemeenteraad is voornemens om deze ontwerpbegroting 2025-2028 en begrotingswijziging 2024 MGR SD LN te behandelen in de raadsadviescommissie van 17 en 18 juni en de raadsvergadering van 3 juli a.s.

Met vriendelijke groet,

De griffier,

M. Heijnens-Coenjaerts
Bijlage(n):
- Aanbiedingsbrief MGR SD LN
- Ontwerpbegroting 2025-2028 en begrotingswijziging 2024 MGR SD LN

bezoekadres Schaapsweg 20, 6077 CG Sint Odiliënberg
postadres Postbus 6099, 6077 ZH Sint Odiliënberg
telefoon 0475 538 888 **e-mail** info@roerdalen.nl
website www.roerdalen.nl

gemeente roerdalen

Brief aan de gemeenteraad

zaaknummer	uw kenmerk	contactpersoon
Z24-044542		Mw. L. Geurts
onderwerp	**datum**	**telefoon**
Advies geen zienswijzen in te dienen ontwerpbegroting MGR 2025-2028	28 mei 2024	0475 - 538 888

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op grond van artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna: Wgr.) wordt de ontwerpbegroting van een openbaar lichaam, bedrijfsvoeringsorganisatie of gemeenschappelijk orgaan voor zienswijzen aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten. U heeft onlangs de gewijzigde begroting 2024 en de ontwerpbegroting 2025-2028 ontvangen van de MGR Noord en Midden Limburg.

Ten aanzien van de **gewijzigde begroting 2024** hebben wij geen opmerkingen en adviseren wij u deze ter kennisgeving aan te nemen.

Ten aanzien van de **ontwerpbegroting 2025-2028** hebben wij geen opmerkingen en adviseren wij u deze ter kennisgeving aan te nemen.

In de ontwerpbegroting 2025-2028 is uitgegaan van gelijkblijvende afspraken tussen de gemeenten en de MGR. De afspraken met Midden-Limburg (dienstverleningsovereenkomst) over het contractmanagement segment 1 (jeugdzorg met verblijf) lopen tot en met 31 december 2024. Hoe het vervolg zal zijn in 2025, zal in de loop van 2025 duidelijk worden. In de begroting wordt uitgegaan van een voorzetting van deze afspraken.

Als gevolg van de indexatie van de loonkosten en de reguliere stijging van de overige kosten, stijgen de deelnemersbijdragen van de gemeenten in de uitvoeringskosten met in totaal ca. € 57.000,-. Dit is een stijging van 2% ten opzichte van de gewijzigde begroting 2024. Het aandeel van de gemeente Roerdalen daalt echter iets in verband met de toegepaste verdeelsleutel (inwoneraantal per 1 januari 2024).

Sint Odiliënberg, 28 mei 2024

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,	De burgemeester,
J.J.W.M. L'Ortije	mr. M.D. de Boer-Beerta